

והתורה והלכות וכיוצא
 וזה אינו נכון שהן נ"ך שום
 הורסה לא שזכרו דברים
 המיון ובעי נטילת תפיסה
 הן מבלעין ולא מפליטין
 ופ"י בן לחן וסומים
 יס וכיוצא בהן כלן לזון מותר
 בבלים של נכרים. וכן בית
 ויעו רותח לא אמרו אלף
 ע מן המזון אבל אינו מפליט
 מבליע ובסבין אסורה
 יחו איתא מותר לשחוט בה
 גלה וכן לזון שחטו בסבין
 ד לאכלו ברותח משום פיתת
 ו נמלי אסור דקאמר דבעי
 ת תפיסה ולא מותר סבין
 לדבר חריף להיות כח
 ד חס שביעלו מן האור דפני
 ילת מיקס וכן כתב הרמב"ד
 וחס הדיוס בסבין תמלא מותר
 וך ב לזון ולאכלו בסתם
 ד דברי המחבר. יך נטילה
 כס דלמריק עלה קולף וכו' וכל
 שמיני חלב הדברים
 דעין שריף לזיר כדי נטילת
 יס והדבר מוכרע מהם
 וכן ככלל אילן געף
 זריק על התרס והור אלו יעול
 מקומו הכרי סס דבר מועט
 ו דבניק נטילת מיקס וכל
 דרי הנחבר. וכן כשחמרו
 לב שזן דמפעטע הדברים
 רעין טלה נלמרו הדברים אלף
 ירי האור כמו שכתבתי
 למעלה

למעלה ולא במליחה ומאן דלמר מליח כמושל סא אדמי בנמרא
 כדיל ומה שספק כמחבר מבשר שחפה סללו עס כשר
 נטלה דלמריק לרב דריחה מילתה סיא ולסר סיקך סודע כמו של
 זה מריחא זו אינה טלה דדבר ברור סיא דפסום מתפשט
 סא ולמ"ד ריחה מילתה סיא
 נליטה סיא ככלו. וכן מה שכתב
 המחבר דמשערים ששים במליחה
 לזי נכון סוף לקדירה לא אמרו
 אלף בניער וכיסה שמתפשט
 האיסור בכל כקדירה קל ותומר
 כללי ובמליחה סוף לזוי לומר
 כן ששים זה ברור:
 ומה

הן גרסינן התם בפרק כל הבשר צונן
 שחתבו בסבין אסור לאכלו בכותח ודוקא
 צונן דאגב חורפיה בלע אבל קישות ואבטיח
 גריר לבי פיסקיה ואכיל. ותנן בפ' אין מעמרין
 אלו דברים של נכרים אסורין ואין איסורן
 איסור הנאה חלתית של נכרים. ובפרשינן

טעמא בגמ' משום דמחתכי להו בסכינא דארמאי. ואגב חורפיהבלע.
 הנה בארנו שהדברים החמים אעפ"י שאין היר סולדת בהן מפליטין
 ומבלעין והמליח אינו כרותח להבליע עד שיהיה אינו נאכל מחמת מלחי.
 והדברים החריפין כצונן ואתרונו וחלתית וכיוצא בהן מבלעין בחריפותם.
 ועתה אשיב ואבאר כל אחד מאלו בפני עצמו. גרסינן בפ"ק דהולין
 השוחט בסבין של נכרים רב אמר קולף ורבב"ח אמר מריה ואוקימנא
 פלוגתייהו בבית השחיטה רותח או לא דרב סבר בית השחיטה רותח
 ולפיכך קולף ורבב"ח סבר בית השחיטה צונן ולפיכך מריה ורי לו וכבר
 כתבתי בארוכה בבית הראשון בשער במה שוחט ביאור מחלוקתן והלכה
 כדברי מי. וגרסינן התם אמר אמימר משמיה דרבא לא ליסחוף איניש
 בפלי עילוי בישראל דדאיב תרבא ובלע בישראל. פי' אם יתן חלב הכמלים
 כשהן חמין על הבשר אבל לאחר שנצטננו מותר. ומקרא מלא כתוב
 ויתן את החלבים על החזות. וכבר בארנוהו בבית השלישי בשער
 השלישי בניקור החלב. גרסינן בפ' כל הבשר קערה שמלה בה בשר
 אסור לאכול בה רותח. וכתב הראב"ד ז"ל דלא שנא קערה מנוקבת ולא
 שנא שאינה מנוקבת. וכבר בארנוהו בארוכה בשער השלישי מן הבית
 השלישי ברין הכלים שמלחו בהן בשר. וגרסינן התם דנים שעלו בקערה
 מותר לאכול בכותח. וכבר נתבאר בשער בשר בחלב בבית השלישי.

הוא שחלמית מפליט בחיפוימו ועוד אי איתא דכדמה קרי ליה
 ובהדמה סני ליה ועלה בקרקע קשה ועשרה פעמים למה לי בסבין
 יפס שאינה גומת וקילו לאכול בה זון חריף ואילו בסליחי ע"ל מילא
 סבין יפס שאין בה גומת וטלה עשרה פעמים בקרקע קשה אמר
 רב הונא דביה דרב יוסטע לאכול בה
 לזון כי סא דמנ רב יהודה וכו'
 בר סוכי סו יתני קמי דשכר
 מלגא חיימו לקמיה אכונגא פסק
 יתב ליה לכסי בר סוכי סוד נעלה
 עשרה זימני בחרעא כי פסק יתב
 ליה למר יהודה דלמנא חס מוחך
 בה לזון חריף כלמרוג וכיוצא בה
 אסור עד שינעון עשרה פעמים
 בקרקע ולא יתירו לכך דלא איתא
 למס ליה נעלה עשרה פעמים ידיל
 וז' ודלמריק גבי סבין שחטו בה
 אסור לתמוך בה כוחם לזון אמרי
 ליה נעלה הדמה ובשחטו בסבין
 שחטו בה סכסא אמרו מד אמר
 בזון ולי איהא בליחא דפסא
 למכפריה לא לזיך וגם רס"ז ל גבי
 לזון שחטו בסבין פי' בחמד מן
 הלשונות משום פליח בלע שסבין.
 ובספר התבואה אסרו סלפין ומכלין
 שדכו כמזון של כפר לתם לקדישה
 של חלב וכן איתא שהדבר המריף
 מפליט בחיפוימו ואגב דזמק'
 מבליע. גס מה שממיר חפילו כן
 למים ששתה סא דסא אפי' יין
 שאינו חריף כל כך נבלע מיהא
 בכלי גס וכל שכן במכניסו לקום
 וכן מפליט חס לא מילא ועשרה נמים
 וממנו לדברים החריפים הכנסה
 שמתלושין נכל וכן מפליטין. ומלגה
 לשחוט שומים וכלים במדוכה של
 נכרים ומאן דלאים ליה אכיל
 גיעולין של נכרים:
 עוד

וגרסינן התם בפ' כל הבשר אמר חזקיה משמיה דאבי הלכתא דנים שעלו בקערה
 בסבין אסור לאכול בכותח ודוקא צונן דאגב חורפיה בלע אבל קישות ואבטיח גריר
 לבי פיסקיה ואכיל. קילחא
 דליפתא שרי דסלקא אסיר. ואי פתיך בהו ליפתא שפיר דמי ופרשי' ז"ל לפי ששמנינות
 קורש על הסבין ואינו ניכר
 והצנן מתוך שהוא חריף בולע השמנינות ולפיכך אסור לאכול בכותח לפי שהוא מקבל
 מן הממש מה שאין כן
 דנים שעלו בקערה שאין מקבלין אלא מן הטעם. ותמיה לי דאם איתא דמשום שומן
 הקורש על פני הסבין היא
 קילחא דליפתא אמאי שרו שהרי נתקנה עליהן שומן שעל פני הסבין ופי' אחר פרשי'
 ז"ל דמתוך חורפיה דצונן בלע
 שפי מדנים מרותחין דאגב דוחקא דסכינא נמי פליט סכינא ובלע צונן. וגם זה אינו
 מחזור בעינו דקשיא לי קישות
 אבטיח אמאי צריך לגרור כי פיסקיה דהא לא חריפי כלל ולא בלעי ועוד דצונן נמי
 אמאי אסור ומאי
 בקערה שאף הוא לא מן הממש הוא בולע אלא מן הנתח טעם ונ"ט בר נ"ט הוא. והפי'
 הראשון נראה לי עיקר.
 וקילחא דליפתא דקאמר דשרו לאו לגמרי קאמר דהרחה מיהא בעו ומשום דלא
 אסירי כצנן ולא בעו גרירה בי
 פיסקי בקישות ואבטיח קאמר קופלי דליפתא שרו דהרחה לא חשיבא ליה למימני
 דפשיטא דכל שנחתך בו ואפילו צונן
 מתוק מידי הרחה לא נפיק. ואע"ג דגרירת קישות ואבטיח במקום הרחה עומדת
 פחותה היא מן הקליפה ואינה אלא
 נהרחה בעלמא ומשום דקישות ואבטיח רכיין הן וא"א לעשות בהן הרחה דכל
 שכן שהיה מבליע בהן את האיסור
 לפיכך הצריכן גרירה במקום הרחה ואפי' חשיב לה הכא לאו משום צורך
 הרחתן קא חשיב לה אלא לאשמעינן
 דעבדינן להו גרירה במקום הרחה אבל הרחה לא וסילקא מושכת היא כמיבעא
 וזה ידוע ואין הרחה מספקת לה
 ולפיכך אסורה כצונן ואי פתיך להו ליפתא שרי בהרחה שמתיקות הלפת
 מונעת ממנו אותו כה ולפיכך בהרחה
 נעלמא שרי כקופלי דליפתא כנ"ל. והרב אלפסי ז"ל לא כתב בהלכות
 הא דקופלי דליפתא ולא הא דסילקא והא
 דאמרינן אי פתיך בהו ליפתא שרו. וגם הרמב"ם ז"ל השמיטין ולא ידעתי
 למה השמיטום והא דאמרינן צונן שחתכו
 בסבין אסור לאכול בכותח לאו אסור לגמרי קאמר דאי מעים ליה קפילא
 ולית ביה טעם בשר שריא כדאמרינן התם
 קערה שמלה בה בשר אסור לאכול בה רותח צונן שחתכו בסבין מותר
 לאכול בכותח. ואמרינן מ"ט אמר אבי
 האי היתירא בלע והאי איסורא בלע. א"ל רבא סוף סוף היתירא דאתי לירי
 איסורא הוא אלא אמר רבא האי אפשר למיטעמיה והאי לא אפשר
 למיטעמיה. אלמא במעימא שרי. ואביי דאמר ליה הכי ושרי ליה לעיל
 אפי' בלא טעימה בתר דשמעיה מרבא סברה ועדיין צריך למילף בדליכא
 קפילא למיטעמיה כמה נאסר ממנו כולו או כדי נטילה
 או כדי קליפה וראב"ד ז"ל שכתב דבקליפה לא מגי ליה דאם

כן

השמנינות הרבוק על
 פניהם: ואם חתך בו
 לפחות מריח מסוּר
 הוחך הריב מקום
 לאכול בכותח. חתך
 בו סילקא אסור אעפ"י
 שאינה חריפה כצנן
 כה משיכה יש לה
 בפבעת. ואם עירב
 בחתיכה לפחות אינה
 צריכה רק הדחה
 כליחות לפי שהלפתות
 סחוקים הרבה וכוונתם
 במחוקתם כח משיכתם
 מן הסילקא. ולפיכך
 מ"ה דריו' איסור זה
 של צנן וסילקא יש מי
 שאומר שהוא עד כדי
 קליפה שהוא עבה שהיא
 הנקראת בכל מקום
 בשלית מקום והשאר
 מותר. ויהא לי שהכל
 אסור וה"ה הם בולעין
 שכן אסיר קורט של
 חליות מפני שחתכן
 אותו בסבין של ע"ג
 ולא התיירו בנטילת
 מקום:
 וכן איסור שהוא
 מפעפע ויש אומר
 שאינו מפעפע. מן
 הדברים שאין מפעפינן
 הוא שומנו של גיד
 וקנקנות שבו ולפיכך
 אין אוסרין את הערבותן
 אלא כדי קליפה כד"א
 ע"י צלו או ע"י מליחה
 כמו שבארנו אבל ע"י
 בישל הרוב מליך את
 האיסור ופשפו בכל
 והוא שיעיר את הקרוי
 או שכתב אותה הרוב
 מסכה את הכל. כל
 הבבשון. הרי הן
 בסבולין: החלב
 והשומן

39 כ דלתות אסור והותר והתקנת

לפיך מקנה וכו'... אין צורך להקנות דלתות אסור... כפי

38 דלתות אסור והותר

התקנת... דלתות אסור והותר... שפירא

כפי... דלתות אסור והותר... דלתות אסור והותר

דלתות אסור והותר... דלתות אסור והותר... דלתות אסור והותר

כה בשר מותר) בעין של שור) וקנה של נבילה או של פרישה ושל גוים מותרת אם לא נמלה, בעור והם נמלה בעור אפילו של ישראל אסורה (ש"ע פ"ז ע"ש חילוק דין זה) ואם שהיה יום אחד בעור אסורה אפי' בלא מליחה שישושהיה מכללה כבשול ופשוטה שנתק מן הפרישה החולק עלול אמר והקרוש מותר, (ש"ע פ"א ולכהחילה אסור).

ר"ף דין כשור דבר גבי (מכנס פס"י דמאכלות פס"י סוכן ק"י סמני ראון כמ"א).

ב"ר שנתעברה אינה מפלה וכן חזקה הראיה דהתכר ודבר שדרכו צימית (נרד הגשה דף צ"ג ביע"ג ו' והמקורב דף ע"ב ויבמה דף פ"א וע"ש בהוספות) בלעום פלוגתא דרבא ורבנן דר' מאיר אמר לא במיז והבסיס אמרין במ"ד חזן מששה דברים ולדברי רבי עקיבא ישנה וא"ל הן או"י סר"א ורמזין בארן והכוונה מהומה ומלח' חרד' וקולד' כ"כ דלע"ג וי"מ ור"י עקבא מוסרין אף בכרות של נעל הכה, ומספקא לן הלכה כסאן כי אף על גב דדורד ור"כ הלכה כרביה מ"מ כ"ן דכמה מקומות מותר היתה לסאן דאמר את שדרכו צמנות שנינו, והוא פלוגתא ליתא כי אם לרבי מאיר משמע הלכה כרבי מאיר, וגם שמתרא דר' מאיר מספקא לן א"א שדרכו צמנות שנינו כ"י, ויחזן או כ"כ שדרכו צמנות כ"ישי, וינאה דהלכה כרבי, ויחזן דאמר את שדרכו צמנות שנינו (חולין דף ק' רמב"ם שם סמני ראון ק"ש ורפ"א מ"ד סוכן ק"י וק"א). ול"ן הלכה הראיה דהתכר ר"פ כמו שהיא עמה, אך אם כדמה עם הצמר או עוף עם הנוצה אין זה ראיה דהתכר ובפ"ים (ס' אך אם אין מחומר רק

בסוף ור"י פ"י ר"י ב"ר דאפילו אם הפכו או כן ומה כדאמר' בעיניהם נ"י תפחת רפ"י זה משמע אפילו בלא שמנונית בעין דאי' בשמנונית בעין פשוטא דר' י"ש השאניו כן ומה כ"כ פ"ג ומה ובפנים דוקא כשיש שמנונית בעין מזה מסמכה יש לישב כלל הפורשים דמס' סוכן יש השמנוני' נדב"כ ע"ז וע"ד פ"י ר' ב"ר ישי' ובצ"ל ובכ"ש יש להם דין צנון והחתי' ומה ה"י יהוא"ל אמר אין לך א"א מה שאמרו הכתובים דוקא צנון והחתי' והביא דא"ה ספ"ק נ"ד הגשה דאמרינן אין לך נ"ח נ"ח משם באסור ית' מצ"צ וקפ"ים אר"מא מר"י כ"כ וקפ"ים לשאר אסורין כן הדב"ה גדולים שום בזה ויודים צו עכ"ל (ש"ע צ"ז ו"ן חז"ק כן צ"ן לשאר דברים החריגים כ"ן בצ"ל' ויביאנו כן וכן סוכן של בשר או של גוי וכן מקומה וא"י מקומה דהתחילה יל"ם אסורין וכדע"כ כ"ן א"י בש"א ב"ח"כ ו"א חז"ק ד"ק צ"ד לשער י"ג נ"ד כ"י נמלה (ש"ע פ"א ו"ן חז"ק ר"ד ס' ו"א) על גב דלאחר סמאן אסורין חטאה והניזו מי"ם כ"ן דהחלה התעוררת והבטלו שוב אין חזרו' וייעורין ויחזו' טעמא נ"י ש"י כ"ש"כ דר"י ית' ור"א מפרק התערובת (דף ע"ג ע"ב) דפר"ד תפירתא א"א טעמא מינא' ה"י דאי' פ"י ור"פ"י ש"ש כשישה ואת האר' התרנונית כמילה כנומחה נ"י דמשום

ככל ענין דק שיהא טעמ' לע"ת ממה' כשיש' האסור) וכן הדיעה נוסח' ור"כ"ס (ז' שע"ל) בע"מרה (חולין דף ק"א ר"מ ש"ש פ"ג פ"ד מ"י ז"ל צ"ה המצא מהלוקה בדין זה) של בשר מותרין לאכול בכותה, ונ"מ רבתינו דהוא חרין נהבש"ל (ס' צנון שחתה בסוכן של בשר אסור לאכול בכותה לפי שהשמונית על הסוכן ומזהו אם שמו הצנון בקודר אינו אסור אלא לפי חז"בן ששמוני' הבלוע אבל חתה בסוכן של גוים צריך ס' מכל הצנון ואפ"י אינו כן ויזו דמס' סוכן י"י בו נדב"כ ששמונית אם לא מוק' בכותה או נעצה ע"ש פעמים בקרקע ובסיק דהם (דף ק"ב) דוקא צנון אבל קישואים נר"ד ל"י פסקי' ואיכל אבל לפ"י חתיכה לנב"י (ש"ע צ"ג ור"מא שמה' צ"ד חרדה) ועוד אם חז"ק לפ"י קודם חתיכה הצנון מותר ס' (ש"ע כ"ן כל חתיכה צנון לצנון צ"ד לחז"ק לפ"י) ואמר ר' נחמן (ש"ש כל חסונא מ"ד סוכן צ"ה) אסור להניח כ"י של כותה אצל כ"י של מלה אבל אצל חזקין מותר וכן כ"י של בשר אצל כותה מותר לפי שהעולם נזוהרים, (ש"ע ס"ב ליהו' לכהחילה במקום שאינו צריך) ומה (פסחים דף ע"ז מ"ד י"ד פ"י צ"י וי"ן ש"ס) שאפוא עם בשר צ"ל כחז"ר רש"י פסק' דמיה' לאוכלו בכותה ור"מ' חלוסי' (ע"ן כה"י דע"כ"ס דף ע"ג) דאסור לאוכלו בכותה, וגם יש אומרי' דאפי' צ"ה כשר עם ד"ג אסור לאכול דקשה לר"א (פורש צרעה) ודוק, כהנו ק"מ כ"ן ש"ל"ה אבל כהנורים גדולים כ"ן צנון של"ו אין להקפיד, ופורש' ל' רבתי' המוקין י"ב עשרונים של מצוה וזו חנו' נול' (ש"ע ק"ח) ונתנו' להחמיר לכהחלה אפילו כהנו' נול' והוא מותר קצת וכדע"כ מותר אפילו כהנו' ק"מ ואם הוא סתם לנמ"י מותר כדע"כ במקום חפס' ו"ן (פסחים דף ל' מ"ד ס"ו י"ד סוכן צ"י) לש"ן חזקיה כחל' ואם ל"ש כל דמה אסורה מפני החיל' עבדיה, ובס"ק (ש"ס דף ל"ז) רב ע"ן כ"ן חורא ש"י (פורש ל"ז) מ"ס (ש"ע כ"י אכילה בבת אחת או ששניה צורה דמה שחתה נכה' שלא יאכל

ש"א. זה מזה דב"י בל"יעה האסור חשיבני כולה חתיכה ככל"יעה עצמה ונ"י כל"יעה הוה רב"ש כחל' לא חשיבני כולה חתיכה ככל"יעה. עצמה ויש לומר ופ"מ, דבל"יעה אוסור היינו משום דאפשר לכתבו אמר פורש שאם היה יכול לכתוב האסור חב"ל"ע חז"ק מן החתיכה שלא היה נשאר כ"י ש"ס אסור כלל מכל מקום אסורה החתיכה לעולם כ"ן שחל' על"ה ש"ס אסור שעה אחת והו' הש"ס לא ש"י"ך נ"י בל"יעה הוה עכ"ל. (ז' אמרו ר"י ור"מ' ש"ס שאם כותה שקורין שח"ש"א כמכשה של בשר דמה' לאכלה בחל"ב וא"ף על גב דאמרינן רב"ה להחוס' כותה מכל סקי' ק"מ' ל"ל כפ"ר ור"א דוקא על"ה דה"ה אם נהבש"ל ס' ודוקא שנתמטלו ב"ס' (ש"ע לא חילק) אבל נצ"ל לא ואפ"ר על"ה או נהבש"ל דיקא דיעבד אבל לכהחילה אסור לתלולתם או לבש"ם ככל' של בשר כ"י לאכל' ככותה כ"י לע"ל כהחלה חזק"ה, ומא"ן מתי' רב"ו ב"ר חז"ק של בשר כ"י ויזו' שהדדה ככותה ח"ל"ב שאינה כ"י ומה' אפילו ככל' דא"ן אפ"ל חז"קין או אפ"א קטוה' י"ל חל' כהחלה של בשר אבל אם שניהם כ"י ויזו' לא, עכ"ל"ס) צנון שחתה

אינ מעמידין פרק שני עבודה זרה [דף לח למ ט]

עשיית בישראל נקרא כל היתקע על שמו. והתחונם ראו והקילו זה בהשאלת קיסם אפילו בחרוזה. [ב] ורב אלפס ז"ל גרים ואחא ישראל והדר הכריזו שפיר דמי. פירוש שמחך בפת לקרב ביטולו. והרמב"ם ז"ל כתב (פי"ו מנ"ג) מאלוהא חסודות הלכה י"ג) שאפילו לא זרק ישראל אלא אפילו פן אחד לחוך התגור החור כל הפת שבו. שאין הדבר אלא להיות (הדבר) היכר שפת של עובד כוכבים אכורה. ולפאה דגמורה לא משמע הכי. והנה לישראל שיהו שוננין: [ב] דף ד"ג [ב] מליה וביאה ללויה חוקיה ובר קפרא שרו. ורבי יוחנן חסר. ר"א חמא פרוזאה ליקלע לבי ריש גלותא ח"ל ביאה ללויה מאי. אמר לכו חוקיה ובר קפרא שרו ו' יוחנן חסר. ואין דבריו של אחד (נראה) במקום שנים. אמר לכו ר' זביד לא היתו ליה הכי אמר אבי הלכתא כותיה דרבי יוחנן. וקאמר גאון גלג אופסיקא ב כרבי יוחנן אלא ביאה ללויה. אבל דבר מליה הלכה מחוקיה ובר קפרא דשרי. [ג] דהו ליה רביס' לגבי יודי: [ג] ועוד שהיו רבויהו על ר' יוחנן: ה"ד הקפריסין והקפלוטות והמטילין

האני תרי איתמר הני סימני. כלל דמילתא [ו] כל דמית ליה קילפא שרי: וקורס של הלכות מ"ט אסורה אמר רבא משום דמספקי ליה בספקיה דרמתי. ואע"ג דלאמר מר נותן טעם לפנס מותר. אבז חורפיה דהלחיה מחיליה ליה למשונותיה וזהו ליה נותן טעם לשבח ואסור: [דף] שארתי את רבינו מאיר על גאון שנתקן בסבין של עובד כוכבים שאין בן יומא וזה גאון השוכחו ועל גאון שנתקן בסבין של עובד כוכבים שאין בן יומא. לא ידענא חס יש לרמוחו לקורט של הלכות דלמרי ליה בפ"ב דעבודת כוכבים ואפי' בסבין שאין בן יומא אבז חורפיה מחיליה ליה יומא שאבז בספר התרומה אפי' לנן וכרשין ובלגים. ודימה אורו לקורט של הלכות. שמעתי גדולים שמתקן עליו ואומרים דלא דמי לקורט של הלכות דהוא חרוף ביומר ואין צבולם חרוף כמוהו והוא בלור"י. ומדלא נקט אלא. הוא אלא ממדי אחריה לא. דאי לא הויה הכי אלא אפי' כרשין ובלגים לנקטיהו וכ"כ קורט של הלכות. והא דלאמר צברק כל בשאר (דף קי"א) לנן שחכו בסבין שנתקן זה בשר אסור לאכול בכותח. ומר"ש בחד לישנא אפילו בסבין שקמו היטב משמעותית שעליו. ה"מ בן יומא דמשיב כותק טעם רשון ולא כ"כט בר ג"ט אבל שאין בן יומא ולאסורו בקורט של הלכות לא. ולבי מטה אחר דבריהם. ואע"פ שאני מודה בספר התרומה לאסור און לי למחות ביד המוכין יומא ור"ש ח"א טרופות (דף ק"ה) אמר הלכות הלכות טרופות. מ"ט. דמקבא לה למעיה אבל כרשין וגאון ובלגים אכלה לה בעיניהו ולא מקבא למיעייהו. הלכך לא דמי כלל עכ"ל: [ג] עבודה זרה לוי הוה קמנפין הלחיתא כי הוה נפשיה דרבי לוי הוה לקמיה דרבי יוחנן אמרי ליה מהו למיזן מיניה. אמר ליה עבד להו עבד של חבר הרי הוא כחבר. חנו רבין אשת חבר הרי הוא כחבר. עבדו של חבר הרי הוא כחבר. ובהו של חבר הרי הוא כחבר. חבר שמת אשתו ובניו ובני ביתה אלו בחזקתן עד שיחזרו. וכן חזר שמוכיין בה תכלת הרי הוא בחזקתו [ד] עד שחפס: ה"ה

* רבא ב' מייירי בישראל תמיד אכל ביד עובד כוכבים אפי' הייתה שרי בחותם אחד ואלתלחא קנתא הו סימן. מ"ה"ז ע"כ: ה"ה

הגדה"ה * רבא ב' מייירי בישראל תמיד אכל ביד עובד כוכבים אפי' הייתה שרי בחותם אחד ואלתלחא קנתא הו סימן. מ"ה"ז ע"כ: ה"ה

הגדה"ה * רבא ב' מייירי בישראל תמיד אכל ביד עובד כוכבים אפי' הייתה שרי בחותם אחד ואלתלחא קנתא הו סימן. מ"ה"ז ע"כ: ה"ה

הגדה"ה * רבא ב' מייירי בישראל תמיד אכל ביד עובד כוכבים אפי' הייתה שרי בחותם אחד ואלתלחא קנתא הו סימן. מ"ה"ז ע"כ: ה"ה

הגדה"ה * רבא ב' מייירי בישראל תמיד אכל ביד עובד כוכבים אפי' הייתה שרי בחותם אחד ואלתלחא קנתא הו סימן. מ"ה"ז ע"כ: ה"ה

הגדה"ה * רבא ב' מייירי בישראל תמיד אכל ביד עובד כוכבים אפי' הייתה שרי בחותם אחד ואלתלחא קנתא הו סימן. מ"ה"ז ע"כ: ה"ה

הגדה"ה * רבא ב' מייירי בישראל תמיד אכל ביד עובד כוכבים אפי' הייתה שרי בחותם אחד ואלתלחא קנתא הו סימן. מ"ה"ז ע"כ: ה"ה

הגדה"ה * רבא ב' מייירי בישראל תמיד אכל ביד עובד כוכבים אפי' הייתה שרי בחותם אחד ואלתלחא קנתא הו סימן. מ"ה"ז ע"כ: ה"ה

הגדה"ה * רבא ב' מייירי בישראל תמיד אכל ביד עובד כוכבים אפי' הייתה שרי בחותם אחד ואלתלחא קנתא הו סימן. מ"ה"ז ע"כ: ה"ה

הגדה"ה * רבא ב' מייירי בישראל תמיד אכל ביד עובד כוכבים אפי' הייתה שרי בחותם אחד ואלתלחא קנתא הו סימן. מ"ה"ז ע"כ: ה"ה

הגדה"ה * רבא ב' מייירי בישראל תמיד אכל ביד עובד כוכבים אפי' הייתה שרי בחותם אחד ואלתלחא קנתא הו סימן. מ"ה"ז ע"כ: ה"ה

הגדה"ה * רבא ב' מייירי בישראל תמיד אכל ביד עובד כוכבים אפי' הייתה שרי בחותם אחד ואלתלחא קנתא הו סימן. מ"ה"ז ע"כ: ה"ה

קנת
עבודת זרה א, א

תרא"צ ז"ל 860 כן כתב גבי גבינה של גוים, שכתב ר"י בפ"ק דחולין 864 על ענין תשוות בסכין של גוים דרב אמר קולף שתקשו לו לר"י דוא סתם כלהים של גוים אינם בני יומן 866 והוא ליה גוון טעם לפגם שהיא מותרת למה ליה קלף גוים דכי אמרינן דכלים שאינו בני יומן גומונין טעם לפגם באסור בלוע אבל סתם סכין יש בו אסור בענין שאין דרך לקנות בפסא או לשכשכר במים בענין נשאר בו תמיד שמענין חזקת 867 ולפי זה קשיא שמענין למה ליה טעמא דחורפא דחלתינתא תפוק ליה דהוא גופיה נתון טעם לשבת 868 והרב רכינו יונה ז"ל 869 תיקף וכן מקנה הוא אפילו סכינו ואין בו אסור בענין ואיכא למידק דאם איתא דהכא משום אסור בלוע שאינו בני יומן הוא תרי כשנפגם בעודו בלוע יצא מכלל אסור, וכי חזרא ומהלית ליה אגב חורפא דחלתינתא מאי הוי הרי זה כמבשם נבלת סרוחה או מבשם את העפר דשוב אינו חזור וליעור 871 ועוד היאך אפשר שהכלייה חזאת ופגומת חזאת מהלית לחלתינתא. לך פירש הר"א חולין ז"ל 872 לדעת ר"י ז"ל דהכא לאיסור בענין טעם פוגי הסכין חששו, אלא כי שמא היינו סבורים דכל שמנונית בחלתינתא נפגם פנים ליה שאין שום שומן נאות לו וכענין שאמר לקמן 874 גבי דבש, וכוחנין לחור הגרוסין 875 שאפילו הוא בעין פוגמו בתעורבותו ואף על פי שכל אחד

קנת
עבודת זרה א, א

תרא"צ ז"ל 860 כן כתב גבי גבינה של גוים, שכתב ר"י בפ"ק דחולין 864 על ענין תשוות בסכין של גוים דרב אמר קולף שתקשו לו לר"י דוא סתם כלהים של גוים אינם בני יומן 866 והוא ליה גוון טעם לפגם שהיא מותרת למה ליה קלף גוים דכי אמרינן דכלים שאינו בני יומן גומונין טעם לפגם באסור בלוע אבל סתם סכין יש בו אסור בענין שאין דרך לקנות בפסא או לשכשכר במים בענין נשאר בו תמיד שמענין חזקת 867 ולפי זה קשיא שמענין למה ליה טעמא דחורפא דחלתינתא תפוק ליה דהוא גופיה נתון טעם לשבת 868 והרב רכינו יונה ז"ל 869 תיקף וכן מקנה הוא אפילו סכינו ואין בו אסור בענין ואיכא למידק דאם איתא דהכא משום אסור בלוע שאינו בני יומן הוא תרי כשנפגם בעודו בלוע יצא מכלל אסור, וכי חזרא ומהלית ליה אגב חורפא דחלתינתא מאי הוי הרי זה כמבשם נבלת סרוחה או מבשם את העפר דשוב אינו חזור וליעור 871 ועוד היאך אפשר שהכלייה חזאת ופגומת חזאת מהלית לחלתינתא. לך פירש הר"א חולין ז"ל 872 לדעת ר"י ז"ל דהכא לאיסור בענין טעם פוגי הסכין חששו, אלא כי שמא היינו סבורים דכל שמנונית בחלתינתא נפגם פנים ליה שאין שום שומן נאות לו וכענין שאמר לקמן 874 גבי דבש, וכוחנין לחור הגרוסין 875 שאפילו הוא בעין פוגמו בתעורבותו ואף על פי שכל אחד

קנת
עבודת זרה א, א

תרא"צ ז"ל 860 כן כתב גבי גבינה של גוים, שכתב ר"י בפ"ק דחולין 864 על ענין תשוות בסכין של גוים דרב אמר קולף שתקשו לו לר"י דוא סתם כלהים של גוים אינם בני יומן 866 והוא ליה גוון טעם לפגם שהיא מותרת למה ליה קלף גוים דכי אמרינן דכלים שאינו בני יומן גומונין טעם לפגם באסור בלוע אבל סתם סכין יש בו אסור בענין שאין דרך לקנות בפסא או לשכשכר במים בענין נשאר בו תמיד שמענין חזקת 867 ולפי זה קשיא שמענין למה ליה טעמא דחורפא דחלתינתא תפוק ליה דהוא גופיה נתון טעם לשבת 868 והרב רכינו יונה ז"ל 869 תיקף וכן מקנה הוא אפילו סכינו ואין בו אסור בענין ואיכא למידק דאם איתא דהכא משום אסור בלוע שאינו בני יומן הוא תרי כשנפגם בעודו בלוע יצא מכלל אסור, וכי חזרא ומהלית ליה אגב חורפא דחלתינתא מאי הוי הרי זה כמבשם נבלת סרוחה או מבשם את העפר דשוב אינו חזור וליעור 871 ועוד היאך אפשר שהכלייה חזאת ופגומת חזאת מהלית לחלתינתא. לך פירש הר"א חולין ז"ל 872 לדעת ר"י ז"ל דהכא לאיסור בענין טעם פוגי הסכין חששו, אלא כי שמא היינו סבורים דכל שמנונית בחלתינתא נפגם פנים ליה שאין שום שומן נאות לו וכענין שאמר לקמן 874 גבי דבש, וכוחנין לחור הגרוסין 875 שאפילו הוא בעין פוגמו בתעורבותו ואף על פי שכל אחד

קנת
עבודת זרה א, א

קנת
עבודת זרה א, א

קנת
עבודת זרה א, א

קנת
עבודת זרה א, א

עבודת זרה לט"ב

שנחשדו בהם שהיו רגילים ליקח ארון העם מן הגלגל.⁹⁰⁴ והיום, אבל דברים שלא היו רגילים כ"כ ליקח אותו העם מן הגלגל ולמכרו בחזקת ישראל ומתוך מכל אדם, ותולין בהם באיסורין⁹⁰⁵ אלא במעמד על החזקת מ"ד ז"ל⁹⁰⁶. ובמהדורות אחרות נמצא יאציל פישיר לית פיל ופי משגבר לית במצא יאציל פישיר לית פיל ממאי דאציל איהו גופיה ואצ"ג דהוי חנוני ואכא ברשותיה של גויה דונין לאחרינג. דכיון דטרת לשדורי לית דורון בהזרחא טרת ולא מספי לית איסורא, וכן לשון הגמרא מוכיח. וכן פירשו כל הראשונים ז"ל⁹⁰⁷, ומורי נראה ז"ל⁹⁰⁸ פירש בענין אחר כמות במהדורת קמא⁹⁰⁹.

יחשב ישראל בארץ ערד של גוי. פירוש ישראל גדול וכו' דעת⁹¹⁰. ושמונת קסן בשל גוי⁹¹¹ לא שמורה היא כולל⁹¹². ואפילו שאמרו⁹¹³ שאוכלין

898 בפני הראב"ד. וכן לא רבינו לוח והרא"ה ושאר הפוסקים. 900 לא נמצאת בפני הראב"ה. 901 היינו כיון שנתחייב ביה אכל אכלי דמיא דגוי. 902 וכן פירש הראב"ה. 903 וכן פירש הראב"ה. 904 וכן פירש הראב"ה. 905 וכן פירש הראב"ה. 906 וכן פירש הראב"ה. 907 וכן פירש הראב"ה. 908 וכן פירש הראב"ה. 909 וכן פירש הראב"ה. 910 וכן פירש הראב"ה. 911 וכן פירש הראב"ה. 912 וכן פירש הראב"ה. 913 וכן פירש הראב"ה.

קפא

שנחשדו בהם שהיו רגילים ליקח ארון העם מן הגלגל.⁹⁰⁴ והיום, אבל דברים שלא היו רגילים כ"כ ליקח אותו העם מן הגלגל ולמכרו בחזקת ישראל ומתוך מכל אדם, ותולין בהם באיסורין⁹⁰⁵ אלא במעמד על החזקת מ"ד ז"ל⁹⁰⁶. ובמהדורות אחרות נמצא יאציל פישיר לית פיל ופי משגבר לית במצא יאציל פישיר לית פיל ממאי דאציל איהו גופיה ואצ"ג דהוי חנוני ואכא ברשותיה של גויה דונין לאחרינג. דכיון דטרת לשדורי לית דורון בהזרחא טרת ולא מספי לית איסורא, וכן לשון הגמרא מוכיח. וכן פירשו כל הראשונים ז"ל⁹⁰⁷, ומורי נראה ז"ל⁹⁰⁸ פירש בענין אחר כמות במהדורת קמא⁹⁰⁹.

יחשב ישראל בארץ ערד של גוי. פירוש ישראל גדול וכו' דעת⁹¹⁰. ושמונת קסן בשל גוי⁹¹¹ לא שמורה היא כולל⁹¹². ואפילו שאמרו⁹¹³ שאוכלין

898 בפני הראב"ד. וכן לא רבינו לוח והרא"ה ושאר הפוסקים. 900 לא נמצאת בפני הראב"ה. 901 היינו כיון שנתחייב ביה אכל אכלי דמיא דגוי. 902 וכן פירש הראב"ה. 903 וכן פירש הראב"ה. 904 וכן פירש הראב"ה. 905 וכן פירש הראב"ה. 906 וכן פירש הראב"ה. 907 וכן פירש הראב"ה. 908 וכן פירש הראב"ה. 909 וכן פירש הראב"ה. 910 וכן פירש הראב"ה. 911 וכן פירש הראב"ה. 912 וכן פירש הראב"ה. 913 וכן פירש הראב"ה.

קפא

שנחשדו בהם שהיו רגילים ליקח ארון העם מן הגלגל.⁹⁰⁴ והיום, אבל דברים שלא היו רגילים כ"כ ליקח אותו העם מן הגלגל ולמכרו בחזקת ישראל ומתוך מכל אדם, ותולין בהם באיסורין⁹⁰⁵ אלא במעמד על החזקת מ"ד ז"ל⁹⁰⁶. ובמהדורות אחרות נמצא יאציל פישיר לית פיל ופי משגבר לית במצא יאציל פישיר לית פיל ממאי דאציל איהו גופיה ואצ"ג דהוי חנוני ואכא ברשותיה של גויה דונין לאחרינג. דכיון דטרת לשדורי לית דורון בהזרחא טרת ולא מספי לית איסורא, וכן לשון הגמרא מוכיח. וכן פירשו כל הראשונים ז"ל⁹⁰⁷, ומורי נראה ז"ל⁹⁰⁸ פירש בענין אחר כמות במהדורת קמא⁹⁰⁹.

יחשב ישראל בארץ ערד של גוי. פירוש ישראל גדול וכו' דעת⁹¹⁰. ושמונת קסן בשל גוי⁹¹¹ לא שמורה היא כולל⁹¹². ואפילו שאמרו⁹¹³ שאוכלין

898 בפני הראב"ד. וכן לא רבינו לוח והרא"ה ושאר הפוסקים. 900 לא נמצאת בפני הראב"ה. 901 היינו כיון שנתחייב ביה אכל אכלי דמיא דגוי. 902 וכן פירש הראב"ה. 903 וכן פירש הראב"ה. 904 וכן פירש הראב"ה. 905 וכן פירש הראב"ה. 906 וכן פירש הראב"ה. 907 וכן פירש הראב"ה. 908 וכן פירש הראב"ה. 909 וכן פירש הראב"ה. 910 וכן פירש הראב"ה. 911 וכן פירש הראב"ה. 912 וכן פירש הראב"ה. 913 וכן פירש הראב"ה.

חדשים אם לאו והוא מסיח לפי תומו, אם נאמן וסומכין עליו אם זה כמו זה.

לפי מה שכתבתי אני [תוה"א ב"ד ש"א טו, ב] בקפילא ארמאה דנאמנותו משום דלא מרע נפשיה, זו אינה דומה לזו. דלא מצינו מסיח לפי תומו מותר גם בגוי אלא גבי מת ומשום עגון של בנות ישראל [יבמות קכא, ב]. אבל אם קדר הוא הולכין בו אחר הרוב. וכן מעשים בכל יום שאנו לוקחין קדרות מן הקדר וסכינין ואסכלאות מן האומן. ומורי הרב רבי יונה ז"ל היה נוהר שלא ליקח אלא במקום שיש שם אחרים קדרה מתוך קדרות וסכיין מתוך סכינין. אבל מכל מקום נראה שורת הדין שכל שאומר לפי תומו שהוא חדש ויראה כמו שאמר מותר. לפי שאפילו נשתמש בו סתמו אינו בן יומו, ועוד שאפילו בן יומו אפשר שלא נשתמש בו בדברים האסורים. ועל טעם זה אוו סומכין בדיעבד במי שנשתמש בסתם כליהם. והטעם שכתבת בשם הרב בעל התוספות בכלי מדין משום דחיישינן שמא עשה בו גוי דבר חריף, אינו נראה בעיני כלל. שאם כן חששא זו מדאורייתא היא מדהצריך הכתוב הכשר בכלי מדין. ואם איתא היאך אנו מתירין בדיעבד במי שנשתמש בסתם כליהן, והלא בכלן יש לנו לחוש ולאסור אפילו דיעבד דספקא דאורייתא היא. ועוד דהא כל היכא דאיכא ספק ספקא אפילו באיסורי תורה הולכין להקל. וכלי מדין הא איכא ספק ספקא ותלתא ספקי נמי איכא למאן דאמר [ע"ז עה, ב] לא אסרה תורה אלא קדרה בת יומא. חדא דדילמא לא בשלו בו ביום, ואם תמצא לומר היום שמא לא נשתמשו בו בדברים האסורים, ואם תמצא לומר בדברים האסורים שמא בדברים הפוגמים בתבשיל כגון חומץ בגריסין [שם סה, ב] וכיוצא בו. ואפשר דבדין היה להשתמש בו לכתחילה ככל ספק ספקא דמותר אפילו לכתחלה, אלא דעשו הרחקה יתירא באסורי גוים. ועוד דאם כן היאך הביא רבי יהודה [שם סו, ב] ר'איה מכלי מדין דנותן טעם לפגם אסור, דהא כלי מדין אפילו קדרה שאינה בת יומא לאו לפגם הוא דטעמא משום דברים החריפים הוא. ורבי שמעון נמי דדחי לא אסרה תורה אלא קדרה בת יומא אינו כן, דהא כולהו אסון הכתוב מספק דברים החריפין. מכל זה נראה לי סתירת אותו טעם. אלא הקושיא שהביאו לדבר זה כלומר כיון שסתם כליהן אינן בני יומן מפני מה אמרה תורה [במדבר לא, כג] כל דבר אשר יבא באש וגוי, קושיא זו מעיקרא ליתא. דהא קא פריש רבי שמעון לא אסרה תורה אלא קדרה בת יומא, כלומר אם בשלו בה בפרור השבי בו ביומו. ← **ובדברים** החריפין שכתב הרב ז"ל שאין בהם משום פגם. נראה שהביאו לומר כן, מה שאמרו [ע"ז

לט, א] באסורו של חלתית משום דמתחכי ליה בסכינא דארמאי, ואע"ג דאמר מר נותן טעם לפגם מותר אגב חורפא דחלתיתא מחליא ליה. דאלמא כל דבר חריף מתקן טעם הפגם ומחזירו לשבת. ונראה לי שאין הנדון דומה לראיה, שלא אמרו אלא בפליטת הבלע הפגום המועט שנתערב בדבר החריף שהוא בעין, הא בליעת החריף שהיא מועטת שיתקן וימתק הפגום הבלוע בכלי לא. שאם אין אתה אומר כן אין לדבריהם קץ, שאין לך קדרה וקערה שלא נכנסו לתוכן פלפלין או תבלין עם התבשיל. ומעתה מה ששינוי [שם עה, ב] וכלן שנשתמש בהם עד שלא הגעיל עד שלא ליבן מותר, ואוקימנא כמאן דאמר נותן טעם לפגם מותר. אמאי מותר והא דרכן להשתמש בהן בדברים חריפים ולא נותן טעם לפגם הוא. ואי נמי באותה ברייתא דקתני אם נשתמש בהם עד שלא הגעיל מותר, היה להם לשנות בהן ואת שדרכן להשתמש בהם על ידי דברים חריפין כמדוכות והמכתשות אם נשתמש בהם עד שלא הגעיל אסור. ועוד אפשר לומר דדוקא חריפותו של חלתית שממתק הבלע הפגום אבל שאר הדברים החריפים לא שמענו. דהיאך אפשר דלא מישתמיט בשום דוכתא שיאמרו כן. ועוד דאם כן כלי מדין אפילו כלים שאינן בני יומן צריכין הכשר כדי להשתמש בהם אפילו בדברים החריפים, דאינו מן הדעת שתתיר להם התורה כלי שאינן בני יומו לדברים יחידים ושיאסור אותם לדברים החריפים. על כל פנים היו צריכים הכשר לכל שאי אפשר שלא יחתכו או יתשוו דברים החריפים שזה דבר מצוי הוא ותמיד עושין כן. ולחתיכת חלתיתא לבדה לא חיישינן שאיננו מצוי. וזה נראה לי יותר. ואם היינו מפרשים ההיא דחלתיתא משום שמנונית שעל גבי הסכין, ולא משום בלע שבתוך הסכין אתי טפי שפיר. דאף שמנונית מועט שעל גבי הסכין כיון שהוא מרודד ואינו אלא טיחה בעלמא ושליט בה אוירא אף היא פגומה בשאינה בת יומא. וההיא דצנון שחתכו בסכין [תולין קיא, ב] מסתברא דמהאי טעמא הוא, ולא מחמת הבלע שפולט על ידי חריפותו של צנון, דאם כן הוה לה נותן טעם בר נותן טעם. ואע"פ שרש"י ז"ל [ראה בתוס' שם ד"ה הלכתא] פירש כן בלשון אחר, הלשון השני שפירש משום שמנונית שעל גבי הסכין נראה לי עיקר.

גם מה שפירשה בשם התוספות דכלי שבשלו בו יותר מיום אחד נותן טעם לפגם לעולם ואפילו הוא בן יומן. גם זה דחוי מעיקרו לפי דעתי, דאם כן כלי מדין לרבי שמעון למה אוסרין ואפילו בני יומן, וכי מי אמר כלים חדשים שלא בשלו בו אלא היום, הא לא אמר אלא בני יומן דהיינו שבשלו בו ביומן. ואי אפשר לומר דכל

מה שנתבשל בכלי שאינו בן יומו שיהא תבשיל עצמו פגום, אלא שהבלע שנתערב עמו הוא פוגם קצת שלא לאסור בתערובתו. אבל הוא עצמו שנתערב באחרים אינו פוגמן ואין מתירים תערובתן משום נותן טעם לפגם. וזה נראה לי ברור. והשמן והדבש והמרקחת שלהם שאנו לוקחים [ע"ז לט, ב] ואין אנו חוששין לזליפתן של כלים [שם לו, א], היינו משום דסתם כליהם אינן בני יומן ונותן טעם לפגם כדיעבד מותר. **L**

היא ולא אסרה תורה עפרא בעלמא. ולא סוף דבר משהו אלא אפילו מחצה על מחצה או יותר. אבל אם אינו פגום גמור אוסר תערובתו באכילה אפילו במשהו כדעת רבינו יצחק הזקן ז"ל, לפי שכל שהו במשהו ואינו מחמת טעמו אין חלוק בין טעם לפגם לשאינו לפגם שהרי אין הולכין בו אחר טעמו. ודבר ברור הוא לפי דעתי אע"פ שמקצת מרבתי ז"ל חלוקין עליו. וכמדומה אני שיש לו ראייה מפורשת מפלוגתא דרב ושמואל בקדרות בפסח [פסחים ל, א] ומסוגיא דאתמר עלה בגמרא. ואין מפרשין לחכס.

תצח

נכפל במיוחסות לרמב"ן סוף סי' קנא ומה שאמרת דנותן טעם לפגם מהלוקת גדולה אם מותר לכתחילה אם לא.

נראה לי דבר פשוט וברור שאסור, ומעולם לא עלה על לב שום חכם שיהא מותר לכתחלה. וכבר דנתי על זה לפני מורנו הרמב"ן ז"ל, והבאתי ראייה מדתניא [ע"ז עה, ב] הלוקח כלי תשמיש מן הגוים את שדרכו להשתמש על ידי האור כגון השפורדין יגעיל וכו', וכולן שנשתמש בהם עד שלא ליבן עד שלא הגעיל תני חדא מותר ותניא אידך אסור, ולא קשיא הא כמאן דאמר נותן טעם לפגם מותר הא כמאן דאמר נותן טעם לפגם אסור. אלמא אפילו למאן דאמר נותן טעם לפגם מותר דוקא שנתמש עד שלא הכשיר הא לכתחילה אסור, והודה לדברי. ועוד הוסיף הוא ראייה מפנכא דרבי אמי דאמלח בה בישראל ותברה [נהלין קיא, ב], ואם איתא לישחיהי עד למחר ואמאי תברה. וגם מצאתי תשובה לר' שרירא גאון ז"ל דגריס שם בע"ז והלכתא נותן טעם לפגם מותר. והני מילי דיעבד אבל לכתחלה אסור. ועוד יש ראיות אחרות ודי באלו.

תצט

נכפל במיוחסות לרמב"ן ריש סי' קנא ולענין מה שאמרת חמין פגום שנתערב משהו בפסח ואינו בעין, אם נחמיר עליו כיון שאיסורו במשהו אם לאו.

לא נתברר לי פגם זה שאמרת מהו, אם הוא פגום גמור כגון פת שעפשה ויצא מתורת אוכל עפרא בעלמא

תק

נכפל במיוחסות לרמב"ן ריש סי' קנא ולענין דבר שיש לו מתירין שאמרת שהדבר ברור שלא נאמר אפילו באלף לא בטיל אלא בשנתערב במינו כדאיתא בירושלמי דנדרים [פ"ו ה"ד] ובמסכת שביעית [פ"ז מ"ז]. ותמדת על הרמב"ם ז"ל [מאכלות אסורות פמ"ו ה"ב] שתלה אותה בפברתו וכתבה בלשון נראה לי.

אני אפרש כי לפי מה שמצא לרב אלפסי ז"ל שאמרה אפילו במין ושאינו מינו בפרק גיד הנשה [נהלין לב, א בנדפס], דכתב שם פלוגתא דרב ולוי דפרק כיצד צולין [פסחים עו, ב] בריחא מילתא היא או לאו מילתא היא, ואמר דהא דתני רב כהנא [שם] פת שאפאה עם הצלי אסור לאכלה בכותח, לא ברב בלחוד שייכא אלא אפילו ללוי כיון דאפשר למיכלה בלא כותחא. ויש לרב אלפסי ז"ל ראייה במסכת ביצה פרק משילין דתנן התם [לו, א] וכן האשה ששאלה מחברתה תבלין ומים ומלח לעיסתה הרי אלו כרגלי שתיהן, ואקשינן עלה בגמ' [לה, א] וליבטיל מים ומלח לגבי עיסה, ופרקה רב אשי [לט, א] משום דהוה ליה דבר שיש לו מתירין ואפילו באלף לא בטיל. אלמא אפילו בשאינו מינו אמרינן, דהא תבלין בקדרה ומים ומלח לגבי עיסה אינן מינן ולא בטילי. ומפני שמצא הרב דברי הרב אלפסי ז"ל ויש סעד לדבריו מהא דרב אשי לא ראה שיהא ההיא ברייתא ומאי דאיתמר בירושלמי ראייה מוכרחת. ועל כן כשראה הוא להכריע כן תלה אותה בהכרעת הדעת ולא בהכרחי. ואם תאמר אם כן איך הניח הרב ז"ל הא דרב אשי, ואנו גם כן היאך נניח אותה. יש לומר דמים ומלח לגבי עיסה כמין אחד שאין עיסה בלא מים ולא יאכל תפל מבלי מלח, וכן הדין בתבלין בקדרה. ואי נמי בתבלין הוי טעמא כדרבה [שם לה,

קצ

שפתי כהן יורה דעה סימן צה-צו הלכות בשר בחלב טורי זהב

באר הגולה

ח בעיל מרד נחמן ונפסטה שט דף ק"ב ומפרש שם מפני שהמלח הוא עב והוא צעיניה ולא צטיל ושמה ימלח ממנו קדירת בשר משא"כ צוומין:

ט מוס' והרא"ש שם וכ"כ הטור:

י תוספות והרא"ש שם ומתנו הטור בסיומן ק"ה: צו ח מיתרל דחוקיה משמה דלבי חולין דף ק"א:

דגוף מרבבה

[ב] [מנינא] אין הטעם משום דהוי ג"כ בר ג"כ דהא מ"ח דבר חריף הוא. עין בש"ך סימן ס"ט פ"ג מה שכתב שם הגהת שער דורא, משמע קלמ למלח לא הוי דבר חריף, וכן משמע שם בש"ך ס"ק ס"ח ונע"ז שם ס"ק נ"ע"כ:

גליון מהרש"א

כא שאין להאמין איתנוק. בתשובות צמח צדק סימן צ"א ד"ה ומה דקשיא כתב דמשום הכי השיב דאין להאמין כדי גם שאלה שהורה בה חכם לא יחשב ואין צריך לברול ממנו גם משום ולא בא בפני בשר פיגול. עין ש"ך סימן קכ"ז ס"ק ל"א ובגליון:

כב מ"ח הנתון. והוא הדין צנון וקרי"ן ושאר דברים חריפים כיון דאין דוחקא דסכינא ט"ז סימן צ"ו ס"ק ב'. שם זית הוה דבר חריף פסקי תוספות ע"ז פרק אין מעמידין ע"ד ועיין תשובות שבות יעקב ח"ג סימן ב"ו:

כג דאין כח מ"ח. עיין גליון סימן ס"ט ט"ז הגה"ה סעיף כ':

צו א צנון או סיפיקא. בצל

שנחבל תחלה אול חריפתיה. תשובת נחלת שבעה בבאר היטב. ודבר חריף יכש סגי בהרחה ש"ך ס"ק י"ז:

(סעיף ה) (בב) אין מניחין בו. הטעם דצמלח הכותח הנופל עליו הוי צעין ולא צטיל וחישינן שמה ימלח בו בשר אבל צוומין ליתא לאיסורא צעיניה וצטיל צעשיס: (סעיף ו) (גג) מותר ליתן בו. דמיוהר זהירי שלא יפול מזה לזה משא"כ צעשיס ה' ללא מן הכותח צמלח ויתן ממנו לתצטיל: (בד) ויש מחמירין צבתח"ה. דוקא במגולים כמו צק"ה והכי ליתא צהגהות אשר"י (פכ"ה סי' לב) צהדיא:

(סעיף ז) (בד) מ"ח הנתון בו. [ג] אין הטעם משום דהוי ג"כ בר ג"כ דהא מלח דבר חריף הוא ומשוי ליה צעין וכמ"ש הרב צהג"ה סעיף ז' והמחבר סימן ל"ו סעיף ג' גבי תצלין אלא הטעם כג דאין כח למלח להפליט טעם מכלי כדלקמן סימן ק"ה סעיף י"ג ולפ"ז אפילו צקערה של איסור מותר:

צו (סעיף א) (א) סיפיקא. הוא חרדין: (ב) ש"ב בשר בן יומו. אע"פ שהוא מקונה ונקי צודאי דלגז חורפיה דלגון וסילקא דוחקא דסכינא פלט סכין גוף הטעם שזו והוי כמו איסור צעין

לחפיפת הראש כו' ורגילות הוא לערב שם בשר וחלב עכ"ל וכיון דנותן טעם לפגם אין שם האיסור בשר בחלב לגמרי ועוד מלאמי צדברי רש"ל פרק כ"ה סימן ל"ד ו"ל ומלאמי צעם מהר"ל שפעם אחת צא חינוק ואמר שגפל חתיכה של צורית העשוי מלחב לחוך הקדירה ואמר כא שאין להאמין לחינוק עכ"ל משמע צודאי נפל אוסר הצורית והא צורית עשויה מאפר עם חלב ונותן טעם לפגם הוא וצ"ע למעשה:

(סעיף ה) (מו) שיש בו מ"ח. דאס יפול שם כותח צמלח נראה ויכר ולא צטיל ושמה לא ידע וימלח ממנו בשר אבל כותח הנופל צוומין ליתא צעיניה וצטיל צעשיס: (סעיף ו) (יז) מותר ליתן בתוך תיבה בו. דבשר עם חלב זהירי אינשי שלא יפול מזה לזה: (סעיף ז) (יח) והמחמיר גם בזה תבא ע"ז ברכה. זה כתב ע"פ המוספות (ק"ג. ד"ה טהור) והרא"ש פרק כל הבשר (סי' מצ) ו"ל ויש ללמוד מכאן דטהור מלוח וטמא חפל שאין צריך להגעיל דפוסי גבינות הגויס כו' ולא נעשה העץ רותח ע"י מליח ומעשים בכל יום דמלח הנתון צקערה שמשמטין צה בשר לוקמין ממנה למת לחוך חלב ולא חישינן שמה צלע מן הקערה והמחמיר מצא עליו צרכה עכ"ל הצין הרב דמה שסיימו המוספות והמחמיר מצא עליו צרכה קאי גם כן אמ"ש ומעשים בכל יום כו' ג

האפר הוא (ו) נותן טעם לפגם: ה (בב) ה אין מניחין כלי שיש בו כותח אצל כלי (גז) שיש בו (יט) מלח אבל מותר להניחו אצל כלי שיש בו חומץ: הגה ודוקא אס הכלים מגולים [כח] ואפילו הכי אס עבר ונתן צימד מותר ולא חישינן שמה נפל אל המלח (הגהות ש"ד וארוך): ו (יז) (גג) [כח] מותר ליתן בתוך (ב) תיבה כד של בשר אצל כד של חלב: הגה (בד) [כז] ויש מחמירין (כא) לכחילה (הגהות אשר"י צעם א"י) וטוב ליוהר לכחילה צמקום שאינו צריך:

ז (בד) [כח] י כב מלח הנתון בקערה של בשר מותר ליתנו (כב) בחלב: הגה (יד) [כט] (ח) והמחמיר גם צזה מצא עליו צרכה כי יש מחמירין לכחילה (תוספות ומ"מ ו"א ו"ה):

סימן צו

דין מאכל חריף שנחתך בסכין של בשר.

ובו ה' סעיפים:

א א צנון [א] או א (א) סילקא שחתכם (א) בסכין ב של בשר

והוא תמוה מאד דמ"ש ומעשים בכל יום על כרחך מצא מלחשים חסודים לומדים וכי הם צכלל המוציאים עצמם מכלל הצרכה אלא צבור דמ"ש המחמיר מצא עליו צרכה קאי אדפוסיו גויס שמנינו צהם חומרות צקלמ פוסקים אצל צזה המלח אין שום סכרה לאסור אפילו לכחילה ומה שכתבו המוס' ומעשים בכל יום לא כתבוהו רק לרואיה על הקודם וכן מלאמי אכ"כ לרש"ל פרק כ"ה סימן פ"א דדין המלח אפילו לכחילה מותר וכן הציא צמורת טמא (כלל ז דין ז) מן ארחות חיים דכלים של גויס נקיים מותר ליתן שם תצלין ושאר דברים חריפים שאין מוציא דבר קשה צינש עכ"ל הצמחיו צמיון צ"א סעיף ז' (ס"ק ג) וקיים רש"ל ומכל מקום משנה אני מנהג אשכנז שיש להם כלים עשויים למלח אחד לבשר ואחד למלח דלפעמים צתוך הסעודה שידיו מלוכלכות מן הבשר לוקח שם מלח ואמר כך יקח למלח וכן איפכא עכ"ל:

צו (סעיף א) (א) בסכין ש"ב בשר בן יומו. זהו כצנרת מהר"ם צטור דלא מקרי דבר חריף אלא קורט של חלמית דמנקב נקודות הכסף

ג והוא תמוה מאד בו. לא קשה מידי דמעשים בכל יום כן והוא היתר גמור מכל מקום המחמיר מצא עליו צרכה מטעם שכתב האיסור והיתר הארוך (כלל ג דין ו) דחישינן שמה אינו נקי והמוס' מציאים ממעשים בכל יום שהוא היתר גמור גם צלאו הכי לא קשה מידי דרמ"א חושש לדעת האיסור והיתר הארוך שכתב צעם המרדכי (סי' תשיח) דיש להחמיר לכחילה ומציאו צמורת טמא כלל י"ז דין ז' וכלל י"ז דין ז' ע"ש:

ביאור הגר"א

[כח] ואפילו הכי בו. כנ"ל דלא מחזקינן איסורא. שם: [כח] מותר בו. כמ"ש בעבודה זרה י"ב עמוד א' רבה בר עולא כו': [כח] ויש מחמירין בו. דשם אקראי בעלמא ודיעבד וכמ"ש הר"ן ולא מחזקינן איסורא וכמ"ש בסעיף ה': [כח] מ"ח בו. דהוי כמו טהור מליח וטמא תפל. תוספות ק"ג עמוד א' ד"ה טהור כו': [כט] והמחמיר בו. תוספות שם:

באר היטב

י"ט ואם אינו מקונה אף שאינו בן יומו מ"מ מסתמא השמונית קרוש על פניו. ש"ך. וכתב הט"ז זהו כסברת מהר"ם בטור דלא מקרי דבר חריף ליתן טעם לשבח אפילו אינו בן יומו אלא קורט של חלמית אבל שאר דברים חריפים אין דינם כן ע"כ כתב כאן שאינו אוסר אלא בן יומו או שאינו מקונה ואין להקשות מ"ש כאן דצריך נטילת מקום ובסימן צ"ד ס"ז בבשר רותח שחתך בסכין חולבת שאינו בן יומו רדי בקליפה משום שומן שבסכין דהתם גבי קליפה עכ"פ יש ששים נגדו והוא רותח ומוליך הטעם בכלו מה שאין כן כאן דאין מתפשט כלל יותר. מכדי נטילה ומורי וחמי ז"ל הקשה מבשר רותח דאמאי אין צריך שם ששים כלל אלא קליפה ואני כבר כתבתי שם לפי עניות דעתי דגם שם צריך ששים והוא פשוט עכ"ל ועיין בסימן צ"ד מה שכתבתי בשם הש"ך:

(יט) מ"ח. הטעם דבמלח הכותח הנופל עליו הוי בעין ולא בטיל וחישינן שמה ימלח בו בשר אבל בחומץ ליתא לאיסורא בעיניה ובטיל בששים: (כ) תיבה. דמיוהר זהירי שלא יפול מזה לזה משא"כ בס"ה דלא מסיק אדעתיה [ליוהר] שלא יפול מן הכותח למלח: (כא) צבתח"ה. היינו דוקא במגולים כמו בס"ה: (כב) בח"ב. הטעם איתא בש"ך דאין כח למלח להפליט טעם מכלי ולפ"ז אפילו בקערה של איסור מותר וכתב רש"ל ומ"מ משבח אני מנהג אשכנז שיש להם כלים עשויים למלח אחד לבשר ואחד לחלב דלפעמים בתוך הסעודה שידיו מלוכלכות מן הבשר ולוקח שם מלח ואח"כ יקח לחלב וכן איפכא עכ"ל: צו (א) סיפיקא. פירוש חרדין ואז אע"פ שהוא מקונה ונקי מ"מ אגב חורפיה דצנון וסילקא ודוחקא דסכינא פלט סכין גוף הטעם שבו והוי כמו איסור בעין ולא דמי לשאר נ"ט בר

קצב שפתי בהן יורה דעה סימן צו הלכות בשר בחלב טורי זהב

באר הגורף
 צ שם נפירות רש"י ואע"ג דק"ל דנ"ט בר נ"ט מותר משום חורפיה גלע טפי מדגים הרומחים ולאג דוחקא דסכינא פלג סכינא ובלע לזון:
 ג [ספר התרומה ו]הרשב"א נשם הרשב"ד וסמ"ג והר"ה:
 ד המוס' שם היינו צריך עיון וכ"כ הטור נשם ספר התרומה [וסמ"ג ועוד פוסקים וכל האחרונים]:

גליון מהרש"א

ב שאר דברים הרופים אין דינם כן. וסומכין על דעה זו אם יש עוד סברא להקל ט"ז סק"ח:
 ג עד שיטו"ף פמקוב. ולא סגי בקליפה כמו בחתך רוחח משום דגם לדעה זו מושוי עכ"פ מה שבקליפה לשבח ועיין ש"ך סימן צ"ד ס"ק כ"ט:
 ד שהוא כעובי אצבע. עיין ש"ך ס"ק כ"א:
 ה מיהו ודאי אי מעמו דעית ביה. עיין סימן צ"ח סק"ה:
 ו דאפילו דיעבד לא סמכין אטעמינת ישראל. והפרי חדש מחיר בטעימה לכתחלה: ז ומשווי ליה לשבח כמו קורט. ובהו עדיף מבישול אבל לפלוט בישול עדיף ועיין ש"ך סימן צ"ד ס"ק כ"ז ויש לעיין כאן דגם באיסור דרבנן המנהג דהא הכא ליכא בשר בחלב על ידי בישול אי"כ לא נקטיה ספק פלוגתא זו לספק [עיין ט"ז סימן נ"ה סק"ז] ולקמן בשר"ך ס"ק י"ג מצרפי זה לספק ספיקא:

הגהות והערות

צו א בדפוסים שלפנינו תיקנו "והיה נ"ט בר נ"ט מן הממש" ואינו נכון. ואנחנו הוספנו נ"ט "הבא" מן הממש כלשונו רש"י שם:

הלך לא דמי לשאר נ"ט בר נ"ט ולעיל סימן צ"ה דמותר: (ג) או שאינו בן יומו (ה) ואינו מקונח. דקמחא השמונית קרוש על פניו וע"ל (ס"ק כ"ז) [סימן צ"ד ס"ק כ"ט]: (ד) עדישיטו"ף ב"ו. דדבר האוסר מחמת חריפות אינו אוסר יותר מכדי נטילה: (ה) או שיטעמנו ב"ו. הא לטעימה מהני מבוחר בש"ס (ק"א): ובאשיר"י (פכ"ה סי' לא) וטור (קנב) ורשב"א (תו"ק צ"ד ש"א ג): מיהו הוכחתי בספרי (ג) מן הש"ס לכתחלה אוסר לאכלו זכותה ע"י טעימה וכחצתי שם שכן משמע דעת הרמב"ם (מאכ"א פ"ט הכ"ד) והסמ"ג (לאוין קמיקמא נג): וסמ"ק (סימן ריג) ומרדכי (סימן תשיב) ושאר

מחברים שלא הזכירו הימירא לטעימה וכן פסק מהרש"ל בספרו פכ"ה סימן ס"א והרצ צמורת טעמת ריש כלל ס"א דלא כדמשמע מדברי הר"א"ש וטור והרשב"א והמחבר דאפילו לכתחלה מותר ה מיהו ודאי אי טעמו דליט ביה טעם וצישלו דיעבד חבל מותר כיון דדודאי אין טעם בקדירה זו כדליתא בהל"א ופוסקים והוא פשוט וכן משמע צמהרש"ל וטור טעמת שם והיינו דלא הגיה הרב כלל אמ"ש המחבר או יטעמנו כ"ו כדגיה צריש סימן צ"ב וצ"ב משום דמ"מ לענין דיעבד מהני טעימה דדוקא לטעימת גוי (ד) לא נהגינן לסמוך אפילו דיעבד משא"כ לטעימת ישראל וסמ"ג לקמן סימן צ"ח (ה) והא דלא הגיה לכתחלה אין לסמוך לטעימה היינו משום שהוא בכלל מ"ש דאם חתכו בסכין של בשר אסור כולו חבל כ"ו דלישנא דאסור כולו משמע דליט ליה תקנתא) דלא כהעטרת וצ"ב (ספ"ק) שהשמיט לגמרי הא לטעימה מהני משמע דס"ל ו דאפילו דיעבד לא סמכין לטעימת ישראל וכמו שכתב לקמן סימן צ"ח וליחא ועמ"ש שם (סק"ה): (ו) דהוא הדין לאינו בן יומו והוא מקונח. הטעם דחורפיה דלזון מחליא ליה ז ומשווי ליה לשבח כמו קורט של חלתינת כולו מילי כמו בן יומו ודלא כמ"ש בספר אפי רבצ"י דף ס"ב ע"ב דצ"ב דלאינו בן יומו יש להקל כצדי נטילה מיהו ודאי בשר דברים שאינם חריפים דין סכין כשאר כלים שאם אינו בן יומו והוא נקי מותר כדמשמע מכל הפוסקים ראשונים ואחרונים:

ביאור הגר"א

[ב] בן יומו או ב"ו. והוא כשני הטעמים של רש"י שם ד"ה קישות. ואף על גב דנחבשלו מותר לדעת השלחן ערוך ריש סימן צ"ה ואי אפשר לומר כטעם השני שברש"י כמ"ש תוספות ד"ה הלכתא ס"ל דחורפיה פלג גוף הטעם. עיין ש"ך: (ליקוט) בן יומו או ב"ו. מהאי הימלחא כנ"ל (בסימן צ"ה ס"ק י"ד) דמותר אלא דלא אמרינן כי אם בחלתינת וסתם סכיניהם מקונחים כמ"ש הרשב"א דלכן הוצרך לומר בחלתינת ואף על גב דאמר מר כ"ו דאומן מקנה כליו וכמ"ש בסימן קכ"ב (ס"ק ז) עיין שם (עד כאן): [ג] כד"ב ב"ו. דאי אפשר לומר כד"י קליפה מ"ש אבל קישות גריד לבי פסקיה וכאן אמר סתם אסור וכן גרידה לקליפה הפרש כל שהוא ועיין ר"ן ותורת הבית: [ד] או

חידושי רע"ק

צו א ואינו מקונח ב"ו. אם לא הדימו כזונה מקודש וכמו בהג"ה שם דאם מדיחו צריך להדיח כל כך שיוזב המים מראשו לסופו ומסופו לראשו בלא עיכוב כי כל זמן שדבק עליו השמוניות מעכב המים מלזוב עכ"ל המ"מ (פ"ג א) דין ד' וכתב המנחת יעקב הוא הדין בקינות דצד קשה מהני ולכתחלה לא יחמוך בלא נטילה עשר פעמים ונתשנות חוט השני מתפק צאומר שהסכין היה נקי אם אמרינן מלחא דלא רמיא ואלוה צמחויות שור (סימן י' ס"ק י"ח) העלה דצ"ל מקונח דהדין נטילה אפילו דיעבד אסור בהדיח יפה ולא נעלה: (ז) כד"י נטיילת מקום ב"ו או שיטעמנו. נ"ל פשוט דהטעימה צריך להיות ד"מ אם חתך הניזן לשיני דממילא הסכין צריך חתיכתו בכל אורך הניזן צעומק עובי אצבע דגם כן אינו מספיק אם יטעום קפילא ממקום אחד של מקום החתך. דשמא צאומר מקום שטועם לא פלט הסכין כל כך וצמקום אחר פלט כאלו חתך זה אחר זה בשני מקומות דפשיטא דלא מהני מזה על זה ה"י

באר היטב

(ב) שיטעמנו. וכתב בתורת חטאת דאין אנו בקיאים עכשיו בטעימה זו והש"ך כתב דהיינו לכתחילה אבל בדיעבד אם טעם ישראל ולא היה בו טעם בשר ונחבשל בחלב מותר דדוקא אטעימת

צני מעיה של צהמה כשאוכלת אותה ועל כן נומן טעם לשבח אפילו אינו בן יומו אצל ב שאר דברים חריפים אין דינם כן ע"כ כתב כלן שאינו אוסר אלא בן יומו או שהוא אינו מקונח ואו אוסר מפני השמוניות שעליו ע"כ צריך נטילה מקום ואין להקשות ממ"ש בסוף סי' צ"ד סעיף ו' דצער רוחח שחתך בסכין מולצת לדי בקליפה משום שומן שעל הסכין כשאינו בן יומו להחם (גצ"י) [גס] הקליפה אינו הכרח כל כך דהא יש ששים על כל פנים נגדו [הגהות הפ"ן כמ"ש שם [עד כאן] והוא רוחח ומוליך הטעם כולו מה שאין כן כאלן דאין מתפשט כלל יותר מכדי נטילה ומו"ח ז"ל

(ס"ה) הקשה מצער רוחח דלמאי אין צריך שם ששים כלל אלא קליפה ואני כבר כתבתי שם (ס"ק יג) לפע"ד דצריך גם שם ששים והוא פשוט: (ב) או שיטעמנו ב"ו. כתוב צמורת טעמת כלל ס"א דין ה) דאין אנו בקיאים עכשיו בטעימה זו: (ג) ויש אומרים דהוא הדין ב"ו. והו דעת ספר התרומה (סי' ס) צטור דלזון וכל דבר חריף דמי לקורט של חלתינת ואוסר אפילו אינו בן יומו ואינו דומה לדגים שעליו צקערה דמותר מכה נ"ט בר נ"ט דשאני הכא בסכין שפעמים שהשמוניות נקרא עליו ואינו יוכר והוא נ"ט א] [הנ"ל] מן הממש ועוד משום חורפיה דלזון ואגב דוחקיה דסכינא פלג טפי מדגים הרומחים כ"פ רש"י (ק"ב) ד"ה קישות) מזה נ"ל צמחא שקורין קריי"ן שנמלל תוך קערה מולצת נקייה שמותר לאכול אותה הקריי"ן עם בשר כי אין כאלן דוחקא דסכינא ולא שמוניות:

(ו) דהוא הדין לאינו בן יומו והוא מקונח. הטעם דחורפיה דלזון מחליא ליה ז ומשווי ליה לשבח כמו קורט של חלתינת כולו מילי כמו בן יומו ודלא כמ"ש בספר אפי רבצ"י דף ס"ב ע"ב דצ"ב דלאינו בן יומו יש להקל כצדי נטילה מיהו ודאי בשר דברים שאינם חריפים דין סכין כשאר כלים שאם אינו בן יומו והוא נקי מותר כדמשמע מכל הפוסקים ראשונים ואחרונים:

ביאור הגר"א

שיטעמנו ב"ו. גמרא שם האי אפשר כ"ו: [ה] ויש אומרים ב"ו. כמו קורט של חלתינת בעבודה זרה ל"ט עמוד א' ועל כרחך בסכין מקונח מיירי מדאמר ואף על גב דאמר מר כ"ו. וסברא ראשונה סבירא ליה דלא דמי לקורט של חלתינת דחריף מאד דלהכי לא תני במתניתין שם אלא קורט של חלתינת ובפרק ג' דחולין (נ"ח עמוד ב') הלעיטה חלתינת כ"ו דמנקה למעיניה מה שאין כן בצנן ושאר דברים החריפים. ה"ר"מ ורא"ש בפרק ב' דעבודה זרה שם. ובהג"ה סימן צ"ה סעיף ב' חתם כסברא האחרונה: (ליקוט) ויש אומרים ב"ו. דסבירא להו כתירוך המרדכי כמ"ש בסעיף ב' בהג"ה (עד כאן):

חידושי רע"ק

צמח נצח אחת כך היה נלע"ד. אצל לפ"ז קשה לי צמה דהארין הרשב"א לסתור דעת הסוברים דקליפה סגי. והא דפשוטו א"א לומר כן דאם כן איך שייך טעימה כיון דצריך לטעום בכל אורך מקום החתך דנראה פשוט דטעימה כ"ו דממילא נקלף כל הקליפה שהוא כחוט השערה. ול"ע: (ג) מן הש"ס דצבתח"ה אסור. היינו כיון דמתפשט הבלע רק כדי נטילה אצל צשלו ירק עם בשר מהני לכתחלה טעימה לשל עם חלב כך מבוחר בש"ך בספרו הארוך ולפ"ז מ"ש הש"ך והיינו דלא הגיה וכו' דלישנא דאסור כולו משמע דליט תקנתא בה יקשה מכל מקום על ידי טעימה יהיה חתך לטעול ממנו כדי נטילה ולשל השאר עם בשר דממה נפשך אם ימוש דלזון בלע כולו הא מהני טעימה ונ"ל דטעמא דהרמ"א דלזון לא בקיאים ולא סמכין אף על טעימת ישראל רק לענין דיעבד ולישנא דהש"ך ז"ע: (ד) לא נהגינן לסמוך אפילו דיעבד. עיין לעיל (סימן מ"ב צט"ז ס"ק צ"ב) ומשנצות וצ"ב ס"ס:

גוי לא נהגינן לסמוך אפילו בדיעבד משא"כ אטעימת ישראל (ופרי חדש כתב אפילו לכתחילה): (א) מקונח. הטעם דס"ל דצנן וכל דבר חריף דמי לקורט של חלתינת ואוסר אפילו אינו בן יומו ולא

יורה דעה סימן צו הלכות בשר בחלב

קצב

באר היטב

חולבת נקיה שמוחר לאכלו עם בשר כי אין כאן דוחקא דסכינא ולא שמוננית עכ"ל הט"ז וכתב הש"ך דהמנהג כדעת היש אומרים ואין חילוק בין בן יומו לשאינו בן יומו ודאי בשאר דברים שאינם חריפים דין סכין כשאר כלים שאם אינו בן יומו והוא נקי

פתחי תשובה

צו (6) ויש אומרים דהוא הדין לאינו בן יומו. [עיי' נמשכות משכנות יעקב סימן ל' שמוכיה מגמרה ראה לדעת המקלילין דלא מיקרי דבר חריף רק חלמית ע"ש]:

משבצות זהב

צ"ל חריף מפליט ונ"ט בר נ"ט הוה. והא דקיימא לן [ג] דוחקא בלא חריף או [ד] חריף בלא דוחקא לאו כלום היינו דמפליט ובהדמה סגי' וכדנעין למימר קמן בסוף הסימן כהא דליפתא צעי הדחה. אמנם ברא"ש פרק כל הנשר (סימן 6) פירש ללשון א' דרש"י דליפתא צעי הדחה משמע הא ללשון ב' אף הדחה לא צעי. ומיהו הט"ז לשיטתיה בסימן פ"ט שם [ט] דקיומה מהני יע"ש ובסימן יו"ד [טז] הארכנו בזה ואי"ה בסימן קכ"א אבאר עוד. ובספר הרוממה סימן (צ"ט) [נ"ט] העתיק לשון רש"י חריפות לנזן בלע ומפליט עיקר הבלוע בסכין יע"ש וזה כט"ז כאן: ובה שהורכתי לכל זה מפני שראיתי לכנסת הגדולה בהגות בית יוסף אות ה' מתך דגיס רומחין בסכין בשר אסור בנזוח דכך לי רוחמים כמו חריפות לנזן, ועוד דוחקא, ועוד משום צעין. הנה צענין אין צריך לומר אל כל צהדיה יפה יש לעיין דכפי הנראה מדברי דחורפא ודוחקא פועלין והוא הדין ביטול דוחקא פועלין ממש וזה אינו דחורפיה בביטול יוכיח אלמא עיקר משום חורפיה, וכי מימא דמדין בשר רוחם שמתך בסכין חולבת המוצא סוף סימן צ"ד (סעיף ו) דעריף מחורפיה לכאן נטילה והתם כולו, דעיי' אבשר חריפות עושה ממש ולא רוחם ודוחקא ועיין ש"ך שם אות כ"ט משמע קצת (כדמ"א) [כמו שכתבתי יע"ש, ובדיעבד אם חתכו בסכין נקי בשר גיס רוחמים ונזוחים במלך צריך עיון]. ומה שכתב הט"ז בקריין כו' זה פשוט כל ליכא דוחקא ומהא דסוף סימן צ"ה (סעיף ו) מלח בקערה מוצא כן וזה החמיר רמ"א יע"ש ובט"ז שם. אלא בדמורת טחא כלל י"ז דין ב' מוצא מחחר שהוא יבש ועיין ש"ך לקמן סימן ק"ה (ס"ק מה) ואם כן קריין יש צו לחות קצת ולכתחילה אבשר דאסור מדינא לימנו במלך ומיהו ככלי איסור הוה דיעבד וצריך עיון. ודע דאם הרי"צ איזוין של בשר לא מיבעיא אם גררו בשר צעין דאי אבשר לנקות היטב הכלי עיין הלכות פסק (סימן מה סעיף יט) ד"ה אפילו בלע טעם מכל מקום חורפא ודוחקא הוה וכדאמרו:

שפתי דעת

אטו יבשל דבר מועט עיין סימן י' צ"ה ושם יבואר: גם דברי הלחם משנה בפ"ט מהלכות מאכלות אסורות הכ"ד לכאורה תמוהין. ואמנם דבריו כנים כמו שכתב הים של שלמה כמו דאביי אליבא דרב כהנא (חולין שם) אמר הוא הדין רבא ולקמן [א] אסור משמע דלא מהני טעימה לכתחלה. ומכל מקום [ב] צריך עיון כיון דהרמב"ם (פ"ט מהלכות מאכלות אסורות הל' א) פסק לסמוך אטעימת גוי וכדאמרו: [ג] דה"ה. עיין ש"ך. והכי נוהגין אפילו נותן טעם בר נותן טעם ומקונה אסור בחורפא כמו שכתב הר"ב בצה"ה (ס"ג) [ס"ב] וכן סתם המחבר בסימן ק"ג סעיף ו' ובסימן קי"ד סעיף ח' וסימן קכ"ב סעיף ג' ואף במחבר [ח] יש לחלק בין התירא לאיסורא מכל מקום אנו כהר"ב סוברים יח"ו. ועיין פרי תואר אות א' חרי"ב מרש"י (חולין ק"ב. ד"ה קישות) ונצלו שרי דאם לא כן מה קושיא מצנזן דב' טעמים הם ואפילו הכי אסור בצנזן אלמא חורפא ודוחקא עדיף מצלי כפסק המחבר והר"ב. ולדידי מהא לא איריא [ט] דרש"י מעלו קשיא ליה בלא רוטב דהוה ב' טעמים לזה אמר חורפא עדיף מדיגים הרוחחין ודומה לצלחה, ומכל מקום כבר ביארנו (בס"ק ב') שהלכה כהמחבר וכהר"ב וכדאמרו. ומה שכתב הש"ך בשאר דברים כו' היינו אף שמפליט על ידי רוחם מכל מקום לא הוה כבן יומו עיין סימן צ"ד (בש"ך ס"ק כו כט) אבל בדבר חריף אין לחלק כלל דלא כאפי רכרכי שמיקל באינו בן יומו כדי נטילה לכתחילה אלא לכתחילה כולו כו': עיין בית לחם יהודה אות ב' בשם פרי חדש דבאינו יודע אם נקי הסכין די בקליפה ואמת שכן כתב פרי חדש אות ג' ואויל לשיטתיה בסימן צ"ד אות כ"ה חילק בין הכא בידוע ובין שם באינו יודע וש"ש שם כ"ט וכאן אות ג' לשיטתיה יע"ש ואיך לא הביא דברי הש"ך. ובמחילה מכבוד תורתו שגג דלדין אין נפקא מינה דחורפיה משיאי לבן יומו, והפרי חדש לשיטתיה באות ב' דנותן טעם בר נותן טעם לא עדיף מנצלו יש נפקא מינה בהתירא מה שאין כן לדין כפסק המחבר והר"ב אין נפקא מינה בין התירא או סכין של גוי:

ציונים והגהות על פ"ג
[ב] עיין באורח חיים
סימן תמו אלל אנרס
ס"ק כה:
[ג] ועיין בשער
המטריצות ח"ג פ"ו ד"ה
עוד יש, וע"ע בהנהגת
או"ה סדר ב ס"ק נג:
[ד] עיין משמרת שלום
ודרכי משונה ס"ק ג:
[ה] עיין סימן לה משכ"ו
ס"ק א:
[ו] עיין מגד שמים שמגיה
הוסף כאן מלות, עיי"ש:
[ז] ר"ח מה שכתב
הש"ך וע"ל ס"ק כ"ו הוא
ט"ס אלל דל"ל ועיין
בסימן ד ס"ק כט
(משמרת שלום):
[ח] עיי"ש בס"ק יב
ובסימן ד ס"ק כה:
[ט] עיין סימן מב משכ"ו
ס"ק ב:
[י] עיין במגד שמים
ד"ל, ט"ט, והיינו בס"ו:
[יא] ד"ה סוף אסור, כ"ל
(מגד שמים):
[יב] ד"ה דעמי מה קושיא
דא"ל דלכך פסק הרמב"ם
לסמוך אגו בנפל איסורא
משום דהוה דיעבד משא"כ
כאן דהוה לכתחלה כיון
שאבשר לאוכלו כן, ועיין
במדינו יעב"ך (משמרת
שלום):
[יג] עיין סימן סט ספ"ד
ס"ק א:
[יד] עיין סימן לא ש"ך
ס"ק ג ובשפ"ד שם דדנד
חריף לה אוסר:
[טו] עיי"ש בט"ז ס"ק ו
ובמשכ"ו שם, ובשפ"ד שם
ס"ק כב:
[טז] עיי"ש במשכ"ו ס"ק ו:
[יז] ועיי"ש באלל אנרס
עוד נמה שחקר לענין אם
מפרי קריין שבלוע
מתוך צרי"ב איזוין אם
נאסר חרי"ב איזוין
משום דנלוע מאכל אין
יולא ע"י דוחקא וחריף
כמש"כ שם בס"ק לה,
ועיי"ש מה שמסקי
לדינא, ועיין עוד צענין זה
בסימן תמו משכ"ו ס"ק יג
ד"ה נפקתיה ואלל
אנרס ס"ק לב ד"ה
מעשה. ועיין בלבושי שרד
כאן ונמשמרת שלום
שפ"ד ס"ק יח לענין אם
מתך לנזן שבלוע מסכין של
בשר עם סכין של מלח אם
נאסר העכין:
[יח] בוונתו לחלק כמ"ש
במשכ"ו ס"ק י (ליקוטי
ששונים):
[יח] בוונתו לרמ"א בסימן
זה סעיף ב דבדבר חריף
לא אמרין נ"ט בר נ"ט
אפילו באינו בן יומו
(ליקוטי ששונים, מגד שמים):
[יט] עיין פסקיה ל ע"א
מוס', ד"ה דלמא אמי
למחילה בכותה דמשמע
מדבניהם כדברי הפרי"מ
בפירוש רש"י:

קצד

שפתי כהן יורה דעה סימן צו הלכות בשר בחלב מורי זהב

באר הגולה
אסקין של גוי דמיך ליה קאי וכרינתו חס דאמר חמיה נעשית נבילה אמרינן כלל האיסורין דאילו בשל בשר לחלב גס נחמחו דק סגי נשעים נגד מקום הסכין:

דגוף מרבבה
צו א[ ] [תנינא] ואף אם יש ששים צריך להסיר הבצלים. עין סוף סימן צ"ד נש"ך ס"ק כ"ג מה שכתבתי שם ע"כ:

גזיין מהרש"א
ח ונראה לי פשוט אם יש ששים. וכ"כ בש"ך סימן צ"ד סק"ג וע"ש בגליון:

ט צריך לשער ששים נגד. ולא אמרינן כבר נחבטל טעם הסכין בראשונים כמו דאמרינן לקמן סוף ד' בהגה"ה ועיין ש"ך שם ס"ק כ' והצנן עצמו עיין גליון סימן צ"ד סוף ר'. י צריך דקיי"ץ חתיכה נעשית נבילה בכל האסורים. מדרבנן עיין סימן צ"ב ש"ך ס"ק י"ב:

יא וחתוכה נעשית נבילה כדי נפילה. עיין לעיל סימן כ"ב סקי' לענין דבר שנאסר כדי קליפה אי אמרינן בו נעשה נבילה ובסימן צ"ב ס"ק ט"ז:

אמרי בינה
צו א[ ] דכבר קיי"ץ דאין אומרים בחצי חתיכה נעשה נבילה כו'. רצונו לומר דסגי בששים נגד הנטילה ולא אמרינן בזה איסור דבוק דיצטרך ששים נגד כל הצנן דאף דאנן מחמירין ואמרינן אף בחצי חתיכה נעשה נבילה דהיינו דצריכין ששים נגד הנטילה ואי לא אמרינן נעשה נבילה לא היה צריך ששים רק נגד מה שנגע מהסכין עם כל זה לא מחמירין תרי חומרות דנאמר גם בזה איסור דבוק אלא בחצי חתיכה לא אמרינן איסור דבוק ועיין בש"ך ס"ק ט' וק"ל:

ז צריך ששים נגד מה שנגע בסכין. והא ללא סגי נשעים נגד הנטילה משום דאינו יודע כמה היה לו לטול אי נמי מיירי כשהמקום שנגע בסכין הוא פחות מלדי נטילה: (ח) כנגד מה שנגע בסכין. היינו כשידוע צירור עד כמה נגע אל מן החסם דרך לחתוך בכל הסכין ועיין לעיל

סימן צ"ד ס"ק כ"ח: (ט) צריך לשער ששים נגד מה שנגע בכל חמיה וחמיה נאסרה כדי נטילה מיהו היינו דוקא כשהצנן קטן מהסכין או שאין הסכין לפניו שוכלל לשער בו אל כשהסכין קטן מהצנן והוא לפניו פשיטא (ה) דאין צריך ששים אלא כנגד הסכין מיהו בסכין של גוי או של איסור י לדין ו) דקיימא לן חתיכה נעשית נבילה בכל האיסורים א"כ כל חתיכה יא וחתיכה נעשית נבילה כדי נטילה א"כ כשהסכין דק דק צריך לשער נגד כל הצנן אף שהוא יותר מהסכין ודוק מיהו ודאי היכא שפשוט נטון שלם שנחתך בסכין של גוי או של איסור כיון דאין חסר יותר מכדי נטילה אם יש בחצביל ששים נגד הנטילה שרי וכן משמע מדברי הרב צמורת חטאת שם דין ג' וכן בהג"ה והוא פשוט לדעמי וצמורת וזה כתב דאם חסרו בסכין של גוי נעשה נבילה וצריך ששים נגד כל הצנן אפילו לא חסרו דק דק עכ"ל והוא תמוה דכיון דלא נעשה נבילה רק הנטילה לסגי נשעים נגד הנטילה ואולי כוון למ"ש מהר"מ מלוזבין בתשובה סימן צ"ב דאע"ג דמתחלה לא נעשה נבילה רק הנטילה מ"מ מיד כשנותנו בחצביל נעשה כל הצנן נבילה דהוי אוחה הנטילה איסור דבוק אם אין בצנן עצמו ששים נגד הנטילה עכ"ל אל גס זה אינו לכיון דאין

הגה נח ואם חסר דק דק (ט) ס צריך לשער נטל מהם כדי נטילת מקום וגם לא טעמם ובשלים בחלב ז) צריך ששים (ד) ח כנגד (ה) מה (ז) שנגע מהסכין בהם (ו) והוא הדין לחתכם בסכין של גוי:

הנטילה בצנן והיינו אם חתך הצנן במקום אחד לחוד אל אל אין חילוק בין בשר בחלב ובין סכין של איסור דנשניהם אם חתך במקום אחד די צדי נטילה ואם חתכו דק דק נאסר כולו אלא לענין בשול שנגשלים א"כ יש חילוק דבשל חלב לבשר צריך ששים נגד הנגיעה בסכין דהיינו הלהב כמ"ש לעיל בין שחתכו במקום אחד בין שחתכו דק דק אלל בסכין של איסור וחתך דק דק צריך ששים נגד כל הצנן ובחתך במקום אחד צריך ששים נגד מקום הנטילה לפי שכל מה שנאסר חשיב כנבילה והשאר הימך גמור הוא ואין שייך לומר שאותו החלק הנאסר יאסר את החלק שלא נאסר ד***) לכבר קיימא לן דאין אומרים בחצי חתיכה נעשה נבילה (ב) כמ"ש החוטם פרק (כ"ה) [ג"ה] (ט"ז: ד"ה ואפילו) דאל"כ כל מה שנאסר כדי קליפה יאסר הכל וזה פשוט נמי שאין האיסור מתפשט יותר בסכין של איסור ממה שמתפשט בסכין של בשר וכ"כ צמורת חטאת כלל ס"א (דין ג) וזה שכתב הטור נעשית נבילה נגד כולו היינו נחמחו דק דק וכן מצאנו זהדיא צבית יוסף שהביא דברי הסמ"ג (לאון קמ נג:) שפירש כן דעת ספר התרומה (פי ט) שהם דברי הטור בזה כל זה הוא פשוט וברור בן אלא דצ"ע מ"ש רמ"א בסמוך ואם חסר דק דק צריך לשער ששים נגד כל הצנן דזה פשוט דקאי אסקין של גויס דמיך ליה דאילו בשל בשר לחלב הא סגי נשעים נגד מקום הסכין לדברי הכל אלא ודאי דקאי אסקין של גויס ואם כן גם בחתך במקום אחד צבית נגד מקום הסכין נגד ששים נגד מקום הסכין דלא אמרינן חתיכה נעשית נבילה ומו דהיה ליה לכחוד דאם חתך במקום אחד צריך ששים נגד מקום הנטילה כיון דבסכין של איסור מיירי וראיתי בלבוש (סעף ז) שכתב בסכין של בשר משערינן ששים נגד מקום הסכין אפילו דק דק והוא כמ"ש לעיל ובסכין של איסור כתב ששים נגד כל הצנן אפילו לא חסרו דק דק ואינו נכון דמאי שנא דצבית נגד כל הצנן באיסור טפי מבשל בשר לחלב. ומו דהא זהדיא כתב צ"י (קנב ד"ה וכחצ צ"ה) ששים סמ"ג דוקא דק דק צריך ששים נגד כל הצנן אפילו בסכין של איסור ולענין הלכה אין לנו אלא כמו שכתבתי הלכה כפי מה דקיימא לן לדין דחתיכה נעשית נבילה והיינו דיעבד כמ"ש רמ"א בסמוך:

נקודות הכסף
צו א[ ] ונ"ש פשוט כו'. כבר קדמו מהר"מ מלוזבין בתשובותיו (פי ט) והבאתיו בש"ך סימן צ"ד ס"ק כ"ג: בן אלא דצ"ע מ"ש רמ"א בסמוך כו'. עיין בש"ך ס"ק ט' דלא קשה מידי:

ביאור הגר"א
[ו] ואם חתכין כו'. תוספות ד"ה אגב כו'. ועיין באר הגולה וכמ"ש לעיל סימן צ"ד סוף ר':
חידושי ריב"ק

ד) כנגד מה שנגע מהסכין. (ד*) ולפי שאינו יודע צירור באיזה מקום נגע דמילתא ללא רמיא עליה דאינו לא מידבר על כן צריך ששים נגד כל הלהב דסכין חוץ מהקמח וכ"כ רש"ל בפרק כ"ה סימן ס"ב: (ה) מה שנגע מהסכין כו'. ואע"ג דצננר בחלב לכולי עלמא אמרינן חתיכה

עלמה נעשית נבילה היינו בחתיכה אסורה כגון חלב שנפל על הבשר אבל הכא כולו הימך הוא קודם הבישול א[ ] ה ונראה לי פשוט דאם יש ששים אין צריך להסיר הבצלים כיון שלא היה שם איסור עליהם וממילא כשהבצלים הם בחוץ הקדירה נעשו כשאר מילי שהם צקדירה (א) ולא דמי למ"ש סימן ק"ו (פ"ה) דחתיכה שנאסרה מחמת צליעת איסור נאסרה אסורה לעולם דשאי התם דכיון שנאסרה אי אפשר לה לחזור להימירא כמ"ש צ"י שם (קסח. ד"ה כחצ) בשם חורת הצית הקרן (צ"ד ש"ח א:) משא"כ צאל לא נבלע רק הימך כמו כהן ספיר אמרינן דכל שנחצטל היו הוא כלא היה והרי אפילו היה כולו בשר נחצטל ע"כ הומוו הבצלים לגמרי אלל נחמחו הבצלים בסכין של איסור נעשו נבילה [א] ואף אם יש ששים צריך להסיר הבצלים והוא כמו חלב שכתב רמ"א סימן צ"ח סעף ד' צריך שיתן שם מים אוננים כו' היי נמי כן הוא צהנך בצלים שנעשו נבילה זה נראה ברור ורבים אינם מדקדקים בזה ועיין לקמן סימן צ"ח סעף ד': (ו) והוא הדין דחתכם בסכין שא' גויים. פירוש דמשערינן ששים נגד מה שנגע בסכין דש"ע אזיל לטעמיהם צבימין צ"ב (מ"ד) דפסיק דלא אמרינן חתיכה נעשית נעשית נבילה אלא בבשר בחלב אלא לדין דקיימא לן בכל האיסורין אמרינן חתיכה נעשית נבילה צבית נגד כל מקום חתכו דק דק נאסר כל הצנן ועל כן צריך ששים נגד כולו וזהו דלדעה קיימא אף בזה סגי נשעים נגד מקום הסכין נגד ששים נגד מקום הסכין דלא אמרינן חתיכה נעשית נבילה ומו דהיה ליה לכחוד דאם חתך במקום אחד צריך ששים נגד מקום הנטילה כיון דבסכין של איסור מיירי וראיתי בלבוש (סעף ז) שכתב בסכין של בשר משערינן ששים נגד מקום הסכין אפילו דק דק והוא כמ"ש לעיל ובסכין של איסור כתב ששים נגד כל הצנן אפילו לא חסרו דק דק ואינו נכון דמאי שנא דצבית נגד כל הצנן באיסור טפי מבשל בשר לחלב. ומו דהא זהדיא כתב צ"י (קנב ד"ה וכחצ צ"ה) ששים סמ"ג דוקא דק דק צריך ששים נגד כל הצנן אפילו בסכין של איסור ולענין הלכה אין לנו אלא כמו שכתבתי הלכה כפי מה דקיימא לן לדין דחתיכה נעשית נבילה והיינו דיעבד כמ"ש רמ"א בסמוך:

נקודות הכסף
צו א[ ] ונ"ש פשוט כו'. כבר קדמו מהר"מ מלוזבין בתשובותיו (פי ט) והבאתיו בש"ך סימן צ"ד ס"ק כ"ג: בן אלא דצ"ע מ"ש רמ"א בסמוך כו'. עיין בש"ך ס"ק ט' דלא קשה מידי:

ביאור הגר"א
[ו] ואם חתכין כו'. תוספות ד"ה אגב כו'. ועיין באר הגולה וכמ"ש לעיל סימן צ"ד סוף ר':
חידושי ריב"ק

*] ונ"ש שאינו יודע בבירור. הלשון מגומגם דאין זה דרך פירוש על הש"ע אלא דהרש"ל הוא חולק בזה ופירש ליה לאמרינן בזה דלא רמיא עליה: [ד**] [דכבר קיימא לן]. לשון זה אינו ממוקק דהא נחמחו קיימא לן דחצי חתיכה נעשית נבילה וכמ"ש הט"ו לרצ"ך ששים נגד הנטילה אלא דהכוונה דלא אמרינן בזה איסור דבוק

כיון דיש סוף דלא אמרינן חתיכה נעשית נבילה בחצי חתיכה וזה כדעת הש"ך ס"ק ט"ו: (ה) דאין צריך ששים אלא כנגד הסכין. לכאורה נראה דששים נגד קליפת הסכין מהי דהא קיימא לן לקמן סימן ק"כ) [קכ"ה] סעף ו' דעל ידי נעילה מותר לחתוך נטון והא פשיטא דנעילה אינה מפלגת רק מה שיש בקליפת הסכין אם כן מוכח

קצו

שפתי כהן יורה דעה סימן צו הלכות בשר בחלב טורי זהב

באר הגוף
ה טור בשם ספר המרומה
[וריו הפוסקים]:

דגוף מרבבה
[נ] אב"ע אם חתך
הירק וכו'. ומיהו
מזוהר שם נאסור והיתר
הארוך שצריך שיאמר בירק
כדי רומז קש מיטין וכן
דרכי משה העמיק בן
ומהני עתה כן בש"ע:

גדיון מהרש"א
יב א"א דמסופק אם
חתך. עיין ריש סימן
ק"ה בהגה"ה דספק
כבוש אסור מלבד בבשר
עם חלב אך הכא י"ל גם
בבשר וחלב דכשמבשל
נעשה דאורייתא:
יג ויש פוסקים. עיין
גליון ש"י סק"י:

הגהות והערות
[ב] מתיבות "אינם
אוסרים" עד תיבות "יש
פוסקים" יש למחוק
דהמעין בהגהות שערי
דורא יראה דאפילו
בסכין בן יומו יש ספק
ספיקא שמא במרה
וחצינא ושמא קריי"ן לא
הוי דבר חריף. (יג)
יעקב בהגהותיו וכן
נראה מנחת יעקב כלל
סא אות יט):

הנטילה אסורה מלד עלמה וגם אינה איסור ניכר ומוזבל וגם
אינו נאסר רק כדי נטילה לא שייך למימר ביה איסור דבוק ודו"ק
ודאי ללא דמי לכל איסור דבוק שבסימן ע"ב וי"ב וכמה דוכתי
וכן הצלתי בסימן כ"ב ס"ק י' בשם יש פוסקים ללא אמרינן
חתיכה נעשית נבילה רק כשהחתיכה
עומדת בפני עצמה אבל לא כהני
חתיכה וכהאי גוונא ואף להפוסקים
ללא ס"ל הכי (ז) מ"מ מודים ללא
חשיב כהאי גוונא איסור דבוק וכן
פסק הב"ח בסימן כ"ב סעיף ו'
לאס נמלח העוף עם הורידין צריך
נטילה ואם נמלח אה"כ צריך ששים
בנבילה נגד הנטילה ולא מלריך
צעוף גופיה ששים נגד הנטילה אלא
ודאי כדפירשתי והוא דעת הרב
והוא ברוב: (י) וכן נוהגין
בכתחלה. פירוש בין בסכין
של בשר בין בסכין של גוי (ח)
נוהגין לכחלה לאסור כולו והכי
משמע צמרת חטאת ובסימני תורת
חטאת שם דין ז' [וג'] אבל דיעבד
שנמלח בין בסכין של בשר בין בסכין
של גוי א"ל לשער רק כדי נטילה:
יא) הירק שעל הצנן שאינו
חריף. וכמו צמרת חטאת שם (כלל)

סא דין ו) בשם איסור והיתר הארוך
יב) ואם יש ספק בו. הרב קולר כן קצת שנהגה שערי דורא (סי' סא אות ה) והגהת איסור והיתר הארוך (שער לה סי' יא)
לא התיר מהר"א בספק אלא הקרי"ן מטעם הרצנה פוסקים [ב] אינם אוסרים אלא בסכין בן יומו וכן יש פוסקים אינם אוסרים
(ג) אלא צנן ולא במידי אחריו וא"כ צנן היכא דידוע שהסכין היה בן יומו יב אלא דמסופק אם חתך בו הצנן או לא דאי
הוי חתך ביה כדאי הוי אסור לכ"ע ספיקא לתומרה: (יג) ב"ת צ"י ב"ו. דאף אם נחתכו בסכין (*). מ"מ סתם כלי של גוי
אינו בן יומו יג ויש פוסקים מכשירין באינו בן יומו: (יד) שנעשה במרה והצינא. וכמו צמרת חטאת שם בשם הגהת איסור
והיתר הארוך שכל החמוכים שהן חמוכים ללד וצומיהם עד חצי הצנן תלין צמרה וחצינא אבל למעלה מזה לא: (טו) ובמקום שאין
נמצא בו. אבל במקום שנמצא לקנות אחרים הוי כלתחלה לאסור כולו:

ביאור הגר"א

[נ] ויש אומרים בו. דאסור משמע כולו אסור וכמ"ש בקורט של
חלית. תורת הבית. ועיין תוספות שם ד"ה אגב בו והרא"ש בחולין
כתב שאני חלית שהן קטנים ואין יכול לידע באיזה מקום חתכם
אבל אין לאסור יותר מרותח דצלי או מבושל בלא רוטב: [ח] אב"ע
אם בו. דאינו חריף: [ט] ואם יש ספק בו. עיין ש"ך ס"ק י"ב

חידושי רע"ק
ז) מב"ע מקום מודים ד"א חשיב כהאי גוונא איסור דבוק.
וכן נראה כוונת הע"י. ואולם לענ"ד קשה אף אם יידון חתיכה לא
נעשית נבילה מכל מקום הנצלה איסור שצמח הנטילה היא דבוקה בחתיכה
ומתפשט חתיכה כזוהר חתיכה כולה ונעשה נבילה ומדברי האיסור והיתר
הארוך (כלל ל' דין ד') נלע"ד ראה למהר"ם לוצלין והעטרת והז' דו"ק:
ח) נוהגים בכתחלה לאסור כולו. וצמחת יעקב השיג דלכתחלה
לאסור היינו בסכין של בשר דאפשר לאכול הצנן בלא חלב ובסכין של איסור
לענין לקנותו לכחלה להמיר על ידי נטילה היכא דנמצא לקנות אחרים
אבל בשם קנה כבר וחתך להצנן או שאינו מזוי לקנות אחרים הוי דיעבד

ה) הצנן. הטעם איתא בש"ך דכל חתיכה וחתיכה נאסרה כדי
נטילה מיהו היינו דוקא כשהצנן קטן מהסכין או שאין הסכין לפנינו
לשער בו אבל כשהסכין קטן מהצנן והוא לפנינו פשיטא דא"צ
ששים אלא כנגד הסכין מיהו בסכין של איסור לדין דקיימא לן
חתיכה נעשית נבילה בכל איסורים א"כ כל חתיכה וחתיכה נעשית
נבילה כדי נטילה וכשחתכו דק דק צריך לשער נגד כל הצנן מיהו
ודאי היכא שבשלו צנן שלם שנחתך בסכין של איסור אם יש
בתבשיל ששים נגד הנטילה שרי ודלא כמהר"ם מלובלין שכתב
דאע"ג דמתחילה לא נעשה נבילה רק הנטילה מ"מ מיד כשנותנו
בתבשיל נעשה כל הצנן נבילה דאזתה הנטילה הוי איסור דבוק אם

(ז) ויש אומרים שאם חתך צנן בו. פירוש אפילו לא
חתך דק דק והוא דעת רש"י צנור דכלל גוונא מתפשט טעם
הסכין בכל הצנן כמו בקורט של חלית בגמרא: (ח) נוהגין
בצנות בו. כיון דאין נמצא אחר הוה לכחלה כדיעבד להמיר
נטילת מקום ולסמוך על דעת
המולקים על הרש"א לעיל וכמו
מהר"א (הגש"ד סימן סא אות ה)
הטעם דמקילים בזה כי הרצה
הוכחות כתב מהר"ם ללא מיקרי
דבר חריף רק קורט של חלית על
כן יש להקל בשאר דברים חריפים
צמקום שיש קצת סנדל להקל:
(טעיף ב) (ט) ופירות חמוצים.
צמרת חטאת כלל ס"א (דין ה) כתב
שם איסור והיתר הארוך (כלל לה
דין יד) דמפומים חמוצים לא מיקרי
דבר חריף ונראה דצמקום הפסק יש
לסמוך על זה מטעם שכתבתי צמקום
שם מהר"א ואזו משקה שעושין
צמדינות רוסי"א מקובין עם מים

מקום:
ב [נ] ה אם חתך בו שומין (ג) ובצלים וכרישין (ותמכא שקורין קרי"ן)
(הגהת ש"ד והגהת או"ח שם) וכיוצא בהם מדברים החריפים (ט) ופירות

סא דין ו) בשם איסור והיתר הארוך
יב) ואם יש ספק בו. הרב קולר כן קצת שנהגה שערי דורא (סי' סא אות ה) והגהת איסור והיתר הארוך (שער לה סי' יא)
לא התיר מהר"א בספק אלא הקרי"ן מטעם הרצנה פוסקים [ב] אינם אוסרים אלא בסכין בן יומו וכן יש פוסקים אינם אוסרים
(ג) אלא צנן ולא במידי אחריו וא"כ צנן היכא דידוע שהסכין היה בן יומו יב אלא דמסופק אם חתך בו הצנן או לא דאי
הוי חתך ביה כדאי הוי אסור לכ"ע ספיקא לתומרה: (יג) ב"ת צ"י ב"ו. דאף אם נחתכו בסכין (*). מ"מ סתם כלי של גוי
אינו בן יומו יג ויש פוסקים מכשירין באינו בן יומו: (יד) שנעשה במרה והצינא. וכמו צמרת חטאת שם בשם הגהת איסור
והיתר הארוך שכל החמוכים שהן חמוכים ללד וצומיהם עד חצי הצנן תלין צמרה וחצינא אבל למעלה מזה לא: (טו) ובמקום שאין
נמצא בו. אבל במקום שנמצא לקנות אחרים הוי כלתחלה לאסור כולו:

ביאור הגר"א

עיין ש"ך ס"ק י"ב י"ג דדוקא בתמכא מפני שיש אומרים דוקא צנן
ויש אומרים דוקא בן יומו וסתם כליהם אינם בני יומן לכך מקילין בספקו:
[נ] אם חתך בו. תוספות שם ד"ה אגב בו: (ליקוט) אם חתך
בו. אבל סמ"ק כתב בשם ר"י דאין לך אלא מה שאמרו חכמים וכן
כתבו כמה פוסקים (עד כאן):

חידושי רע"ק
עי"ש וזה י"ל דאם נמלח אסור כל הצנן דאף אם בלע רק כדי נטילה
מכל מקום נעשית הנטילה הוי דבוק ומתפשט צנן אף להש"ך ס"ק ט'
י"ל דוקא לאסור הנצלה דהוא רק מכת חתיכה עצמה נעשית נבילה דהוא
דרצנן בשאר איסורים אבל לגבי הצנן אם יידון דין דבוק החתיכה אסורה
מדאורייתא דהנצלה נשאר נכוחו י"ל לאסור כולו אף אם נמלח ששים
נגד הנטילה ודו"ק: (ח) [*] מב"ע מקום פתם כ"א יש נכרי.
ואע"ג דאמרינן לעיל פתם סכין אינו נקי מכל מקום הוא דבר מועט
בסכין אין להחמיר כולי האי צמקיות מנחת יעקב: מב"ע מקום
פתם כ"א וכו'. עיין מנחת יעקב סק"ט]:

באר היטב

אין בצנן עצמו ששים נגד הנטילה עכ"ל אבל זה אינו דכיון דאין
הנטילה אסורה מצד עצמה וגם אין האיסור ניכר ומוזבל וגם אינו נאסר
רק כדי נטילה לא שייך למימר ביה איסור דבוק וכ"כ הב"ח בסמ"ל
כ"ב ס"ו וכתב בס"י דבזה אין חילוק בין בשר בחלב ובין סכין של
איסור דבשניהם אם חתך במקום אחד די בכדי נטילה ואם חתכו דק
דק נאסר כולו אלא לענין בישול שמבשלים אה"כ יש חילוק דבשל
חלב לבשר צריך ששים נגד הנגיעה בסכין דהיינו הלהב בין שחתך
במקום אחד בין דק דק אבל בסכין של איסור וחתך דק דק צריך ששים
נגד כל הצנן ובחתך במקום אחד צריך ששים נגד הנטילה אלא דצ"ע
מיש הרמ"א דאם חתך דק דק צריך לשער ששים נגד כל הצנן דזה

קצח

שפתי כהן יורה דעה סימן צו הלכות בשר בחלב טורי זהב

באר הגולה

ו צמ יוסף בשם ספר המרום:

דגוף מרבבה

[ג] [מינהל] ומכיל טקום מותר לאבד מרקחת חריפים שיש גויים כגון זנגביל. ואם אסור משום פשוט גויים עיין. באורח חיים סימן ר"ג נמנן אנהם ס"ק ד' דלא שייך פשוט גויים דאפילו זנגביל ופסליו יבשים ששולו גוי מותר וכן מוכח מגמרא דמסכת ברכות וכו' רש"י צומא דדוקא הונגביל שמיאין מהירידים נעשה ע"י כדשה ושרי ע"כ:

[ד] וכו' דבר חריף יבש מותר בהדחה ע"ש. ובדרכי משה מותר לאפילו יבש אסור בחריף ע"י דוחקא דכתיבא ופי' ספרת הש"ך ז"ל הא לתנן נאסרין צמדוכה וחסם תנן יבשין היינו משום דמדוכה יש מרי טעמי לאסור חריפות המדוכה שהיא כמת שאור שחמונו קשה כמבואר שם באסור והיתר הארוך יחסיפות המגלן כנע"ל:

גליון מהרש"א

יד כגון זנגביל. להב"ח באורח חיים סימן ר"ג דוקא ברטיבא אבל כשנתיבש אינו נאכל כמו שהוא חי ויש בו משום בשולי גויים ולמגן אברהם שם גם יבש שרי כיון דנאכל עם לחם ומלח:

הגהות והערות

[ג] עיין מה שכתבנו בענין זה בהגהות והערות בגליון הטרור על דברי הרמב"ם משה ס"ק ב:

(סעיף ב) (זו) ודגים מלוחים. משמע לדעת המחבר אסורים כדי נטילה ולדעת הרב לכחלה אסורים כולו ונדיעבד צריך לשער כדי נטילה אבל בתורת מטאם שם (כלל סא) דין ט' מציא בשם אסור והיתר הארוך (כלל נח דין יג) דאם חתך דגים מלוחים בסכין של אסור צריך גרידה ואם חתכה קודם שנמלחו כגי צדחה עכ"ל וכ"ל לעיל סימן ס"ט ס"ק פ"ט בשם הרב ז"ל דהמחבר מיירי כשהם מלוחים ביותר דאז אגב חורפיה למלח ודוחקא דסכינא צלעי טפי אבל משום מעט מלח לא חשיבי חריף כדלעיל סימן ז"ה סעיף צ' צה"ה: (יז) דיש להם כליים מיוחדים. משמע דאף ידעינן צדחא שנחתך בסכין של גוי אפילו אינו בן יומו אסור דדמי לקורט של חלמית וכן כתוב בתורת מטאם שם דין ו' צה"ה אכן בסמ"ג גבי דיני ברכות (דף ק"ג ע"ב) משמע צה"ה כמו שכתב האסור והיתר הארוך (שם דין ט) דאפילו חתך צדחא בסכין ג' זנגבילא רטיבא מותר ואם כן צריך

לומר דלא דמי לחלמית ושאר דברים שהם חריפים ביותר והלכך אפילו אינו מלוחה משוי ליה לשבח מה שאין כן צונגביל וכן כתב מהרש"ל צביאוריו לסמ"ג דלא דמי לחלמית ומה שכתב הרב בתורת מטאם שם דע"י סימן קכ"ב משמע שפסח כלי של גוי אינו בן יומו לחוד לא מהני להמיר הזנגביל לא ידעתי שום משמעות הלכך נראה דאין להחמיר כל כך צונגביל כיון דאפילו צננון הרבה פוסקים מתירין צנינון בן יומו וכן בספר אפי רבצ"י דף ס"ב ע"ב ממיר על ידי קליפה צנינון בן יומו אלא דמתחלף שם וכתב דהיינו דוקא צונגבילא יבשמתא אבל באסור והיתר הארוך שם מבואר דצניפמא שפטיא דשרי [ד] וכל דבר חריף יבש ח"מ*) מותר בהדחה ע"ש (ה): (סעיף ג) (יח) תבלין שנדרכו בו. והוא הדין מלח שנדוך וכל שאר דברים החריפים ודוקא נידוכו אבל לא כשהיו נתונים צמדוכה של בשר כדלעיל ס"מ ז"ה וק"ה וצאורח חיים סימן תמ"ז סעיף ו': (ז י"ג) בן יומו. וז"ל ספר המרום (מי נג) תנן שנידוכו צמדוכה של בשר אין להמירם צמדוכה משום נ"ט צר נ"ט דהא תנן חזק וחרף והוי מדוך כמו צמ שאור וגם פלפלין חריפים והוי כמו צננון שחמכו בסכין של בשר דלא שרי מחמת נ"ט צר נ"ט ואסור משום טעם ממש הנבלע שם עכ"ל ומשמע דאפילו כשאינו בן יומו אסור דהא מדמי ליה לצננון ועוד דיהיב טעמא משום טעם ממש הנבלע שם וא"כ קשה על המחבר למה כתב בסמ"ג בן יומו הא ליש אומרים שצנע"ף א' אפילו אינו בן יומו אסור וכ"כ המחבר

ביאור הגר"א

[יא] ומכיל מקום בו. מ"ש בפרק דברכות האי הימלחא כו': (ליקוט) ומכיל מקום בו. מהאי הימלחא כנ"ל ועיין מרדכי שם (עד כאן): [יב] בן יומו. דמדוכה מסתמא מקונחת: חידושי רע"ק

דעמי י"ל דהכא סמכין צנינון הפוסקים דרך צננון דוחקא וחרף מפליטו אבל לא בשאר דברים חריפים משום הכי צנע"ף א' לא הכריע דצננון אסור והכא צמליון הכריע להקל צנינון דלא פלט ובלע כלל ולקמן (סימן ק"ג) דמיירי צנינון דודאי בלע משום הכי אסור ודו"ק:

באר היטב

(י) מלוחים. כתב הש"ך משמע מדעת הר"ב דלכחלה אסור כולו ונדיעבד צריך לשער כדי נטילה אבל בתורת מטאם מביא בשם אסור והיתר הארוך דאם חתך דגים מלוחים בסכין של אסור צריך גרידה ואם חתכו קודם שנמלחו סגי בהדחה וצ"ל דהמחבר איירי כשהם מלוחים ביותר דאז אגב חורפיה דמלח ודוחקא דסכינא בלע יותר אבל משום מעט מלח לא חשיבי חריף כדלעיל סימן צ"ה סעיף ב' בהג"ה וכתב בט"ז בשם אסור והיתר הארוך דתפוחים חמוצים לא מיקרי דבר חריף ואותו משקה שעושים במדינת רוס"א שקורין בארש"ט נראה פשוט דמקרי דבר חריף אפילו אינו מחומץ הרבה עדיין מידי דהוי אחומץ שאינו חזק וכו' (ובית הלל כתב בסמ"ג צ"ה

חמוצים (ארוחת חיים) (זו) ודגים (י) (ד) מלוחים דינם שוה לחתך בו צננון (שגלי לקט): הגה [יא] [ג] ומכל מקום מותר לאכול מרקחת חריפים של גויים יד כגון זנגביל וכיוצא בו (יז) דיש להם כליים (יא) מיוחדים לכך או תולשין אותו (מרדכי ואגדה פרק כ"ד מצרכין): ג (יח) (יב) ו תבלין שנדרכו במדוכה (י) (י) של בשר (יט) [יב] בן יומו אסור

שקורין אותו צארש"ט נראה פשוט דמיקרי דבר חריף אפילו אינו מחומץ הרבה עדיין מידי דהוה אחומץ שאינו חזק צפרק (כ"ה) [כ"ז] (פסחים עד:) לענין חליטה דאיתא לקויהא דפרי צעניא: (סעיף א) (י) ש"ל בשר בן יומו. ט) תמוה הוא דבסימן ק"ג ס"ו פסק הש"ע גופיה אפילו אינו בן יומו:

שקורין אותו צארש"ט נראה פשוט דמיקרי דבר חריף אפילו אינו מחומץ הרבה עדיין מידי דהוה אחומץ שאינו חזק צפרק (כ"ה) [כ"ז] (פסחים עד:) לענין חליטה דאיתא לקויהא דפרי צעניא: (סעיף א) (י) ש"ל בשר בן יומו. ט) תמוה הוא דבסימן ק"ג ס"ו פסק הש"ע גופיה אפילו אינו בן יומו:

באר היטב

ירמיה אחר שנחתמן אז אסור צין צחולצת וכ"ש. בכלי אסור דני"ט לפגם ונ"ט צר נ"ט לא שייך בדבר חריף ואפילו בדיעבד אסור. ואם נשתהה מעט לעת וקודם החימוץ לקחו משם אס בכלי חולצת מותר בדיעבד. ואם בכלי אסור אפילו אינו בן יומו אסור דכיון שנשתהה מעט לעת בלע וכשנחתמן הוי כפוגם ולסוף השביח. דלא חתך יעקב בסימן תמ"ז (אוח מג) שכתב אף כשנחתמו אס"כ לא אמרינן מו ממילא לשבח פרי תבואה דמדי דהוי כפוגם ולסוף השביח עכ"ל צקצרה ועיין צמטות פרי תבואה סימן כ"ב שהשיג על כל דבריו. צרלש מ"ש אס הוחמו צקצרה חולצת כו' בדיעבד שרי. לימא דהא צנללו אף בדיעבד אסור וזה הוי צנללו (וכמש"ל סימן ז"ה סק"צ) ומ"ש ואף בכלי אסור כו' לימא דכלי של אסור בן יומו י"ל דכל מה שנוגע ממי השפיכה בכלי נעשה נבלה מעט מעט כההיא דסימן ק"ד צעירוי שומן על עכבר ואולי כו' עד וז"ע צוה. גם צמה שחולק הפת"מ"ג על החק יעקב נראה לו עיקר כדעת החק יעקב דאם צמ קצלת הטעם לא היה דבר חריף לא אמרינן

פתחי תשובה

שפתי כהן יורה דעה סימן צו הלכות בשר בחלב טורי זהב

באר הגולה
ז שם בשם שני הלכות בשם
ה"ר ישעיהו:
פירוש שמואלין אמת
אמר שמואלין:
ח שם שמואל דף ק"ו
והגרידה פחותה מהקליפה
שהקליפה נריכה שמהא
גסה קלה כדי שמוכל
להנטל כולה כחמת משא"כ
בגרידה:
ט שם שמואל:
י טור וכו' הרשב"א:

גליון טהור ש"א
טו לאכלם בחלב.
ואם אינה מיוחדת לבשר
עיין ט"ז ריש סימן צ"ו:
טז בגרידה צ"ב והוא
פחות מקליפה. עיין
שפתי טור סימן צ"ב:
יז ואם חתך בו פתח
וכ"ש בניציה דערין
מיניה דמותר לכתחלה
שיך טור סימן פ"ט:

אמרי בינה
ב וא"כ נראה דויתים
דאינם חריפים כ"כ
כו. עיין בחוות דעת
שכתב ע"ז הוא דחוק
מאוד. ועיין בעצי לבנה
שמפרש דברי הש"ך
ד"ל דויתים היו חריף
כמו לימוני"ש לענין זה
דמפליט גם כן הבלוע
בדופני הסכין ולא יותר
אך הלימוני"ש מפליטין
במהירות וכו' וגי אויל
הבלוע שבדופני הסכין
ונחטבל אבל ויתים אינם
חריפים כ"כ להוציא
הבלוע בבי' ויראשונים
ויצטרך להשהות הבלוע
שבדופני הסכין להתפשט
בכל הדויתים לזה [מעט]
ולזה מעט על כן כולם
אסורים:

לקמן סימן ק"ג סעיף ו' וז"ל יש מי שאומר שם פלפלין
צקדרה של איסור שאינו צן יומו הכל אסור דחורפיה משוי ליה
לשצח עכ"ל הלכך נראה כדעת היש אומרים שהצח הרב צהג"ה
דכיון דקיימא לן כהיש אומרים שבסעיף א' א"כ ה"ה הכל וכן
בסימן ז"ה סוף סעיף ז' וסימן
קכ"ז סעיף ג' כתב הרב צהג"ה
בסתם דאפילו אינו צן יומו אסור
גזי תכלין ועיין שם וכן דעת
כל האחרונים וכן נוהגים:]

(סעיף ד) כ) [מין לימוני"ש כו'.
ז"ל שני לקט לימוני"ש של גוי מן
הדין לאסרם מפני שמוכין אותם
בסכין שלהם ואגב חורפיהו בלעו
אלא שמפני שמוכין רבים
וממלאים מהם חצית י"ל שצטל
טעם הסכין בראשון ושני כו' וכמו
הצ"ח (ס"ד ד"ה כתב צ"ח) דל"ל
דק"ל דלא אמרינן חורפיה מחליא
אלא בחלתי וכוון דסתם כלי של
אלא מפני צן יומו אין שם איסור
אלא מפני שמוני"ש הקרוש על
הסכין ונתקנה בראשון ושני כו'
וא"כ לדין דקיימא לן כספר
התרומה (סי' ט) הני לימוני"ש
כולם אסורים וכו' הטור באורח
חיים סימן תמ"ז לדעת ספר
התרומה ויתים שכשנן ונתמכו קודם
הפסקה בסכין של חמץ שאינו צן יומו
לחזור הויתים כולם חמץ (וכ"כ
המחבר שם ס"ח וכו' הטור
והמחבר והרב צהג"ה לקמן סימן
קיי"ד ס"ח ע"ש) וללא כהגהת
ש"ע עכ"ל ולדעתי לישא דשני לקט
משמע מה שבלוע בסכין. אלא נראה דמודה לספר התרומה דלנון
וכיוצא בו דחריפי טובא דמחליא להו לשצח אלא דק"ל דלימוני"ש
וכיוצא בו כיון שאינם חריפים כמו הלנון א"כ לא מחליא אלא
מה שבלוע בדופני הסכין שנתצטל בראשון ושני דזה הוא מחליא
ליה ושוב אין כח להלימוני"ש להשוות לשצח מה שבלוע מבפנים
[אלא] מה שנתצטל כבר דודאי בלנון ודכותיה שהוא חריף טובא
אפילו מה שבלוע מבפנים משוי ליה לשצח משא"כ בלימוני"ש זה
מוכרח דצדרי הרב דאל"כ היו דצרין קותרים זה את זה. דהרי
כתב בסעיף א' דאם חתך הלנון דק דק כריך ששים נגד כולו אלמלא
דלא נתצטל טעם הסכין א) וא"כ נראה דויתים דאינם חריפים כ"כ
אפילו כמו לימוני"ש אינן מבטלים טעם הסכין אפילו מה שבלוע

טו לאכלם בחלב. (ויש אומרים אפילו
יג) אינו צן יומו) (רשב"א סימן תמ"ט ובארוך ועיין לעיל
סימן ז"ה סוף ס"ב צהג"ה):

ד (יא) ב) [יד] ז מי (יד) לימוני"ש
שמביאים הגוים וכן החיכות דג
מליח שמביאים הגוים בחביות מותרים:
הגה מפני שמיצאים הרבה צימד ואף אם נאסרו
מקלתן שנתמכו בראשונה עם סכין של גוים
נתצטלו באחרים הנחתכים אחר כך שאינן נאסרין כי
כבר נתצטל טעם הסכין בראשונים ולכן כולם מותרים
וכל כיוצא בזה (ית יוסף בשם שני לקט) (יב) ולכן
אוכלים בקצת מקומות הכרוז שקורין קומפשו"ט אף
על גב דפרוס ה] ותוך ה] ויש מקומות שמחמירין
בזה ואין לשנות המנהג (מהרי"ו סי' מ"ט) (יג) אבל
שאר דברים שאינם חריפין כגון ה] תפוחים או
(טו) לפחות ישישים וכדומה נוהגין בהן הימ"ר כמו
בלימוני"ש ואין להחמיר כלל (בארוך):

ה ח חתך קישואים בסכין של בשר
מותר לאכלם בחלב (יד) כא)
ז בגרידה (טו) בלבד. ה) שיגרוד ממקום
החתך ט יז ואם חתך בו כב) לפת
אפילו גרידה אינו צריך י אלא [טו] הדחה
ויותר סימא מ"ש אה"כ לפחות ישישים דנלפת מותר בכל גוונא
כמ"ש אחר כך (ס"ה) וי"ל להגיה ע"פ דברי צמרת חטאת (כלל
סא דין ח) בלשון זה אבל שאר דברים שאינם חמוצים כל כך כגון
תפוחים או פירות ישישים וכדומה כו': כתב צמרת חטאת כלל
נ"א (דין ג) כיון שמקליין צדרי שפשו של אדם קלה עליו יש
ג"כ להקל אם חתך המולע עם הפרי שמומר ע"י קליפה מעט
הואיל ואף בלנון אין חוסר יותר י) מכדי קליפה ע"כ:
(סעיף ה) (יד) בגרידה ב"בד. הדחה לא סגי כיון שהוא לח
והגרידה פחותה מקליפה שהקליפה נריכה שמהא גסה קלה
שמוכל להנטל כולה כחמת משא"כ ר"ן (מא. ד"ה ודוקא לנון) צימ
יוסף (קנב: ד"ה ואם):

(סעיף ד) (יא) מי לימוני"ש. פירוש שמואלין הלימוני"ש
ומזליין ממשו ממנו שקורין לימוני"י זאפ"ט: (יב) וצ"ב
אובצ"ין בקצת מקומות הכרוז כו' אע"ג דפרוס וחתוך.
פירוש שמואלין הגוים אחר שנתממן דאלו מה שמוכין צו קודם
חימוצו ה] אין צו חשש כלל
[הגהות הפ"ן] וכו' באיסור והיתר
הארוך כלל ל"ח דין ט"ז לענין ויתים
שחתכם בסכין חמץ כמו שזכרנו באורח
חיים סימן תמ"ז ע"ש [עד כאן]:
ונראה פשוט שאותן מקומות
שמחמירין בכרוז לא צ"ב להו האלי
טעמא שכתב רמ"א מפני שמיצאים
הרבה צימד כו' דהא גם בכרוז
עושין הרבה צימד ואם כן גם מי
לימוני"ש אסור להם דמד טעמא
הוא ולפי זה צ"ע מ"ש אה"כ אבל
שאר דברים כו' דמשמע אפילו
למחמירים מותר בזה וקיים כמו
בלימוני"ש אין להחמיר (כו') [כלל]
דמשמע בלימוני"ש ג"כ אין חומרא
כלל והוא הדין נמי שמרקחת
חריפים כגון ונגזל נמי אסור
להמחמירם דהא בכרוז כתב
מהרי"ו (שו"ת סי' מט) דאין הגוים
נאמנים לומר דיש להם כלים
מיוחדים לכך נראה לע"ד
להמחמירם בכרוז פרוס אחר
חמילותו יחמירו גם כן במרקחת
חריפים ומי לימוני"ש דאם לא כן
היו מרי מילי דסמרי אהדדי:
(יג) אב"ש שאר דברים שאינם
חריפים. קשה מאי קמ"ל בזה

צדופני הסכין מבחוץ ודוק (ז) או י"ל דויתים היו חריפים כמו
כית כו' אי נמי דודאי לענין דינא אין לסמוך אזה דכבר נתצטל טעם הסכין ומהאי טעמא כתב הרב דמקום שנוהגים להחמיר
אין לשנות והיינו דאסורים הויתים אלא משום דלימוני"ש ששקליין ודכותיהו נוהגין היתר כתב הרב דיש ליישב המנהג ויש לתמוך אהאי
טעמא דכבר נתצטל כיון דאפשר נמי לומר דחמתו אותם בסכין חדשה שיש להם כלים מיוחדים לכך וכדאמרינן צונצ"ל בסעיף
ז' אלא מפסיקא אסרינן להו והלכך סמכין אהך סבא דנתצטל כו' ליישב חדשה כיון דבלאו הכי יש פוסקים מחמירין אפילו בלנון
בסכין שאינו צן יומו וגם יש פוסקים דדוקא לנון הוא חריף ולא שאר דברים וכמ"ש בס"ק י"ב בשם מהר"א ע"ש והיינו דכתב
הרב ואף אם נאסרו מקלתן כו' משמע דאפילו מקלתן לא צרי שנתממן מיהו בלא האי טעמא דנתצטל לא היו שרינן להלימוני"ש
אע"ג דלעיל סעיף א' דקונין הצנוות מהגוים משום דיש ספק אם נחתך בסכין של איסור אזלינן לקולא משום דהתם יש לתלות
צמרה וחצינא משא"כ הכא דקרוב הדבר שמוכין אותן בסכין שלהם: (סעיף ה) כא) בגרידה ב"בד. טו ה] והוא פחותה מקליפה
שהקליפה נריכה שמהא גסה קלה כדי שמוכל להנטל כולו כחמת משא"כ בגרידה ר"ן (מא. ד"ה ודוקא לנון) מיהו בגרידה סגי אע"פ
שסתם סכין שמוני"ש קרוש על פניו דמדינא הו סגי בהדחה כמו בלפת כיון דלנון בלנון הוא אלא שמתוך לחותם אי אפשר להדיח
אותם דאדרבה ע"י ההדחה נסרך בהם יותר ולכך סגי בגרידה וכמ"ש הר"ן וצמרת חטאת שם (כלל סא) דין (י) [טו] מצא טעם
אחר על שם האיסור והיתר הארוך (כלל לח דין יז) ע"ש: (כב) פתח. הוא שקורין צל"א ריב"ן וכן הוא צמרי"ל (מנהגים דף עב).
ריש דיני איסור והיתר:

באר הגולה
וגרין סוף ע"ז נס
וי"מ וסוף דעת הרמב"ם
בפסק ט"ז מהל' מ"א
והרשב"א י"ב ע"ס:
והגור נסח המרנטי:
נו טור וכ"כ בנה"מ לכוון
שלא יהא נסח ששים לבטול
פליטת הקליפה נעשו כל
המים נבילה וחזרו ונבטלו
בקליפה:

(זו) ואם יש ס' כ"כ בת"ח (כלל פה דין כח) שס נסח או"ה (יש
כלל ל"ג) (דיון ב) והכו משמע מדברי הרשב"א (תוה"א ב"ד ש"א כ:)
והמחבר לעיל ר"ס ל"ה (ס"א) ומהרש"ל פכ"ה שס חלק על זה
ואמר למחבר לאיכא ממשות זעין אז הטעם שבקדרה שאינו בן
וימו נותן טעם לשבח והוא הכל
טעם הבא מן הממש עכ"ל ואין
דבריו נראין: (יז) שאם שמו
פלפלין בקדרה של איסור.
בזישול וע"ל ס' ל"ה ס"ג בהג"ה
וקי"ו ס"ג וקי"ב ק"ג ס"ג
בהג"ה נתבאר זה: (יח) קדרה
שהיא כו'. ז"ל להב"י דין זה כתב ספר
התרומה (ס"י עה) ונתן טעם לדבר דכך
זוה המים לדין כמו האוסור עכ"ל
כלל המים כ"כ כיון שאין בהם ס'
לבטל פליטת הכלי וחזרו ונבטלו
בקדרה (ו) וקמ"ק (ס"י יוג) הביא
דברי קה"ת וכתב לח"כ דיש
מקלוין בלון זה אחר שאין בגוף
האוסור בן וימו אין להשיבו בן
וימו (ע"כ) ול"כ דבשאר אוסורים
מותר שכבר כתבתי בסי' ל"ב (המו):

[ב] ויש מתירין אפילו בישל בה קודם שהדיחה:
הגה (זו) ולאם יש ששים נגד (ז) מה שדבוק עליו
לכולי עלמא (יד) שני מאחר להקליפה אינה בת
יומא והכי נהוג (או"ה):
ד [כא] יי יש מי שאומר (ז) שאם שמו פלפלין
(טו) בקדרה של איסור שאינה בת יומא
הכל אסור (טז) ד' דחורפיה משוויא ליה לשבח
(הכרעת עמנו בב"י):
ז [יח] [כב] טו קדרה שהיא (י) בלועה
[כג] מבשר וחלב שנתבשלו בה ביחד או בזה
אחר זה וקודם שעבר לילה אחת הוחמו בה מים חשיבה בת יומא עד
שתשהה מעת לעת משעה שהוחמו בה המים:
הגה [כד] (ד) טו לכלל אס עברה (טז) לילה מותר וכן אס עברה לילה זין בישול בשר
לחלב (ה) אף על גב דלחר כך הוחמו (יז) המים מיד נמי לונא הכי והוא הדין בכל

(טז) דחורפיה משוויא ליה לשבח. ומבאר בסיומ ל"ה ס"ג
דדוקא רובו דבר חריף זעין משום הכי זעין עכ"פ בתבולין חלק
גדול שהוא נכנס בקדרה ועי' מ"ש ס' ל"ו ס"ג (ס"ק י):
(י) בלועה מבשר וחלב. פירוט כיון שכבר נאסרה הקליפה
מבליעת בשר בחלב נחשבים המים
בזישול תוך מעלי"ע כנבילה והוא
כאילו בישל אז בשר בחלב רק
שהכריע ב"י (ד"ה ומ"ש ומקרא)
להקל בלש עברה לילה זין בישול
בשר בחלב זעין חומס המים ללא
הוא אז המים נבילה ליש פוסקים
כ"ר"ת (תוס' ע"ז עו. ד"ה בת יומא)
לדינה אחת פוגמת ואת"פ ללא
סמכין עלייהו להתיר המים האלו
מ"מ מהני ליה שלא יהיו נחשבים
כנבילה לענין חשבון מעת לעת:

גליון מהרש"א
יד דחורפיה משוויא ליה
לשבח. ומ"מ לא משו
לשבח כ"א המאכל אבל לא
הקליפה ועיין ס' ק"ב
ס"ג והבר שנספסל
מאכילת אדם שנפל לדבר
חריף ע"י פרי מגדים
בפתיחה לתערובות ח"א
פ"ז ד"ה עוד אבאר:
טו אבל אם עברה לילה
מותר. עיין בהרא"ש סוף
מסכת ע"י פ"ש אי סוף
לילה לחוד נמי פוגם ועיין
עליו בשו"ע פ"ח מחמץ
ומצה הכ"ה ע"ה ס"ו ד"א
ע"א:
טו ומ"מ בעיקר הדין
שפ"ל להמחבר. עיין
גליון ס' צ"ב ס"ג:
ז' דלא תלי זה בהנ"ל או
לא. כיון דמ"מ חזר ונבלע
מן האיסור ואי משום נ"ט
בר נ"ט זה ל"ש באיסור:
הגהות והערות
(ב) נראה דצ"ל והרמב"ן,
עיין ב"י כאן ובסי' קכב,
ובהג"ה כאן ובר"ן שם:

ד"ה ולענין (ללא לחיובין חכ"כ רק בשר בחלב אבל אם הוא בלועה מנב"ח שנתבשלו בה יחד או בזה אחר זה מונין מעלי"ע משעה שהוחמו בה מים
אבל לפי הטעם שכתב סמ"ק בזה נמי שכי' וכלל לאם כבר עבר לילה אחד קודם שהוחמו אפי' בבשר בחלב אין למנות מעלי"ע ללא משעה
בזישול זה כיון דיש קוצרים לאחר לילה אחד נטל"פ אבל אם קודם שעבר עליה לילה אחד הוחמו בה מים נקטנין כדברי קה"ת כיון
דקי"ל בבשר בחלב חכ"כ עכ"ד. ומבאר מדבריו לאם הוחמו מים תוך לילה אחד לר"ך לח"כ מעלי"ע מחימוס המים זה שכתב כאן
בש"ע עד שתשהה מעלי"ע משעה שהוחמו בה המים וכ"כ לקמן ס' ק"ב ס"ד ודלא כמ"ש בת"ח כלל פ"ה ד"ו על שמו דבין נשתהה
הקדרה לילה אחד קודם החימוס זין נשתהה לילה אחד אחר החימוס יש להקל ולקמון בכהאי גוונא אמ"ד לית ליה פוגמת עכ"ל
ליתא ללא ס"ל להב"י דאינו מועיל לילה אחת ללא לענין שחימוס המים לח"כ לא יעשה ב"י אבל אם חממו מיד שנטעה ב"י מחדש לר"ך
מעלי"ע מחימוס המים (יא) ולפ"ז גם מ"ש הרב וכן אס עברה לילה אחת זין בישול בשר לחלב כו' (ו) אינו מוכרח לדעת הב"י ודוק.
טו ומ"מ בעיקר הדין שס"ל להמחבר והרב קדקרה שבלוע מבשר בחלב לחיובין חכ"כ אינו מורה להס' דזה דמי לשאר אוסורים כיון
שכבר נאסר וכמ"ש בסי' ל"ד ס"ק כ"ב ע"ש ועוד כתבתי שם דהעיקר אפילו המ"ד ללא לחיובין חכ"כ בשאר אוסורים מורה לר"ך
מעלי"ע משעת חימוס המים אפילו בשאר אוסורים ז' ללא תלי זה בחכ"כ או לא ע"ש ונעט"ד דאין לחלק בזה זין בשר בחלב לשאר
אוסורים ולאם נקל בשאר אוסורים גם בבשר בחלב יש להקל ע"ש ודוק: (טז) לילה כו'. דוקא לילה לפי שהלילה גורם להפיג הטעם
כליתא בפוסקים:

ביאור הגר"א
או שאינו מקונח כו': (ליקוט) ויש מתירין. מהא דסוף ע"ז וכולן כו'
וכפי הרמב"ם בפ"ז שלא הטביל היינו הדין ושמ' ל"ט א' ואע"ג דאמר
מר כו' אע"ג דסתם סכינים אינן מקונחין כמ"ש רש"י בחולין ק"ב א'
וע"ל ס' ק"ב (ע"כ): (ליקוט) ויש מתירין כו'. כמ"ש בע"ז ע"ה ב'
וכולן שנשתמש כו' וכ' הר"ן שם בשם אחרים דהאי עד שלא הטביל
שלא הדיח קאמר וכמ"ש במתני' את שדרכו להטביל יטביל וכ' שכ"ד
הרמב"ם ורמב"ן ז"ל אבל בשם הראב"ד כ' שם כסברא הראשונה
והטביל ממש קאמר כמ"ש מדיחין ומטבילין ור"ד קאמר ועתוס' ד"ה
וכולן כו' (ע"כ): [כא] יש מי כו'. כמ"ש שם ל"ט א': [כב] קדירה
כו'. דהמים נ"ז וחזרו"ן ונבלעין בקדירה. תוס' בסוף ע"ז א' ד"ה בת
כו': [כג] מבכ"ה. כשיסתו דאין נ"ז אלא בב"ח: [כד] אבל אם כו'.

באר היטב
רובו דבר חריף בעינין וע"ל ס' צ"ו וס"ג וס"י ק"ב ס"ג בהג"ה נתבאר
דין זה: (טז) לילה. דוקא לילה גורם להפיג הטעם כדאיתא בפוסקים
ש"ך [ועיין לעיל ס' צ"ד ס"ק ט"ז] [יח"ח מ"ש שם]: (יז) המים.

פתיחי תשובה
(ז) מה שדבוק. ולא לחיובין בזה אוסור דבוק דמיר שגל לתבשיל נמחה האוסור בתבשיל וכמ"ש הש"ך לעיל ס' ק"ט ס"ק ק"ה גבי מלח שעל
החממה וכ"כ בפסק תמוזי לנאל סיומ יו"ד:

משבצות זהב
(ט) דחורפיה. עט"ז. ועמ"ש בסיומ ל"ה (שפ"ד ס"ק ז' וז) ובסיומ
ל"ו (ס"ק א') בדברים חריפים ולענין מרקחת וכלל ששלקו

חידושי רע"ק
נראה לכוונת הש"ך שזרש החילוק זין עברה לילה קודם החימוס
מים או לח"כ היינו שאם הוחמו מים תחלה תיפק לזין להמים כ"כ
ומילא זעו מעלי"ע משעת החימוס משא"כ בעברה תחלה לילה
בשעת חימוס המים לחיובין כיון דכ"כ לרבנן הוא ספק לרבנן לשמא
כבר נפגם בלנית לילה ואף להמים אוסורים לשמות מספק היינו
להבטע שבתוכו אסור אבל גוף המים הוא ספק לרבנן ול"כ בעבר
לילה זין בשר לחלב דבשעת בישול החלב הדין לחלב כ"כ דבב"ח דמכ"כ

ביאור הגר"א
וכ"כ בת"ה ובד"ה ומה"ב וכ' והא דאמרינן בפ"ב דע"ז בקורט של
חלית ואע"ג דאמר מר נטל"פ מותר אגב כו' פי' הרא"ה דאפילו בעין
פוגם משמונית בחלית ועוד תי' במה"ב דסתם סכין של אומן נקי
משמונית שהחונני מקנח כליו כו' ע"ש ושם (ע"כ): (ליקוט) והוא
כו'. עתוס' ח' ב' ד"ה השוחט כו' ובמרדכי שם וסה"ת חירצו משום
משמונית הנדבק בדופני הסכין וערש"י שם ק"ב א' ד"ה קישות כו'
וכ"ד תוס' שם ומדחיק תוס' כאן להעמידה בידוע שהוא ב"י משמע
דס"ל כיש מתירין (ע"כ): (ליקוט) והוא כו' ויש מתירין כו'. תליא
בשני החירוצים של תוס' דע"ז ס"ט א' בד"ה אמר. וי"ל כו' אי"נ כו'
(ע"כ): [כ] ויש מתירין כו'. דס"ל שגם הטיחה ש"ע"פ נפגם אחר
מע"ל ובסי' ק"ב סחם כסברא הראשונה וכן ברי"ם צ"ו כתב בן יומו

מקודם בטל חריפותיה וע"ש ואלו אין להאריך: (י) בלועה.
ל"ו (ס"ק א') בדברים חריפים ולענין מרקחת וכלל ששלקו

מקודם בטל חריפותיה וע"ש ואלו אין להאריך: (י) בלועה.
ל"ו (ס"ק א') בדברים חריפים ולענין מרקחת וכלל ששלקו

מקודם בטל חריפותיה וע"ש ואלו אין להאריך: (י) בלועה.
ל"ו (ס"ק א') בדברים חריפים ולענין מרקחת וכלל ששלקו

מקודם בטל חריפותיה וע"ש ואלו אין להאריך: (י) בלועה.
ל"ו (ס"ק א') בדברים חריפים ולענין מרקחת וכלל ששלקו

פרי חדש יורה דעה קיד הלכות מאכלי עכום פרי האר דמו

באר הגולה

שמך נהגה ולמעשה ו"ע * ומיהו לדינא נקיטין כסדרת הר"ן הכה
אף למעשה וכפסק המחבר : י"ג ס' מן השמרי' כבר כתבתי בס"ק י'
דבטת סגי : י"ד ואינו כאסורי' משו' ב"ב דנאלתין כתי' שהן חיון ולא
משום גיעולי עכו"ם דבשר וטומן פוגם בשמן ודפס גדלעיל פ"י ק"ב *

במשקה י"ג ס' מן השמרי' (ב"ב בסס' קווספות ומדלי') והוא
דלא עבידי לטעמיה דלעממי' אפילו בלא צטיל (הרוך כ"ב) :
(ט) "שמן ודבש של עכו"ם מותר' י"ד "ואינם נאסרי'
משו' בגיעולי עכו"ם ולא משו' גיעולי עכו"ם ט"ו וה"ה למים
חמים שלהם :

(י) "הקפריסין והקפלוטות וההגבים שלהם הקבושים
מותר' והוא שרואה שמוציאים אותם מהאוצר אבל הנמכרי'
בחנות אסורים שמא זילף עליהם יין (יא) "וכן זתים שלהם
הקבושים מותרים אפילו רכים הרבה עד שגרעיתן נשמטת ולא
חיישין שמא זילף עליהם יין ט"ז ובלבד שלא יהיו החתוכות
בסכין שלהם :

הג"ה דמותר' י' שהם חריפים בלעוון הסכין אבל אם נכנסו בכלים
של עכו"ם מותרים י"ה דמותר' שיש מים עמהם כבר נתבאר
חריפותן וכן כל כיוצא בזה (ב"ב בסס' א"ה) ועיין לעיל ס"ז י'
ט י"ט "הענבים שלהם אפילו הן לחות הרבה עד שנגמטות
מותרות (ב"ב) וכן כל הכבשים שאין דרכם לחת בהם יין
וחומץ וכן כ" (ג) מרית (פ"י) מותרת דג גדול הנקרא טוניא'ל
בלעו' שאינה טרופה וכן ציר של דגים שיש בו כולית כ"א וכן
עלה של הלחית מותר' :

(י"ד) "אסור ליקח מהם כ"ב קירט של הלחית וטרייר
טרופ' וחילק דהיינו כ"ג מיני דגים קטנים מעורבים מפני
שרגים טמאי' כחעריבים עמה' ואינו יכול להפרידם וכבשים שדרך
לפעמים שנותני' בהם יין והני מילי לאסור באכילה אבל בהנאה
מות' ואם ידוע שהכל נותנים יין אסורים אפילו בהנאה :

הג"ה ומותרו כולו כ"ד חוץ מדמי' יין נכס' שבו (ב"ב בסס' רע"א)
ואם ידוע שעכו"ם א' הוא בעיר' שאינו מערב בו יין אע"פ ששאר
עכו"ם דרכו לערב בו יין מותר' ליקח בכלו (" כל זמן שלא ידוע לו
בדלו' שערב בו כ"ה דתלין לקולא שמה' לא ערבו בו וכן כל כיוצא בזה
באסורי' דרבנן (הרוך כ" ג' ט"ד) ואם ידוע שנקלה עכו"ם אצלו' כותרים
כ"ג

ל"ד נחתן לעבד עובדא כ"ד הלכות ואלה הכתובות שהלכות :
(א) הקפריסין וכ"י שמא זילף עליהם יין דווקא דיעביד דמשכח לה
למחות יום אחד אבל בלחור הכי שרי וכו' א"ל חסיד' ססקא לומר ספקא
ארבין לקולא דכל דאית ליהו הנהא' בים ומצוי להו כפתחא ענדי' כל דאית
להו בכהו הנהא' זאפי' היין ביוקר אע"פ כן משניה במעט ממנו ביותר על
הצ"ה א"ה (א"י) וכן זתים וכו' ובלע' שלא יהיו החתוכות כ"ה הכריז
הרב ססקא הפך כמה מהכריז ס' י"ו וס' העליתו לנעין ד"ה כמו
חגיגה מקונחת ומענונית על פני ד"ה' גס הפוקות מותרות משום
שהמנונית מתקנה צ' ד' ראשי' או יותר ומתבטלת בהמהות אלא ודא'
דמיש' בלעו' והיו הכר' לזחיס החמוכות אלא במציאות ששונים הרבה
דמן הספקא ח"כא שיעור ביטול לסכין ע"פ פ"י ב"ב ונספר
משנה למך הקסא דברי מרן דינאי' הרד"ה והנהגה הדבר ב"ב ופסוטה
דבדר גי' : [ראי' פ"י] להס"ך והפ"ך שהבחו דברי הא"ה וז"ל
שהם חריטין דוקא' שנהגו' אחר שנכנסו ש"ה הם חריטין ע"כ ונראה
מדברי'ם להכי פסקו' וא"י אומר לא כן הוא דאלן פקדי' דנתח' כבישא'
לדבר' מסור' הרד"ה ומהמתקין ועוד ארץ החתיכה הוא קודם בבית'
וגבדו לה' דבר' האו' בהפך דבדרינו : (ב"ב) וכן כל כדשים שאין
דרך' לתח' בהם יין ע"י אפי' לזמן מועט וכר"ה ס' שלפני זה דאסור
הקפריסין הגס שמפסיקין היין באורך ומו' : (ג' ג') מרית באינה טרופה
פ"י ב"ב פ"ג וכן דין הנולפות ע"ש : (ד' ד') אסור ליקח וכו' כל אלו
פדצרים אסורים משום שהדבית איסור קורט על הלחית שמא חתכו אומה
בסכין בלועה מאסופה הערית הגס שלא היו טורטין אלא דג עשור כמו
פכת' רמ"ב עכ"ל : צו' להשטת הערובות דג טמא החלק כמו שביאר
בס"ס להיות שחלקה הוא טן דג שאין לו קטקטין ומתיר לגדלן ומתערבין
בשהם טן דג טמא קטן שאינו עמיד לגדל והסור' מספק' :

שמה כגון לח' לא חסיד פסקא פיון דרובליים לעשותו : (ט) טמן ודצמ
וכו' הורך להחיר השמן להיות שהיה אסור משום גזירת חכמים והחיר
דבי יהודה כפי' אה' ואפילו בישלוהו גויים שרי ודפס קאלור הס"ס להחיריהו
ואין לחוש לפלגה משעות הא' משום איעורבי' מועט דמסר' כרי וכו'
משום ציטול דקאל' כמות שפוח
חי והג' משום צליעת הכלים
דבטלו ליה כהו' ובמהו שלמר י"ב דף
משום ג' כלל משעת הערובות י"ח ל"ט
איסור ותערובות עעס איסור וכן יב"ד ח"ה
דייק כ"ב' ואומרו וה"ה למים דף מ'
נראה דלא חיישין לא לצי"ב ולא
לג"ע ומה דגרסינן בפלגי' אין
עומקין וז"ל ר"ב לדרו ענדי' י'
אעמין לי כזון ואייתי לי מ"ו
דאחיס קפילא ארמאח שמע
דבי אחי ואיקעד אמר רב יוסף
מ"ע איקעד כרבותא עבד מ"ה
כאמור' דלמר טומין ח"ה הלוגן
וחז"ה כר' דלמר כל שהוא כאל' דף ל"ה
כמות שהוא חי אין צו' משום צ"ב
אינו סכר אדם חשוב שאינו ע"כ
משמע מהפ"ס דלארס חשוב
איסור ציטול גויס אפי' גלגלי'
כמות שהם חיים וליתא' בי עירוב כיון
למה יאסרו דברים שאין בהם טעם
משום איסור ובלע"ך דלא קאי ודלי' שיעור
אלא אהיאי דעמינת הלוגן :
משום דאיכא פלוגתא דבא דבי
כוזר דאסור לעמין הלוגן וינין
דאיכא פלוגתא סברא היא דלארס
חשוב ומגע עמו מש"כ' כל
שנאל' כמות שהוא חי אין
בצ"ה בעולם לומר דיהוה לה
הקס חשוב וכדברים פשוטים
דפרי' אפי' לרדס חשוב ובהא'
בלתא' חמי' דעמנת לין פרי'
גס לארס חשוב וליה הלכתא' כרבי
אחי ממה' דדייק פ"ס' וריכו
בבר' ארס חשוב שאינו חזיקין

ל"ד נחתן לעבד עובדא כ"ד הלכות ואלה הכתובות שהלכות :
(א) הקפריסין וכ"י שמא זילף עליהם יין דווקא דיעביד דמשכח לה
למחות יום אחד אבל בלחור הכי שרי וכו' א"ל חסיד' ססקא לומר ספקא
ארבין לקולא דכל דאית ליהו הנהא' בים ומצוי להו כפתחא ענדי' כל דאית
להו בכהו הנהא' זאפי' היין ביוקר אע"פ כן משניה במעט ממנו ביותר על
הצ"ה א"ה (א"י) וכן זתים וכו' ובלע' שלא יהיו החתוכות כ"ה הכריז
הרב ססקא הפך כמה מהכריז ס' י"ו וס' העליתו לנעין ד"ה כמו
חגיגה מקונחת ומענונית על פני ד"ה' גס הפוקות מותרות משום
שהמנונית מתקנה צ' ד' ראשי' או יותר ומתבטלת בהמהות אלא ודא'
דמיש' בלעו' והיו הכר' לזחיס החמוכות אלא במציאות ששונים הרבה
דמן הספקא ח"כא שיעור ביטול לסכין ע"פ פ"י ב"ב ונספר
משנה למך הקסא דברי מרן דינאי' הרד"ה והנהגה הדבר ב"ב ופסוטה
דבדר גי' : [ראי' פ"י] להס"ך והפ"ך שהבחו דברי הא"ה וז"ל
שהם חריטין דוקא' שנהגו' אחר שנכנסו ש"ה הם חריטין ע"כ ונראה
מדברי'ם להכי פסקו' וא"י אומר לא כן הוא דאלן פקדי' דנתח' כבישא'
לדבר' מסור' הרד"ה ומהמתקין ועוד ארץ החתיכה הוא קודם בבית'
וגבדו לה' דבר' האו' בהפך דבדרינו : (ב"ב) וכן כל כדשים שאין
דרך' לתח' בהם יין ע"י אפי' לזמן מועט וכר"ה ס' שלפני זה דאסור
הקפריסין הגס שמפסיקין היין באורך ומו' : (ג' ג') מרית באינה טרופה
פ"י ב"ב פ"ג וכן דין הנולפות ע"ש : (ד' ד') אסור ליקח וכו' כל אלו
פדצרים אסורים משום שהדבית איסור קורט על הלחית שמא חתכו אומה
בסכין בלועה מאסופה הערית הגס שלא היו טורטין אלא דג עשור כמו
פכת' רמ"ב עכ"ל : צו' להשטת הערובות דג טמא החלק כמו שביאר
בס"ס להיות שחלקה הוא טן דג שאין לו קטקטין ומתיר לגדלן ומתערבין
בשהם טן דג טמא קטן שאינו עמיד לגדל והסור' מספק' :

(ב"ב) המוריים
דמות רש"י והרמ"ב בס' המשנה ולפ"ו משמ' דשאר דגים קטני' :
כ"ד חוץ מדמי' י"ג שבו ע"י לקמן ר"ס ק"ב : כ"ה דתלין לקולא כו'
לומ' שהוא שלא עיבד ואפילו שרוב דרכו להתער' כיון שאין ידוע צדלתי
עוד לחי

צו [א] סילקא. הוא מדין שנקראין סילקא"ס בלע"ז ולא אכירי משום דחריפי אלא מפני שיש להם צבעים כח המושך: **[ב] ש"ש בשר בן יומו בו.** קצת מהמפרשים סבורין דמשום חורפיה לגנון ודוקא דסכינא מפליט הסכין גוף איסור ובלע טפי מדגים מרוחמים, וזה נראה בזעת המחבר ממה שכתב בכתבן וגם ממה שכתב לקמן דדין תכלין וכלקמן בס"ק ט"ז ע"ש. ואין זה מסוור לדין דקיימא לן כפסק המחבר לעיל [סימן זה סעיף א] דלפילו דגים שנמשלו מותר לאכלן בצומח וכיון שהביטול אינו מפליט אלא טעם ומקרי נותן טעם צר נותן טעם דהיתרא כל שכן חורפא, וכן כתבו בתוספות [מולין ק"א, ז ד"ה הלכא] ונהגה אשירי [שם פ"ה סימן לא] דנמשלו לא גרע מלגון ופשוטו הוא לחוש הראות, ועוד קשה דגבי קשות [סעיף ה] אמאי גריד לזי פיסקי כיון שאין שם חורפא אלא דוקא דסכינא לחודיה אינו כלום וכמו שכתבו התוספות [ד"ה אגב והרשב"א ד"ה ומאן דלמאן צפרק קמא דחולין דף ט' ע"ג] ודקדוקו כן מן הסוגיא עיין שם, ולכן העיקר דטעמא משום דקמס סכין שמונית קרוש על פניו והוא ליה טעם ראשון הבא מן הממש, ולפי זה אם הוא מקונן יפה שאין כאן שמוניות על שכתבו בסימן ז"ד ס"ק כ"ה: **[ג] או שאינו מקוננה.** פירוש שדוע שאינו מקוננה ומשום הכי צריך נטילת מקום דאי צמח סכין אע"ג דסתמיה שמונית קרוש על פניו לא מתמריין ביה כולי האי וסגי בקליפה וכמו שכתבתי בסימן ז"ד ס"ק כ"ה עיין שם: **[ד] או שיטעמנו.** כתב הש"ך [פ"ק ה] דלכתחילה אסור לאכלו בצומח ע"י טעמיה אלא דאם ביטול דיעבד בחלב מותר, וכתב דהכי משמע דעת קצת מחברים שלא הזכירו הימירא דטעימה. ואין זה נכון דהא לישנא דגמרא [מולין ק"א, ז] הו' הכי גנון שמתכו בסקין מותר לאכלו בצומח ולישנא דמותר בכל מקום הו' אפילו לכתחילה: **[ה] דהוא הדין לאינו בן יומו והוא מקוננה בו.** דע דגמרא [שם] גבי גנון שמתכו בסקין שמתכו בזה בשר אסור לאכלו בצומח לא הזכיר מהדברים חריפים אלא גנון ואין ספק שהוא הדין לשאר דברים כגון כרישין וצלילים וכיוצא, ומדע דהא א"כא מיני טובא דחריפי טפי מלגון, וכיון דלגון לאו דוקא הוא הדין לכל הדברים החריפים, ואפילו חימא דדוקא צעין כמו חורפא דלגון וממנו ולמעלה, מכל מקום כיון דלא ידעין לשעורי על כרחך אית לן להחמיר בכל דבר חריף מספק, ועוד לכיון דסילקא אסיר אף על פי שאינו חריף מינה שמעינן דהוא הדין לשאר דברים חריפים, וכן דעת רוב הפוסקים דזה זולתי רבינו יחיאל [מונא בהגהות ס"ק סימן ריב דיי ביטול אוח טו] שחולק בזה וסובר דלגון דוקא אמרו חכמים. אבל לענין אי החורפא משוי ליה לכלי שאינו צן יומו נותן טעם לטבח וזה מחלוקת אחר, שבגמרא צמחת עכו"ם [עבודה זרה ג' טו, א] לא הזכיר זה אלא גבי קורט של חלמית דהוא חריף טובא, ולפיכך יש לומר שאין ללמוד ממנו לשאר דברים חריפים וזה דעת רבים מהמפרשים, אבל דעת ספר התרומה [סימן טו] וקצת מהמפרשים דבכל דבר חריף אמרינן לתומרא שהחריפות משוי ליה לכלי צן יומו וכלו האיסור צעין דמי. והזכרתי להאריך בזה לאפוקי מהב"י [עמוד רלו ד"ה ומ"ש] דמשמע מדבריו דעירב הני מרי ענייני ועשאן אחד ולימא, כמו שיראה המעיין בדברי הפוסקים ז"ל ודברי התוספות צפרק כל הבשר [מולין דף ק"צ ע"א] ד"ה אגב חורפיה בו ע"ש. וכן דעת המחבר בכתבן וכלקמן. ולענין דינא כזו כתבתי בסקין מקוננה יפה הלגון מותר לחי החורפא משוי לחיסור בלוע כחילו ישנו צעין, אבל דבר שאינו צן יומו החורפא ממתקו ומשציתו וכלו הו' צן יומו דמי וכן עיקר: **[ו] צריך ששים בנגד מזה שנגע בו.** היינו כשהמקום שנגע בסקין הוא פחות מכדי נטילה הא לאו הכי סגי בששים נגד הנטילה מקום שנתסר: **[ז] בנגד מזה שנגע (בסקין) [מהסכין].** עיין מה שכתבתי לעיל בסימן ז"ד עיין שם: **[ח] צריך לשער ששים נגד כל הצנון.** משום דכל חתיכה וחתיכה נאסרה כדי נטילה, ומיהו כשהסקין קטן מן הלגון אין צריך ששים אלא נגד הסכין, ולמאן דסבירא ליה חתיכה נעשית נצילה בכל האיסורים אף בסקין של גוים כל חתיכה וחתיכה נעשה נצילה כדי נטילה וצריך לשער נגד כל הלגון אף שהוא יותר מהסקין, כן כתב הש"ך [פ"ק טו]. ולפי מה שכתבתי למעלה בסימן ז"ד ס"ק י"א צ"ש הר"ן [מולין מה, ז ד"ה ראשון] ללא אמרינן חתיכה נעשית נצילה אלא בדברים המתצלים דומיא דבשר בחלב אם כן הכא לכולי עלמא אין צריך ששים אלא נגד הסכין וכן עיקר, וכתב עוד הש"ך דהיכא שבטלו לגון שלם שנחתך בסקין של עכו"ם כיון דאינו אסור יותר מכדי נטילה, ולימא דכיון דאין הנטילה אסור מזל עלמנו וגם אינו אסור ניכר ומוזבל וגם אינו נאסר רק כדי נטילה לא דממת אסור דבוק נעשה כל הלגון נצילה, ולימא דכיון דאין הנטילה אסור מזל עלמנו וגם אינו אסור ניכר ומוזבל וגם אינו נאסר רק כדי נטילה לא שייך לומר ביה אסור דבוק ע"כ. ולדידן לא נפקא מינה מידי מהאי פלוגמא דהא לית לן איסור דבוק וכמו שכתבתי למעלה בהרבה מקומות: **[ט] הירק ישע"ה הצנון אין לחוש.** משמע דאפילו קליפה לא צעין. אבל צמחת חטאת כלל ס"א דין ו' משמע דצעין קליפה. עוד כתב שם דזונותיהן של שומיין וצללים לא הוו חריפי אלא פורתא ובלע"ז כדי קליפה: **[י] ואם יש ספק בו אוצינו דקורא.** לא דק שמהרא"י [הגהות שער דורא סימן פא אוח ה] לא כתב כן אלא צמחא. שקורין קרי"ן משום דקצת פוסקים מקילין במה שלא הזכיר בש"ס. אבל צמחת כזר כתבתי בס"ק ה' שאין ספק דלחו דוקא גנון אלא הוא הדין לשאר דברים חריפים וכמו שפסק המחבר בסעיף ז' וא"כ פשיטא שיש להחמיר, וכבר השיגו הש"ך [פ"ק יג] וכתב דכל היכא דאי חתך בודאי צו הו' אסור לכולי עלמא ספיקא לתומרא ע"כ. ויפה כתב: **[יא] שיש בהן חתוכין בו.** כתב צמחת חטאת [שם] צמח הגה אסור והיתר הארוך [סוף הספר, שער לה סימן יא] שכל החתוכין שהן חתוכין לגז הזונות עד חצי הלגון חליין. צמח וחצינא אבל למעלה מזה לא: **[יב] ובמקום שאין נמצא בו.** דכיון שאינו נמצא הו' לכתחילה כדעבד אבל במקום שנמצא לקנות אחרים הו' לכתחילה לאסור כולו לשיטת ההג"ה:

סימן צו
דין מאכל חריף שנחתך בסקין של בשר. וכו' ה' סעיפים:
א צנון או [א] סילקא. שחתכם בסקין [ב] של בשר בן יומו [ג] או שאינו מקוננה אסור לאכלם בחלב עד שיטול במקום החתך כדי נטילת מקום שהוא בעובי אצבע [ד] או [ב] שיטעמנו ולא יהא בו טעם בשר שאו מותר בהרהר ויש אומרים [ה] דהוא הדין לאינו בן יומו והוא [ג] מקוננה [ו] אם לא נטל מהם כדי נטילת מקום וגם לא טעמם ובשלא בחלב [ז] צריך ששים [ח] בנגד מזה [ד] שנגע [י] מהסכין בהם והוא הדין לחתכם בסקין של גוים: ששים נגד [ב] כל [ה] הלגון ויש אומרים שאם חתך לגון בסקין של אסור וכן אם חתכו בסקין של בשר אסור כולו בחלב וכן נוהגין לכתחילה אבל דיעבד אין לאסור רק כדי נטילה. וכל זה אם חתך הלגון עצמו אבל אם חתך [ט] ה' הירק שעל הלגון אין לחוש. [י] ואם יש [ג] ספק אם נחתך בסקין של אסור אוליין לקולא לכן קונים הלגונות [יא] שיש בהן חתוכין לגז [ח] וזונותיהן כי חליין שנעשה צמח [מ] וחצינא [יב] ובמקום שאין נמצא לקנות רק החמוצים בסקין נוהגין לקנות ולהחיר על ידי נטילת מקום:

דין מאכל חריף שנחתך בסקין של בשר. וכו' ה' סעיפים:
א צנון או [א] סילקא. שחתכם בסקין [ב] של בשר בן יומו [ג] או שאינו מקוננה אסור לאכלם בחלב עד שיטול במקום החתך כדי נטילת מקום שהוא בעובי אצבע [ד] או [ב] שיטעמנו ולא יהא בו טעם בשר שאו מותר בהרהר ויש אומרים [ה] דהוא הדין לאינו בן יומו והוא [ג] מקוננה [ו] אם לא נטל מהם כדי נטילת מקום וגם לא טעמם ובשלא בחלב [ז] צריך ששים [ח] בנגד מזה [ד] שנגע [י] מהסכין בהם והוא הדין לחתכם בסקין של גוים: ששים נגד [ב] כל [ה] הלגון ויש אומרים שאם חתך לגון בסקין של אסור וכן אם חתכו בסקין של בשר אסור כולו בחלב וכן נוהגין לכתחילה אבל דיעבד אין לאסור רק כדי נטילה. וכל זה אם חתך הלגון עצמו אבל אם חתך [ט] ה' הירק שעל הלגון אין לחוש. [י] ואם יש [ג] ספק אם נחתך בסקין של אסור אוליין לקולא לכן קונים הלגונות [יא] שיש בהן חתוכין לגז [ח] וזונותיהן כי חליין שנעשה צמח [מ] וחצינא [יב] ובמקום שאין נמצא לקנות רק החמוצים בסקין נוהגין לקנות ולהחיר על ידי נטילת מקום:

דין מאכל חריף שנחתך בסקין של בשר. וכו' ה' סעיפים:
א צנון או [א] סילקא. שחתכם בסקין [ב] של בשר בן יומו [ג] או שאינו מקוננה אסור לאכלם בחלב עד שיטול במקום החתך כדי נטילת מקום שהוא בעובי אצבע [ד] או [ב] שיטעמנו ולא יהא בו טעם בשר שאו מותר בהרהר ויש אומרים [ה] דהוא הדין לאינו בן יומו והוא [ג] מקוננה [ו] אם לא נטל מהם כדי נטילת מקום וגם לא טעמם ובשלא בחלב [ז] צריך ששים [ח] בנגד מזה [ד] שנגע [י] מהסכין בהם והוא הדין לחתכם בסקין של גוים: ששים נגד [ב] כל [ה] הלגון ויש אומרים שאם חתך לגון בסקין של אסור וכן אם חתכו בסקין של בשר אסור כולו בחלב וכן נוהגין לכתחילה אבל דיעבד אין לאסור רק כדי נטילה. וכל זה אם חתך הלגון עצמו אבל אם חתך [ט] ה' הירק שעל הלגון אין לחוש. [י] ואם יש [ג] ספק אם נחתך בסקין של אסור אוליין לקולא לכן קונים הלגונות [יא] שיש בהן חתוכין לגז [ח] וזונותיהן כי חליין שנעשה צמח [מ] וחצינא [יב] ובמקום שאין נמצא לקנות רק החמוצים בסקין נוהגין לקנות ולהחיר על ידי נטילת מקום:

אוצר מפרשים

צו [א] סילקא. (ביאורים ס"ק א) והכרתי ופליתי הקשה רחא החלב שנכנסם להבצלים נעשה נבלה. ג"כ, קושיית הפלתי דאף אם החלב הנכנס לבצלים אינה נעשה נבלה משום שמקושר למה שבקדרה, מכל מקום הבשר שבבצלים נעשה נבילה. ויעויין מה שכתב המחבר זה על זה ויש סימן צ"ב (ביאורים ס"ק א):
[ב] (שם) ועיין בבית יוסף הטעם בו. ג"כ, הבי"ב ד"ה ואיכא לומר [שם] מקשה,
דלמא זה טעמו של בעל העיטור [ח"ב שער הכשר בשר יד, ב]. ויעויין בדרישה [שם] ס"ק ד':
[ג] (שם) אף ביש ששים בהחלב דנאסר הכ"ז קשה. המחבר בעצמו כתב בסימן צ"ג בביאורים ס"ק ב' דבאמת מותר הכלי, דכמו דסבירא ליה להעיסור בחרט, הכי נמי להרשב"א [מורה הבית הקצר בית ד שער ד לו, ב] במתכת:
(רעק"א)

ברתי

הלכות בשר בחלב סימן צו

פלתו

תקוה

צריך לשער נגד כל צנון אף גדרול מסכין, דכל חתיכה נעשית נבילה (ש"ך ס"ק ט'). וכתב הש"ך (שם) היכי דבעי נטילת מקום, ונתבשל צריך ס' נגד נטילת מקום, אבל לא נגד כל צנון, דלא אמרינן ביה איסור דבוק, ודלא כמהר"מ לובלין (נמשזה סי' ז"ג).

(ח) הירק וכו'. מ"מ יש בהו חריפות קצת, וכן זנבות, וצריך קליפה. תורת הטאת (כלל ס"א דין ו' נשט איסור והימר הארוך כלל ל"ט דין י'. ש"ך ס"ק י"א, פרי חדש ס"ק ט"ו): (ח) ואם ספק וכו'. הש"ך (ס"ק י"ג) ופרי חדש (ס"ק י') השיגו כיון דאם חתך ודאי אסור, דהוא ודאי דבר חריף, הוי ליה ספק תורה להחמיר, רק איסור והיתר הארוך מיירי דלא בריא לן דהוא דבר חריף. וצריך ישוב לדבריהם דהא יש לירק ההוא חזקת היתר, והעמד הדבר על חזקתו, דלא נחתך בסכין של איסור, ואף בשל תורה אזלינן להקל⁸.

(סעיף ג') (ט) תבלין וכו'. דס"ל חורפא

דתבלין ודוחקא דסכינא עדיף מנתבשלו, ומשוויא ליה לשבח (פס"מ סי' נ"ג. ש"ך ס"ק י"ע, פרי חדש ס"ק ט"ז): (י) ויש אומרינן, דחורפא משויא לשבח (שם, ופרי חדש ס"ק י"ז). ועיין מה שכתבתי פלתי (ס"ק ז') [דלא תיקשי מאי דאמרו (ע"ו

טעם, וא"כ מאי שנא? צנוע או זולת, הלא צוה יש לרחות כמו צוה. ואולי כוונתו תרמי חומרות לא אמרינן, ודוחק לחלוק צוה אלצוט ומהר"ם לובלין. ויש להחמיר:

(סעיף ב') (ח) ודגים מלוחים וכו'. נראה דאם דגים עלו צקערה של צפר, דהוי נותן טעם צר נותן טעם, מותר אס"כ לצשן אפילו בדבר חריף, ולא אמרינן חורפא מחליא אלא בטעם שני, ולא בטעם שלישי, דהא כותח הוא מלוח גמור, כדלמרינן (פסחים מ"ד ע"א) אם צעיניה בטלה דעתו נגד כל אדם. ועיין ברש"י (מהש"א ז"ד ש"א ג' ע"ג) דליכא למ"ד דאינו נאכל מחמת מלוח, [וא"כ] איך קאמר (ק"א ע"ג טו"ש ע"י ז"ה ס"א) מותר לאכלו בכוחו, וכי יהיה זה עדיף משאר דברים הגמולחים. ואין לומר דכאן הוי דוחקא דסכינא, דהא קאמר אפילו לצשלו בכוחו, וזהו ודאי דצישול⁹ מוסיא יומר מדוחקא דסכינא. ועל כרחך צריך לומר דכיון דהוי כצר טעם שלישי, מו לא אמרינן משויא ליה

ב. אם חתך בו שומין ובצלים וברישיין (וממכא שקורין קרי"ן) (הגהת ש"ד והגהת או"ה שם) וכווצא בהם מדברים החריפים ופירות חמוצים (אורחות חיים) [ודגים מלוחים דינם שוה לחתוך בו צנון (שטולי לקט): הנה ומכל מקום מותר לאכול מרקחת חריפים של עובדי כוכבים כגון זנגביל וכווצא זו דיט להס כלים מיוחדים לכך או מולשין אותו (מרדכי ואגודה פ' ביצד מצרכין):

ג. (ט) תבלין שנדרכו במדוכה של בשר בן יומו אסור לאבלם בחלב. (י) ו"א אפי' אינו בן יומו (רש"י א"כ) סימן ממ"ט ובאר"ך וע"ל סימן ז"ה סוף ס"ב צה"ג):

לשבת, ודוק: (סעיף ג') (ח) תבלין וכו' בן יומו וכו'. תמה הש"ך (ס"ק י"ט) אפילו אינו בן יומו נמי חורפא משוי ליה לשבת כדלקמן סי' ק"ג (סעיף ו'). ונראה דקשיא ליה למחבר בגמרא (ק"א ע"ג) דקאמר דגים שעלה צקערה מותר לאכלן בכוחו, על כרחך נקדרה בן יומו, דנאינו בן יומו לכ"ע מותר, ולנון שחתיך בסכין (נגמרא שם) דמשמע ג"כ בן יומו דומיא דקערה,

דעת יהונתן

שם הפמ"ג במשכ"ז רצונו לומר דכיון דהרוטב מקיפו מכל צד לא שייך לומר דממהר לבלוע עיי"ש, וא"כ כמו כן כאן לענין איסור הבלוע לא שייך לומר דממהר לבלוע כיון דהרוטב מקיפו מכל צד. ואף דלענין הנטילה שנאסרה שפיר שייך לומר דממהר לבלוע בחתיכה כיון שאין הרוטב מקיפו מכל צד, מ"מ אפשר דשייך לומר בזה הכלל דאין הנאסר יכול לאסור אלא במקום שהאיסור יכול לילך שם, וכיון דהאיסור הבלוע אינו יכול לאסור דלא הוי דבוק לה, שוב גם הנטילה שנאסר ממנו אינה יכולה לאוסרה. 6. נראה לי דאף המיקל בזה מ"מ לענין הצנון עצמו יש להחמיר ולאסור כל הצנון. דלענין הצנון עצמו הוי ספיקא דאורייתא [דאפשר לסחטו מדאורייתא אסור] (שפ"ד ס"ק ט') 7. היינו בסכין של עכ"ר או של איסור (ש"ד) 8. עיין פתחי תשובה ס"ק ב' בשם שו"ת תולדות יצחק סימן י"ז ובתחמת אדם כלל מ"ט סעיף ה' מה שהשיגו על זה. 9. משמע מדברי רבינו דהבישול אינו מבטל חורפייהו, וזהו דלא כדעת פנים מאירות (ח"א סוף סימן ס"ד) ומקום שמואל (סימן צ') המובא בפתחי תשובה ס"ק ד', אלא כדעת הבאר יעקב המובא שם.

חולק, ועיקר דרואי, אבל סתם יטעמנו. ומותר (ס"ק ד') ודלא פ"ה: (ח) דה"ה יומו. דחורפא לשבח (פס"מ סי' פ"א). (ח) כנגד דהסכין. היינו ות מכדי נטילה, סגי בס' נגד ס"ק ו' פרי חדש כנגד כל צנון. קטנה בלי, ואם יין, וזהו להבינו ז בכל איסורים,

זס לפגס (ע"ו ס"ו ה' הרש"א (מ"א) (לכך כלים של זמש בדבר מותר. שחמש דבר חריף. מיש, וכיון לרובא הקושיא צמקומו, דבר חריף. ודאי לפי מה דנראה יחא, כמו כן דבר ירחא אסורה, אף נא או דבר חריף. [של הגעלה] היה לגבי מים לא שייך ו המורה אלא צח משום דבר חריף, שער ס' נגד כל צריך ס' רק נגד שייך איסור דצוק, עשית נבילה. הלא ומה שכתבו ללא ין או חוץ ויתן צו

דוד ההתיכות וברו

י"ל כהך תירוץ , ואפילו הכי בעינן א' מחמירין כל כך זומרא גדולה הוא, י' רמו רבינו לקמן

חורפא באינו בו יומו בריט בר נ"ט

חורפא באינו בו יומו בריט בר נ"ט

תקיד

פלת

הלכות בשר בחלב סימן צו

ברתי

ואילו כוונת הגמרא אפילו באינו צן יומו, הוי ליה לגמרא להודיענו דלא נימא דוקא דומיא דקערה. ולכן ס"ל חרמי פעולות לא אמרינן בחורפא, לשויה שבת, וגם לני"ט צר נ"ט [כולי האין לא אמרינן, דכל כך אין לו כח. ואמי שפיר, ולק"מ מלקמן סימן ק"ג, דשם אין צריך [לשויה טעם גמור] לנותן טעם צר מומן טעם, דהוי איסורא:]

(סעיף ד') [ו] הרבה וכו'. פירוש דרך משל הסכין הוא יום, ונטילת מקום מן ק' לימוני"ש הוא ס' זמים, ¹⁰ א"כ לא נאסרו. על כרחך רק ק', דאלו נתן ציומר היה נחבטל בהם, וא"כ דלא נאסרו רק ק', וכאן יש ר"א לימוני"ש, א"כ נחבטל יבש ציבש חד צמרי. ואמי שפיר, ואין צריך לדחוק הש"ך (ס"ק כ'). ולכן צימיס דאינו כל כך הרבה, צאמת אסור, ולק"מ. ועיין מ"ש צאו"מ ס' תמ"ו (סעיף ח' ט"ו ס"ק י"ד מג"א ס"ק ל"ט). ומה שהקשה בש"ה (שער האותיות דף נ"ה כלל ס"א הוצא צממת יעקב כלל ס"א ס"ק כ"ו ע"ש) דלמא פלט וחזר וזלע ונעשה נבלה. [לאו קושיא היא], דהא יש לסמוך אדעת האומריס ¹¹ זלוע לא נעשה נבלה, וגם חורפא אינו יומר מקדם וסילקו דיורה, למזלע ולא פלט (ק"ח ע"ג), והיינו כמ"ש המוספות (שם ד"ה שפ"ל) דאינו עושה צ' פעולות, אף צוה כן. והעיקר דסמכינן דנאיסור זלוע לא אמרינן נעשה נבלה, כדעת התרומת הדשן (ס' קפ"ג) לחלק צין אוכל לכלי, ודוק:

ד. מי לימוני"ש שמביאים העובדי כוכבים וכן חתיכות דג מליה שמביאים העובדי כוכבים בחביות מותרים: הגה מפני שמביאים [ו] הרבה צמד ואף אם נאסרו מנקטן שנחטכו צראשונה עם סכין עוצד כוכבים נחבטלו צאמריס הנחמטיס אחר כן שאינן נאסרין כי כבר נחבטלו טעם הסכין צראשויס ולכן כולם מותרים וכל כיוצא בזה (צ"ח יוסף צ"ח שזולי לקט) ולכן אוכליס נקטת מקומות הכרוז שקורין קומפש"ט אע"ג דפרוס וחתוך יש מקומות שנחמירין צוה ואין לשנות המנהג (מהרי"ו ס' מ"ט) אבל שאר דברים שאינן חריפין כגון תפומיס או לפחות יבשים וכדומה נוהגין צהן היחזר כמו צלימוני"ש ואין להחמיר כלל (צ"ח רוק):

ה. חתך קישואים בסכין של בשר מותר לאכלם בחלב בגרידה בלבד שיגרוד ממקום החתך ואם חתך בו לפת אפי' גרידה אינו צריך אלא הדחה בעלמא ולא עוד אלא אפילו צנון שחתך אחר הלפת שרי. בהדחה כמו הלפת לפי שמעם הלפת משונה ומבטל מעם הנפלט מהסכין: הגה ודוקא לפת שטעמו משונה אבל ירק או לחם ושאר דברים לא ואפי' זלפת אין להחמיר לחתוך נון רק פעם אחת אבל לא הרבה פעמים אם לא שחתך כל פעם לפת צין מחמת נון לננון (צ"ח צ"ח צ"ח ס"מ"ג):

סימן צו

שלא ללוש עיסה בחלב. וכו' ג' סעיפים:

א. אין לשין עיסה בחלב שמא יבוא לאכלה עם בשר (ב) ואם לש כל הפת אסור אפי' לאכלה לברה (ג) ואם היה דבר מועט כרי אכילה בבת אחת או ששינה צורת הפת שתהא ניכרת שלא יאכל בה בשר מותר כיוצא בו אין אופין פת בתנור שמתו (ד) באליה (א) ואם אפאו דינו בעיסה שנילושה בחלב: הגה ולכן

ויזכה ללחם שמים. (ג) ואם היה דבר מועט. ועיין מה שכתבתי פלתי (ס"ק א') [ד] זקני הגאון הורה לחלק הפת לבתים, לכל בית פת אחד, והוי דבר מועט, ע"ש. (ד) בא"ה וכו'. אם טעם הפת ואין בו טעם אליה עיין מה שכתבתי פלתי (ס"ק א') דיש להחמיר. ואם הפת ששים נגד האליה מותר, כן הורה הרב המוסמך מהרי"ט ז"ל (שם):

דעת יהונתן

דלא אסרה תורה אלא בת יומא, ולא חיישינן דישתמש בו דבר חריף:

צו (סעיף א') (א) אין לשין. ומדוכה שדכין בו תבלין בין לבשר ובין לחלב, ודכו בו בשר, אסור לדוך בו עוד בשמים טרם הגעלה, אפילו לדוך בו בשמים לבשר, ט"ז (ס"ק א'). ופרי חדש (ס"ק א') השיג דאין להוסיף על גזרת חז"ל. (ב) ואם לש וכו'. פה בעיר וכל גלילות, הנחתומים אופים כל פת חטים עם חלב, ומחיתי בבואי הנה לאכול כל פת גלוסקאות, כפת שאפה באליה. ובעו"ה פורצים בו, כי הוא דבר שאין רוב ציבור יכול לקיים בו, וההיתר שלהם [ד] גמרא (פסמי ל' ע"א י"ג) איירי במקדה, אבל עירנו שידוע לכל, ואין נחתום שאינו אופה בחלב, וכל הפת נעשה כך, א"כ כיון שידוע לרבים, תו ליכא טעות וחששא, דהכל יודעים דהוא נעשה בחלב. ואף כי מהרי"ט (ח"ב) בחלק יו"ד סימן י"ח דחה סברא זו, אוחזים בו מבלי שומעים קול מוחה. ומחמת חלב שחלבו עכורס ואין רואה, שמכו עצמן אפרי חדש (פ' קט"ו ס"ק י') דבמקום דחלב טמא ביוקר הן מחלב טהור, לא חיישינן. והירא וחרד לדבר ה' ישמור נפשו,

ובכנית אדם שע עד שיטעום ולא משיטיק מותר דו דכל שטעם וליח ויצא מפי רבינו לבדו, וכן פסק ע ובכית מאיר סיו בשטעם וליח ב רבה לפת מיישו ועוד מיישב שם כדין קדירה שב שיטעום אח"כ, לכתחלה דלא או מקשה הגמרא ל טעימה. ובשור"ת בית אפ רבינו והחור"ד כ נ"ט בר נ"ט נין קמן שיש כאן ו ואע"פ שמרגישי יש לומר בכל אח"כ נרגש קצת על רבה דאוסר מברייתא דמשמי הטעם דקיוהא ב טעם הפת אין ל וכן מפורש באו שלא לאכלו לבדו ועיין בשור"ת צמ ספק אם זב חלני שאין בו טעם ל פעמים יתן טעם אפילו בשוגג אם בשיש ספק שמו טעימה ואין בו ט

הלימונע מה שנעשה נבילה בהתחלת חתוכו (ברוך טעם) 1. וכן העלה מעצמו בחור"ד ביאורים ס"ק ר' מראייה שכתב רבינו. אמנם במשב"ז ס"ק ד' כתב דיש לומר דהא דאסרה רבה אף בליכא טעמא, הוא משום דטחו בה טיחיא לכתחלה, ולכתחלה ודאי דאסור לעשות כן דהוי כמבטל איסור בידיים, אבל אה"נ בשוגג או שלא ידע שטחו התנור וכיוצא יש לומר דמהני טעימה אפילו לאכלו עם חלב.

השיעור כדי לבטל התשובות ברוב

בלוע ארס

אין בו טעם חלב או איכא ט

ל' ע"א, זמחיס דהיתרם ונמסר ציה טעימת דו לפניך דיש צו כרחק צ"ל דהוי [הוא], אמרינן גזרה, אפילו חלב, אזלי לפע ומ"מ יאכלנו. לפקפק על י חו"ד (ח"ב סי מותר. דהא ו דהיתרם או ס'

ובכנית אדם שע עד שיטעום ולא משיטיק מותר דו דכל שטעם וליח ויצא מפי רבינו לבדו, וכן פסק ע ובכית מאיר סיו בשטעם וליח ב רבה לפת מיישו ועוד מיישב שם כדין קדירה שב שיטעום אח"כ, לכתחלה דלא או מקשה הגמרא ל טעימה. ובשור"ת בית אפ רבינו והחור"ד כ נ"ט בר נ"ט נין קמן שיש כאן ו ואע"פ שמרגישי יש לומר בכל אח"כ נרגש קצת על רבה דאוסר מברייתא דמשמי הטעם דקיוהא ב טעם הפת אין ל וכן מפורש באו שלא לאכלו לבדו ועיין בשור"ת צמ ספק אם זב חלני שאין בו טעם ל פעמים יתן טעם אפילו בשוגג אם בשיש ספק שמו טעימה ואין בו ט

תמט

נכפל לקמן סי' תשי

שאלת בצים שנתבשלו על האש וכתשו אותם במכתש חולבת שאינו בן יומו עם תבלין ושמו אותם בתרנגולת. מי נימא דנותן טעם בר נותן טעם הוא [חולין קיא, ב] ומותרת התרנגולת.

תשובה נותן טעם בר נותן טעם בר נותן טעם הוא ומותר ואפילו המכתש בן יומו, וכ"ש בזה שאינו בן יומו שהוא טעם לפגם ואפילו נתבשלה התרנגולת עצמה כדקיי"ל [ע"ו לו, א] נותן טעם לפגם מותר. ולפיכך מה שחזרת ושאלת שחזרו וכתשו באותו יום בצים עם מרק בשר, גם זה מותר לפי שנותן טעם לפגם הוא. ואע"פ שכבר כבשו בו אותן בצים לא חזר בן יומו, שכל שהוא לפגם אינו חוזר לשבח מחמת ביטול שבישלו בו אחר זמן שבא לפגם, שא"כ אין לך טעם לפגם לעולם שכאותו בשול יחזור לשבת. ואינו דומה למה שחששו קצת מגדולי הצרפתים לומר שאם תוך יומו קודם שבא לפגם בשלו בו אפילו דברים מותרין אותו בשול מעמידו בשבחיו כיון שלא בא עדין לפגם, אבל כל זמן שבא לפגם אינו חוזר לשבח מחמת ביטול אחר. ומחמת התבלין שנכתשו עם הבצים מסתברא שאין בו חשש. אע"פ שאסרו חלתית של גוים ואמר טעמא מאי משום דמחתכי ליה בסכינא דארמאי [שם לו, א]. ואע"ג דנותן טעם לפגם מותר, אגב חורפא דחלתיתא מחליא ליה. הכא דבר מועט הוא תבלין שנתערבו עם הבצים, ואין כל כך חריפות בהן למתק ולהחזיר לשבח פליטת המכתש.

תנ

נכפל לקמן סי' תרצא וחי"ג סי' תלט

שאלת איזה עדיף שליח צבור שכור או בנדבה.

תשובה יותר ראוי להיות שליח צבור שכור, לפי שבמקום שהוא שכור וברור מן הקהל אין פרץ ואין צוהה שאין אחר הגון רשאי לפשוט רגלו ולהתפלל, ואם היה בנדבה הרשות נתונה לכל. ובפרוץ הדבר יעלה מי שאינו הגון כהגון. ועל דבר זה הוצרכנו אנו לתקן שבימים הקדושים כמו באשמורות וראש השנה

בזרע כלאים בשדה חייב, אבל כרם לא מיקרי אלא ע"י הגפנים, הלכך כי כתב רחמנא לא תזרע כרמך כלאים לא חייב אלא על הזרע כלאים בכרם דהיינו שני מינין לבד מן הכרם. ומיהו במסכת כלאים [פ"א מ"ט] משמע דרבי יהודה לא מחייב נמי משום כלאי זרעים אלא בזרע שלשה כגון חטה ושעורה וכוסמת או שני חטין ושעורה או שני שעורין וחטה דבעינן כלאי זרעים כראי כלאי הכרם. ואיכא דרמו הכא מיהא דאמרינן במסכת מנחות פרק הקומץ זוטא [טו, ב] מעשה באחד שזרע כרמו של חבירו סמדר ובא מעשה לפני חכמים ואסרו הזרעים והתירו את הגפנים. ומפרשי לה משום דלא אסרה תורה אלא קנבוס ולוף משום דקנבוס ולוף אין זרעם כלה ועושים אשכולות ודומין לזרע הכרם וקרינא ביה כרמך כלאים אבל בשאר זרעים לא. ותירץ הרמב"ן [נהירוש חולין פב, ב ד"ה הא דא"ר יאשיה] נראה דהתם לענין זרוע ובא שהוא נאסר בתוספת קאמר, דאינו אוסר מדאורייתא בתוספת אלא קנבוס ולוף לפי שהן גדולים ועושים ערבוביה. אבל שאר מינין שאינן גדולים ואין עושים ערבוביה אינן אוסרין בזרוע ובא בתוספת מדאורייתא אלא מדרבנן. אבל בזרוע מעיקרא דנאסר בהשרשה אפילו חטה וחרצן לקי ואסירי דהא מערבבי לרבנן ולרב יאשיה כיון דאיכא כלאים חוץ מן הכרם. ואחרים תרצו דהתם שאר מינין קאמר כגון מיני זרעים שאינן נאכלין דומיא דקנבוס ולוף, אבל תבואה דהיינו חמשת המינין ודאי דבר תורה הן בין בזרוע מעיקרא בין בזרוע ובא לפי שהתבואה גם כן גדלה ועושה ערבוביא. מה שאין כן בזרעוניה גנה דבין הגפנים אינן עושים ערבוביא וכלאים כלל. והרב ר' אברהם בן דוד ז"ל כתב נראה לי דלענין איסור הפירות קאמר, ושמא מדכתיב [דברים כב, ט] פן תקדש המלאה הזרע ותבואת הכרם, והם זרע דומיא לתבואה שאין עושים אלא לשלש שנים כדאיתא במסכת כלאים בפרק שני [משנה ה']. אבל לענין מלקות כל תרי מיני זרעים נמי עם חרצן חייב במפולת יד משום כלאי הכרם ומשום כלאי זרעים כל תרי מיני נמי חייב. ודוקא במפולת יד כר' יאשיה דהא כתב שדך לא תזרע כלאים בעינן כלאים בשעת זריעה. מיהו לענין איסור הפירות דכלאי הכרם בקנבוס ולוף וחרצן אע"פ שלא נזרעו במפולת יד אסורין. כדדרשינן כתיב המלאה וכתוב הזרע ומתרגינן זרוע ובא בתוספת זרוע מעיקרא בהשרשה. וכתב עליו הרמב"ן ז"ל ואינו נכון. דזרוע מעיקרא למלקות וזרוע ובא בתוספת לענין איסור הפירות שוין הן בין לר' יאשיה בין לרבנן, לרבנן במין אחד ולרב יאשיה בשני מינין. לפיכך כל מקום ששנינו במשניות עציץ נקוב לענין קדוש משכחת לה לר' יאשיה עציץ של שני מינין חטה ושעורה, והוא הנכון ע"כ.

שיח
אני
בנו
יקחני
חייב
חטה
מה
ועורה
נהוג
לאים.
בזרוע
משום
בעינן
ז כגון
גלאים.
שעורה
דך לא
לאפוקי
ע חטה
ז כלאי
יאשיה
ים דלר'
רושלמי
א תזרע
זי מינין
ין אחד.
ז לאיזה
בכל שני
להתרייה
שיתרו בו
יון דשני
לא בלאו
ים בעינן
שמע ליה
כרם.
רם בעינן
זייב בכל
תיב. י"ל
ורי הילכך

זה סעיף ג':
צנון כו' ויש אומרים דהוא הדין לאינה כ"י כו'. והיינו משום חורפא דצנון משוי ליה לשבח והקשה הרשב"א בתשובה סימן תצ"ז לפי זה איך יליף הגמרא במסכת ע"ז דף ס"ז ע"ב דנותן טעם לפגם אסור מגיעולי מדין דאי אפשר דלא פגמה פורתא דלמא משום הכי צותה התורה להגעיל כדי שיכול הישראל להשתמש בו דבר חריף שהוא משוי ליה לשבח ותירץ אמ"ר נר"ו דלפי זה מאי דקיימא לן דכלי שבלע דהיכא דהתירא בלע סגי בהגעלה אף בכלי הצריך ליבון וכמש"כ לעיל בסימן צ"ג בשם הרשב"א אם כן מוכח שפיר דעל כרחק נותן טעם לפגם אסור דאם לא כן לא יצטרך ליבון לעולם וכיון דאי אפשר שלא פגמה פורתא אם כן לעולם הוי התירא בלע וקשה אמאי צותה התורה דכלי שתשימו על ידי אור שיצטרך ליבון הא גמא ליה בהגעלה כיון דהתירא בלע דהא עדיין לא נשתמש בו דבר חריף הוי התירא בלע ומהני ביה הגעלה ומותר אחר כך להשתמש אפילו דבר חריף אלא ודאי דנותן טעם לפגם אסור והוי איסורא בלע ולא מהני הגעלה בדבר הצריך ליבון ועיין לקמן סימן קכ"ב מ"ש שם: (מטה יהונתן)
ויש אומרים דהוא הדין לאינה כו' וימו והוא מקונח. הבית לחם יהודה הביא בשם הנכנס הגדולה שהסכים לדברי ספר אפי רברבי שהביא הש"ך שמיקל במקונח ואינו בן יומו אף בדבר חריף והבית לחם יהודה הכריע כן במקונח יפה. ואם כן הוא הדין לענין כבוש וכל שכן כשלא ניכבש אלא כשיעור שיתנו מים על האש. וזה דעת המגן אברהם בהלכות פסח סימן תמ"ז ס"ק כ"ח וטעות סופר יש שם. ובחנם השיג עליו החק יעקב. עוד הביא הבית לחם יהודה בשם הפרי חדש דלפמ"ש הר"ן סוף פרק כל הבשר לא אמרין חתיכה נעשית נבלה בדבר חריף שאינו דרך בישול. וכבר מבואר בספר ארוך מהש"ך הבאתיו סימן ק"ה שבהפסד מרובה יש לסמוך על זה. ועמש"ש דיש מקום שהתיר אפילו בלא הפסד מרובה היכא דבלאו הכי יש פוסקים להקל כגון בשאר פירות. ועיין ש"ך סימן כ"ב. ואם כן אין צריך למ"ש המגן אברהם [אר"ח] סימן תמ"ז ס"ח גבי זיתים דאינו נעשה נבלה משום דקודם פסח עדיין היתר הוא. ובוזה יש לתרץ קושית המנחת יעקב ארמ"א שהקיל בלימוני"ש שנחתכו בסכין של גוי ולא אמר התם חתיכה נעשית נבלה:
המנחת יעקב הוכיח מדברי הרב בתורת חטאת שאם חתך בסכין של איסור שאתה צריך לאוסרו זה חשוב דיעבד וסגי בנטילת מקום. וכתב שכן משמע בתשובת מהר"ם מלוברין. ונראה דעל כל פנים במקונח ואינו בן יומו יש לסמוך על זה דיש ב' צדדים להתיר. ובתפוחים חמוצים מקיל בספר בית אפרים וכן בסכין של בשר מטעם נ"ט בר נ"ט אף בכך יומו ובסכין של אינו יהודי באינו בן יומו:
הפרי מגדים במשכבות זהב באורח חיים תמ"ז הניח בצ"ע אי מפליט דוחקא וחריף מאוכל בלי רוטב ואי חתך בסכין חלב צנון שחתכו בסכין של בשר אי נאסר הסכין חלב דאפשר דדוחקא וחריף עדיף מחם בחם בלא רוטב (ויל"ל דלא גרע מדוחקא וחום בית השחיטה דאינו אוסר יותר מכדי קליפה וק"ל דסכין ששתח בו אסור לאכול בו רותח ואי מהני דוחקא בחום דבית השחיטה כל שכן דלהני כאן):
(ט"ז ה) ונ"ל פשוט דאם יש ששים אין צריך להסיר הבצלים. נ"ב יעויין בש"ך סימן צ"ד ס"ק כ"ב ובמגן אברהם [אר"ח] סימן תמ"ז ס"ק ל"ח: (אמרי ברוך)
דאם יש ששים אין צריך. עיין מה שכתבתי על הגליון בסימן צ"ד סעיף ו':
והרי אפילו וכו'. נ"ב דבריו מגומגמים דודאי בשר שנחבשל בחלב אסור לעולם וכמבואר בגמרא להרי"א. ועיין במגן אברהם [אר"ח] סימן תמ"ז ס"ק ל"ח בא"ד המתחיל ואם נתבשלו. ועיקר דבריו אלו עיין פה סימן צ"ד סעיף ו':
(ט"ז ה) דכבר קיימא לן דאין אומרים בחצי חתיכה. נ"ב יעויין באחרונים:
וקשה תרתי. והש"ך ס"ק ט"ל דמיידי בבשר וחלב ולא קשה קושית ט"ז. אך מה דסבירא להו לתרווייהו דבשר בחלב א"צ ששים רק נגד מקום הסכין קשה לי הא כל חתיכה דקה כשבא אל החלב נעשה נבלה דהא יש בה טעם בשר וטעם חלב וכעין זה קשה ליה לפני מגדים על הש"ך וצ"ל דס"ל כיון דכשבא תוך החלב עדיין היתר מקודם שבא לקבל טעם החלב נתבטל מקודם כל חתיכה וחתיכה ולא בא לכלל איסור. ומה שהקשה על הלבוש לא ידענו הא הרמ"א גם כן ס"ל הכי. ומ"ש מאי שנא י"ל כקושית חוספות חולין צ"ו נימא דנטילה אוסרת עוד כדי נטילה. וכאן לא שייך תירוצם דאין הנאסר כו' דהא כאן חמת חורפא מתפשט ככולא וזה לא שייך בבשר בחלב כיון דהתירא הוא ודו"ק:
(ש"ך ה) או שיטעמו ומהו הוכחתי דלכתחילה אסור וכו'. ואין להקשות מסימן צ"ב וסימן צ"ח שמתור לכתחילה ע"י טעימת גוי משום דהתם הוי כדיעבד דאיירי מדבר איסור והפרי חדש כתב עליו שזה אינו נכון דלישנא דגמרא הוי צנון שחתכו בסכין מותר לאכלו בכוחה ולישנא דמותר משמע בכל מקום לכתחילה עכ"ל ונראה לאדוני אבי מורי ורבי דהפרי חדש לשיטתו מקשה שפיר דגבי דגים פסק כשעלו בקערה אף שטעמו בו טעם בשר מותר לאכלם בכוחה ואם כן לא קשה מידי קושית התוספות דק"א

ע"ב ד"ה אמר אביי ואע"ג דלקמן אמר אביי אליבא וכו' ע"ש אבל לרבא אפילו אי סובר כהלכתא דאביי לקמן לא קשה מידי דאינו אוסר לקמן אלא ביש בו טעם בשר אבל אין בו טעם בשר שרי אבל לדעת מהרש"ל שאפילו דגים לא שרי אלא בסתם וא"כ על כרחק בצנון אפילו ע"י טעימה אסור לכתחילה אמנם כדיעבד אם טעם ואין בו טעם בשר הוא דמותר לאכול בכוחה דאם לא כן מאי איכא בין דגים לצנון ובודאי מן הסתם אסור לאכול הצנון בכוחה והא דקאמר רבא לעיל האי אפשר למטעמיה אליבא דרב נחמן קאמר לה כמו שמתרץ התוספות אליבא דאביי ודברים הנ"ל נכונים הם ובפירוש איתא כל הדברים במהרש"ל והפרי חדש על כרחק לא ראה דברי מהרש"ל ודברי הש"ך נכונים הם פה כיון דהא דמתיר הש"ך בצנון הוא רק כדיעבד ובטעמיה ואין בו טעם בשר כסברת מהרש"ל כדאמרין וק"ל: (יעב"ץ)
והרב בתורת חטאת ריש פ"ד ס"א. נ"ב בתורת חטאת כתב שאין נוהגין בזמן הזה להתיר בטעימה דאין אנו בקיאין אבל דעת מהרש"ל דאף בזמן הגמרא אסקי הלכתא לאסור לכתחלה אף בטעמים יעו"ש בפלפולו: (אמרי ברוך)
(ש"ך י) וכן נוהגין לכתחילה פירוש בין בסכין של בשר בין בסכין של גוי וכו'. ודבריו תמוהים דבסכין של גוי לא שייך לכתחילה שכיון שחתך בו אף אם לא נתבשל בקדירה הוי דיעבד ואינו נאסר אלא כדי נטילה ובאמת בתורת חטאת ליתא להך לישנא וע"ש בש"ך ס"ק י"ב ואם יש ספק וכו' ואדוני אבי מורי ורבי כתב דיוכל להיות דלא קאי הרמ"א אלא על היתר מכדי נטילה שאינו מן התורה וספיאק להקל וק"ל ודברי פי חכם חן: (יעב"ץ)
לאסור כולו. נ"ב יעויין במנחת יעקב כלל ס"א ס"ק י"א שחולק על הש"ך ודעתו דאף בלא נתבשל מקרי דיעבד היכא שאין מצוי לקנות צנון שאינם חתוכים כאשר כתב התורה חטאת שם בדין ו' בשם האיטור והיתר הארוך לענין קריי"ן כן תורף המנחת יעקב ויעויין באחרונים:
(ש"ך י) וכן יש פוסקים אינם אוסרין אלא בצנון. נ"ב הקריי"ן חריף יותר מצנון ועיין דרכי משה ס"ק ד': (נמוקי ר"ב)
ואם יש ספק אם נחתך בסכין של איסור או צנון של גוי. עיין ש"ך ס"ק י"ב שרוצה לאסור הצנון והיינו כיון דלכלי שלמא משוי ליה לשבח אם כן הוי ספיאק דאורייתא ולחומרא ולאמ"ו נראה דהדין עם רמ"א דקיימא לן בכל דוכתיה דאפילו ששים איסור דאורייתא אוקמינן אחזקה ומותר:
(סעיף ב ש"ך י) וכל דבר חריף יבש מותר בהדחה. נ"ב יעויין במנחת יעקב כלל ס"א אות כ"ב וכו"ה שמישיג הרבה על הש"ך:
(כאר היטב י) ודגים מלוחים דינם שדה. עיין באר היטב סקי"י שהט"ז כתב דמשקה בארש"ט הוי דבר חריף ובית הלל כתב בסומ"ץ ש"ה דאינו דבר חריף דיכולין לשתותו חי אם לא שהוא חזק הרבה כמו חומץ ע"ש וכתב בשו"ת מקום שמואל סימן פ"ט במשקה בארש"ט שעל הרוב אינו מחומץ הרבה ובשלוהו בכלי חלב אינו בן יומו ושוב עירו אותו לכלי בשר ובשלו בו בשר שיש להתיר דאף שנאמר כט"ז דהוי דבר חריף מכל מקום מה שדעת הרמ"א בהג"ה ובדרכי משה סימן צ"ה דכדבר חריף אינו מועיל נותן טעם בר נותן טעם והביא ראייה מתשובת הרשב"א וספר התרומה שם מוכח איפכא והאר"ך בזה ובספרי עמדתי בכל זה והבאתי דברי המנחת כהן ופרי חדש ופרי מגדים ושאר פוסקים והעליתי דבבארש"ט שהוא חריף יש לאסור כדעת הרמ"א וט"ז וכן דעת המגן אברהם [אר"ח] סימן תנ"א דבדבר חריף אין מועיל נ"ט בר נ"ט ועתה ראיתי בש"ע הנדפס עם חידושי אבן העזר ביו"ד סימן צ"ו משיג על המגן אברהם:
וכתב במקום שמואל סימן צ' במשקה שעושים מלפת שקורין (רויטי ריבין) או (בורקיש) שמחמצין אותם ע"י כבישה במים שבשלו אותה בכלי חלב שאינו בן יומו ושוב עירו אותה לתוך כלי בשר ובשלוהו עם בשר אם בשלו אותה במים תחילה כדי לרככך בטל חרפיהו אפילו היו מחומצים הרבה ואף שהט"ז אינו מקיל בתפוחים חמוצים רק במקום הפסד בזה יש להקל בכל גווני וע"ש בסוף דבריו דמשמע להקל אף אם לא נתבשלו תחלה (ויש קצת סתירה מרישא לסיפא וקצאתי שנראה שהכל לפי הענין אם מחומצים הרבה עד שיש לדמותם לפירות חמוצים ואז אם לא נתבשלו תחילה אין להקל כי אם במקום הפסד כמ"ש לעיל דהעיקר כהפוסקים להחמיר בדבר חריף אף בנ"ט בר נ"ט ובמקום צורך ע"ש וכהאי גוונא יש להקל גם בזה):
וע"ש בשם חכמי פראג שחורו במאכל של בצלים עם בשר שטמנו בשבת בקדרה של חלב שאינה בת יומא דמותר לפי שדרך לבשל אותן הבצלים מערב שבת קודם ההטמנה בסיר הבשר שהמתקין ובטל חורפיהו והוא פשוט:
(סעיף ג) תבלין שנדוכו במדוכה של בשר וכו'. כתב המגן אברהם באורח חיים סימן תנ"א ס"ק ל"א דבדבר חריף אין מועיל נ"ט בר נ"ט ומהאי טעמא שלא כדין עושין מה שלפעמים חותכין ונגביל בסכין של בשר ודכין אותו במדוכה ונמצא המדוכה בלוע מבשר ואחר כך דכין בתוכו בשמים ואוכלין בחלב לכן יש לזוהר שלא לחתוך והנגביל רק בסכין חדש עכ"ל מבואר מדבריו דבסכין ישן מקונח יפה אסור לחתוך בו אלא דוקא חדש בעינו. ואין דבריו נראים לי דהא מקור דין זה דבדבר חריף לא שרי ביה נ"ט

מב

ילקוט

סימן צ"ז

מפרשים

בר נ"ט הוא מכאור בספר התרומה הביאו הב"י סימן צ"ו והוציא דין זה מדברי רש"י בצנן שחתכו בסכין של בשר דאסור לאכלו בכוחה והקשה רש"י הא הוי נ"ט בר נ"ט ותיירך כיון דהוה חריף בלע טפי מדגים הרוחחים ע"ש פירוש דבריו הא דאמרו נ"ט בר נ"ט רוצה לומר דטעם הראשון נכנס קצת ממנו אל הכלי וחרור ויוצא קצת מהטעם שבכלי אל המאכל על כן נקלש הטעם ונתמעט אבל דבר חריף בולע כל מה שבתוך הכלי נמצא דעל כל פנים אף ברבר חריף ליכא נ"ט בר נ"ט דטעם השני יצא כולו אל הדבר החריף רק חר נ"ט איכא דהא מתחלה לא נכנס רק קצת טעם אל הכלי ולפי"ז בנידון דידן יש כאן נ"ט בר נ"ט מן הבשר לסכין טעם אחד שנכנס קצת לסכין ומן הסכין יצא כל מה שהיה בתוכו אל הזנגביל וזה נ"ט אחד וחרור ויוצא מהזנגביל אל המדוכה טעם שני ודהתיירא ודאי לא יצא כל הטעם מהזנגביל אל המכתשת דדוקא להיפך אמרינן דדבר חריף מוציא כל הטעם מן הכלי אבל מכל מקום אינו מבליע בכלי רק קצת טעם רבזה שוה דבר חריף לשאר דברים והא סתמא אמרו דגים שנתבשלו בקדירה של בשר מותר לאכלן בכוחה ואף שהבשר נתבשל תחלה עם דברים חריפים מרובים אפילו הכי מותרים הדגים שנתבשלו אחר כך באותה קדירה לאכלן בכוחה מזה מוכח דדבר חריף אינו מבליע כל הטעם רק קצת ממנו לפי זה הוא הדין בזנגביל שנחתך בסכין של בשר ודכו אותו במדוכה הוי נ"ט בר נ"ט טעם אחד אל הסכין והזנגביל וטעם השני מן הזנגביל אל המדוכה והוי טעם שני בהיתר לכך אף שחרור ודכו במדוכה זו בשמים מותרים לאכלן בחלב והשתא אתי שפיר הא דכתב הש"ך ריש סימן קכ"ב בדין דבר חריף שבשלו בקדירה של בשר בת יומא ואחר מעת לעת שבשלו בו בשר בשלו בו חלב אף שהוא בן יומו משעה שבשלו בו דבר החריף מותר ולכאורה קשה הרי דבר החריף שנתבשל בו עושהו כממש ולפי מ"ש ניחא דהוי נ"ט בר נ"ט מן הבשר לקדירה ולדבר החריף טעם אחד ומן הדבר החריף מה שחרור לקדירה הוי טעם שני והוי נ"ט בר נ"ט דהתיירא והא דנקט האיטור ויהיה הארוך שם שאינו בן יומו משום דנקט אליבא דכולי עלמא לאפוקי בזה איכא פלוגתא דלאור ורוע דנ"ט בר נ"ט אסור בבישול גם זה אסור וזה דבר ברור עכ"ל:

(שם בהג"ה) ויש אומרים אפילו אינו בן יומו. (ואפילו מקונה ועיין פרי חדש) יראה לי דלא כתב הרמ"א דעה זו דס"ל שתי חומרות דדברים חריפים זולת צנן. חומרא דגרע מנתבשל ואסור אפילו בני"ט בר נ"ט וגם חומרא דחורפא משוי ליה לשבח. רק לחוש לה לכתחלה אבל בדיעבד כגון במידה שדכית שחתכו בצלים בסכין חולבת ונתנום בקדירה של בשר דמסתמא הסכין אינו בן יומו מבליעת כלי ראשון כדקיימא לן סתם כלים אינם בני יומן. ובפרט סכין חולבת שרוב תשמישו בצונן. ומצד מה דשמנונית סתמא על פניו. זה לע"ד תמיד בטל בששים תוך הקדירה אם כן ודאי בדיעבד שרי. דהא אנן מתיירין דייעבד נ"ט בר נ"ט אפילו בבישול ועיין פרי חדש ס"ק ב' ומכל שכן סתם סכין אינו בן יומו דלא להחמיר בתרי חומרות הנ"ל ולכן אפילו אין ששים נגד הסכין נמי בדיעבד שרי: (בית מאיר)

(ש"ך יט) ועוד דיהב טעמא משום טעם ממש הנבלע שם. נ"ט צריך עיין דטעם זה צריך שלא להתיר מטעם נ"ט בר נ"ט ועין ס"ק ב' ועיין פרי מגדים: בן יומו כו' אפילו אינו בן יומו אסור. י"ל דשם הוי גם דוחק סכין ובסימן ק"ג הוי של איסור ולא שייך בו נ"ט בר נ"ט וכאן מיירי בהיתר. ועוד דבסימן ק"ג מיירי בבישול כמ"ש הש"ך שם: (צבי לצדיק)

א"כ (מסיק) ה"ה האמא. נ"ט אינו יודע למה שמסיק ס"ק י"ן להתיירא וזנוגויל יבש אפילו נחתך ודאי בסכינים אינו בן יומו אם כן מאי שנא פלפלים יבשים וע"כ צריך לחזק דמיירי כשנדוכו הפלפלים בתערובות דבר לח דומיא דנעשה המדוכה תחלה של בשר ע"י זיכה של בשר בתערובות פלפלין: (בית מאיר)

(סעיף ד) מי לימוני"ש כו' מותרין כו'. המחבר יפה פסק שמתירים משום דאזיל לטעמיה שכתבתי בס"ק ט"ז שסובר שאין החורפא משוי לבלוע בסכין לשבח ועוד כתבתי בסימן צ"ד ס"ק כ"ה שסתם סכין הוה ליה כשאר כלים דעלמא דקיימא לן דסתם כלים אינם בן יומן אלא דסתם סכין יש שמנונית טוח על פניו ולפיכך מותרין הלימוני"ש שהרי השמנונית שעל פני הסכין נתקנה בשנים ושלשה לימוני"ש ראשונים שחתך והבלוע בסכין הוה ליה נותן טעם לפגם משום דסתם כלים אינן בני יומן שאין החורפא משוי ליה לשבח אבל על ההג"ה ודאי יש לתמוה שהרי איהו סובר בכמה דוכתי שהחורפא משוי ליה לכלי שאינו בן יומו טעם לשבח וכמו שכתב לעיל בס"ג בשם יש אומרים ולעיל בסימן צ"ה סוף סימן ב' וסימן קכ"ב ס"ג. ואם כן מה בכך שנתקנה השמנונית סוף סוף החורפא משוי ליה לבלוע בסכין מושבח ואוסר. והא ודאי קושיא היא וכבר השיגו הב"ח:

וגם המחבר והגה"ה כתבו לקמן בסימן קי"ד ס"ח שזיתים כבושים של גוים חתוכים בסכין שלהם אסורים ואמאי והלא מעיקר דינא הוה לן למשרינהו מפני שטעם הסכין בטל בבית ראשון ושני ושאר הזיתים הוה ליה כדין יבש ביבש דחד בתרי בטיל וצריך עיון ליישב כל זה דמוכח לכאורה דהוי היפך דין הלימוני"ש המוזכר בכאן וצריך לדחוק ולומר דס"ל דאע"ג שכתב המחבר לעיל בסמוך דפירות חמוצים ודגים מלוחים דינם שוה לתוך ביה צנן לא הוה אותם אלא לענין להצריכם נטילת מקום אבל לא לשוויה לכלי שאינו בן יומו נותן טעם לשבח ולפיכך כיון שלא הוזכר דין זה בש"ס אלא גבי קורט של חלתית ורבים מהמפרשים סבורים שאין למדים ממנו לשאר דברים חריפים אע"ג דלא קי"ל הכי אלא דהוא הדין לשאר דברים חריפים הני מילי דברים שהם חריפים ביותר כמו צנן זיתים וכיוצא בהם אבל לימוני"ש והתיבות דג אף על פי שהם חריפים אין כח בחריפותן להשביח איסור פגום הבלוע בסכין וכן תירץ הש"ך:

ופייהו לענין דינא כל זה אינו מחזור והאמת יורה דרכו שדין זה של לימוני"ש פליג אכל הנך דינים שהזכרתי ואין להתיירם כלל לפי שהחורפא משוי ליה לבלוע בסכין מושבח ואין כאן נ"ט בר נ"ט דהתיירא שהרי הסכין הוא של גוים וכן דעת הב"ח ועיקר. ובלאו הכי לא סמכינן אמאי דכתיבנא שמתקנה השמנונית בלימוני"ש הראשונים שחותך. שהרי הרשב"א בחירושו דפ"ק דחולין כתב שסתם סכין שמנונית קרוש עליו הוקשה לו מהיחא דפרק אין מעמידין דקורט של חלתית אסור דמפסקי ליה בסכינא דארמאי. ואע"ג דאמר מר נותן טעם לפגם שרי הכא אסור דחורפיה דחלתית מחליא ליה אלמא אפילו בסתם סכינים שייך נותן טעם לפגם והוצרך לתרץ בשם [רבן] הר"ר יונה דסתם חלוני מקנה כליו והשתא קשה דמאי קושיא דאע"ג דסתם סכין שמנונית קרוש על פניו מכל מקום מתקנה השמנונית בקורטים ראשונים שחותך בסכין ובטילי ברובא כדין יבש ביבש והוי נותן טעם לפגם. ולהכי איצטרך הש"ס לשנויי דחורפא דחלתית מחליא ליה ולהכי אסור. וגם הרי"ן הביא תירוץ הר"ר יונה שם ומשמע ודאי דסבירא להו דליתא להאי סברא שמתקנה הסכין בראשונים שחותך אלא שהשמנונית מתחלק מעט מעט בכל קורט וקורט ובדברים של גוים לא הלכו בהם אחר נתינת טעם כדי שלא יפוצצו וכיון דהרשב"א ורבו והר"ן מחמירין בזה הכי נקטינן: (פרי חדש)

לימוני"ש שהביא הגוי מותר מפני שמביאים הרבה ביחד ואף אם נאסר מקצתן כו' נתבטלו באחרים כו'. והקשה בספר שלי"ה אמאי לא יאמר בכל אחת התיבה עצמה נעשית נבלה ואח"כ בלע הסכין מן הנחתכין ואסור כל הנחתכין בסכין י"ל דלא אמרינן בחורפא רק מבליע או מפליט אבל מפליט ומבליע כאחת לא אמרינן ואם כן אם נאסרו הנחתכים שוב אין לו כח להבליע בסכין ואם כן שפיר יש לפסוק כפסק הש"ע: (מטה יהונתן)

(שם בהג"ה) ויש מקומות שמתמירין כו'. אפשר הא דהמנהג יותר להחמיר בכרוכ מבשאר דברים. משום שיש עוד שיש בהם תולעים שאין מנקין אותה מהם רק בישראל וא"כ לא קשה קושיא ה"ט"ז: (צבי לצדיק)

(ש"ך ט) כדאמרינן בעירוובין כו'. נ"ט עיין תוספות עירובין י"ח ב' ד"ה מורוין ותוספות פסחים ל"ו ד"ה מה מרור וצ"ג: (נמוקי רי"ב) צ"ז (סעיף א) אין לשיין עיסה בחלב כו'. עיין בתשובת צמח צדק סימן פ' שנשאל אודות יין לבן שאינו לבן ממש וצלול מפני רקבון שהיה בענבים בשנה ההיא ולא ימצאו קונים על היין כיון שאינו נחמד למראה ויש סגולה לזה שמערבין מעט חלב בהמה עם חלב חטת ומשימין לתוך היין ועל ידי זה נראה היין לבן וצלול אם מותר לעשות כן והשיב לאיסור משני טעמים. טעם האחד הוא מצד חלב בהמה שנותנין לתוכו ואיכא למגור שישתה ממנו עם בשר כמו שאסור ללוש עיסה בחלב כדאיתא ביו"ד סימן צ"ז ואף שנתבטל בששים מכל מקום הוי ליה מבטל איסור לכתחלה דמאי שנא איסור דרבנן זה מכל איסור דרבנן כמו שאסור ליתן מעט בשר עוף בחלב אף אם אין בו נותן טעם. הכי נמי בחלב בעיסה או ביין כיון שאסור זה הוא הדין אפילו אין בו נ"ט משום מבטל איסור. טעם השני הוא משום החלב הטה דאיכא למיחש שישתה ממנו בפסח ואף שנתבטל מכל מקום הוי ליה מבטל איסור וגם שמא ישאר משהו מן החטה בעין שלא יתערב עד כאן דבריו:

והנה לדבריו דס"ל דאסור ליתן אפילו מעט חלב בעיסה מחמת מבטל איסור צריך לומר דמ"ש רש"י בגמרא דפסחים דף למ"ד אהא דאמר התם ההוא תנורא דטחו ביה טיחיא אסרה רבא בר אהילאי למיכליה לריפתא ופירש רש"י שומן נתנו בקרקעיתו ונותן טעם בלחם עכ"ל דלהכי פירש רש"י ונותן טעם כיון דהוה בדיעבד אבל אין הכי נמי דלכתחלה אסור אפילו אינו נותן טעם משום מבטל איסור. ועל כרחך איירי שהיה בשוגג מה דטחו ביה טיחיא כגון שלא ידעו שזה אסור דאי לאו הכי הוי מבטל איסור במזיד דאיתא לקמן סימן צ"ט סעיף ו' דאפילו באיסור של דבריהם אסור למבטל עצמו ואסור גם כן למוכרו לישראל אחר עיין שם בש"ך. וכן בגמרא שם דאמר דלהכי אסרא דילמא אתי למיכלא בכוחה צ"ל דלהכי אמר דילמא כו' ולא אמר משום קנס כיון דבשוגג איירי. (עיין בתוספות של ברי"ה דילמא) ואם כן זכינן דקי"ן דאפילו אם לש פת עם חלב בשוגג שלא ידע שיה אסור או

